

Pris 27:25 (inkl moms)

NR 4 okt 1984

Flugfiske i Norden

Kräсна öringar i Norge Laxfiskets passion
Bäckrödingen Den gröna nattsländan "Hängborsten"

Spön utöver det vanliga

FLUGSPÖN

Boströms Carbo Cane Rod Rackelhanen

När team Rasken o Boström etablerades var det självklart att vårt mångåriga spö och fiskekunnande skulle resultera i nya produkter anpassade för sportfiskare som endast trivs med det bästa.

Rackelhanespöna där Splittcane underdelen dämpar den något snabbare Grafiten och ger spöet kraft och smidighet för alla typer utav flugkast. Därtill kommer att du kan välja lina i förhållande till ditt fiske. Med Rackelhanespöet ex nr III hanterar du alla linor från klass DT 3 till WF 7. En av våra kunder har döpt detta spö till "Flugspönas Rolls Royce" det tackar vi för och bygger fler.

Raskens Artist fly

Är samlingsnamnet på en hel spöserie. Dessa spö har inbyggd styrka där andra spön blir svaga. Vid kast med långa linlängder och vid drillning av stor fisk behöver du extra styrka i ditt spö. Normalt blir ett rörbyggt spö ovalt vid sådana påfrestningar och mister därmed en värdefull del av sin kapacitet. Från mina tävlingspön har vi överfört tekniken att montera in förstärkningar i spöklingan i stil med naturens

eget spömaterial Bambun. Med denna metod bibehålls klingans fulla kapacitet i alla situationer. Grafit fiberns stora fördel som spömaterial "vikten" kombineras härmed med maximal styrka. Ex Artist fly 8' 4-5 väger fullt monterad ca 60 gr. Båda spöserierna tillverkas hantverksmässigt i egen verkstad. Väntetider har tyvärr inte kunnat undvikas, så om du funderar på att skaffa ett svenskt spö utöver det vanliga. Ring oss i god tid.

Rackelhanespöserien omfattar	
Nr I 10' # 2-6	Pris 2050:—
Nr III 10' # 3-7	» 2150:—
Nr IV 11' # 7-8	» 2550:—

Artist fly serien omfattar 14 olika	
spön från 8' # 4-5 till 16' # 10-12	Pris 1560:—
Ex 10' 4-5-6/3-delad	

's Fällbara vadarstav med	
hölster bär du enkelt med dig och	
har den vid handen när du behöver	
den.	Pris 270:—

Vinter- katalog

Nr 1

200 sid innehållande spön, spöbyggnad, flugbindning och pimpel. Sänd 10:— i kuvert eller på postgiro 4446359-4

Rasken & Boström • Hualtvägen 2, Timsfors • S-285 00 Markaryd • Tel. 0433-12300

REVOLUTION heter Masterlines nya succélinna.

Den lever upp till alla tänkbara önskemål:

- * Den har god hållbarhet.
- * Den har mycket låg friktion, och skjuter därför bra.
- * Den levereras med fabriksmonterad backing.
- * Flytlinorna levereras med Line Cleaner, undermedlet som gör att linorna skjuter som reptiler genom ringarna. Neutral Density (intermediate) linorna levereras med Leader sink, liksom också Medium Sink och Ultra Fast Sink.
- * Trots alla ovanstående fördelar kostar linorna mycket mindre än de flesta.

REVOLUTION FLOATING.

Färg: Gulbrun. Levereras med Line Cleaner. DT4-9 och WF5-9, längd 25 m med 50 yds 20 lb backing monterad. Pris 198:00. DT10-11 och WF 10, längd 32 m med 75 yds 30 lb backing monterad. Pris 214:00.

REVOLUTION NEUTRAL DENSITY.

Färg: Rödbrun. Detta är en lina som sjunker mycket, mycket sakta om den prepareras med medföljande Leader Sink. Den kan användas som flytlina om den prepareras med Line Cleaner el. motsv. I de tyngre klasserna en mycket omtyckt lina för laxfiske. Levereras med Leader Sink. DT4-9 och WF5-9, längd 25 m med 50 yds 20 lb backing monterad. Pris 198:00. DT10-11 och WF10-11, längd 32 m med 75 yds 30 lb backing monterad. Pris 214:00.

REVOLUTION MEDIUM SINK.

Färg: Mörkgrön. Levereras med Leader sink. DT5-9 och WF6-9, längd 25 m med 50 yds 20 lb backing monterad. Pris 198:00. DT10-11 och WF10-11, längd 32 m med 75 yds 30 lb backing monterad. Pris 214:00.

REVOLUTION ULTRA FAST SINK.

Färg: Svart. Levereras med Leader sink. En verklig snabbsjunkare för Dig som vill ner på djupet. DT7-9 och WF7-9, längd 25 m med 50 yds 20 lb backing monterad. Pris 198:00. DT10-11 och WF10-11, längd 32 m med 75 yds 30 lb backing monterad. Pris 214:00.

REVOLUTION ULTRA FAST SINK HEAVYWEIGHT.

Detta är en specielllina för de verkligt kraftiga kolfiberspöna. Den finns endast i denna enda linklass som inte är angiven i AFTM-nummer. Kolfiberspön i klass 12-15 anges av fabrikanten som lämpliga redskap att hantera denna tungviktslina. Den är 32 m lång och monterad med 75 yds 30 lb backing. Levereras med Leader sink. Pris 268:00.

Fråga hos din Sporhandlare efter ovanstående linor eller kontakta oss direkt:

Fly-Dressing

Box 2003, 561 02 Huskvarna, Tel 036 13 41 97

Det var bättre förr...

Vi kan summera ytterligare en flugfiskesäsong, och många av oss har säkert lekt med samma funderingar som Preben Nielsen i detta nummers Tankar på Strandkanten. Men flugfiskare är ett tålmodigt släkte. Även om sommarens resa till det förlovade flugfiskeparadiset inte bjöd på några spektakulära fångster, så resonerar vi som gästkrönikören: det kommer en ny sommar nästa år igen...

Men vilka är då våra förväntningar inför en ny säsong, och hur mäter vi fiskelycka och tillfredsställelse av våra stunder ute vid sjö och ström? Vi hör ofta äldre fiskekamrater berätta om gamla tiders fiskafängen, och vi vet därför att "det var bättre förr". Var det så – eller är det minnet som sviker? Har vi en inneboende mekanism, som får oss att minnas sol och glömma regn...?

Visst var det ur många synpunkter bättre förr. Mängder av vatten, vilka nu har offrats för vår s.k. välfärd, hade då goda bestånd av lax, öring eller harr. En del äldre läsare minns säkert ännu vattendrag, vilkas motsvarighet vi idag får söka i Alaska eller andra av naturens utposter. Jag är inte tillräckligt gammal för att själv ha några sådana minnen, men genom gamla fotoalbum – som i berättelsen om de första laxfiskarna i Ätran – kan vi alla uppleva vad den gamla goda tiden kunde erbjuda, och även om vi inte bläddrar lika långt tillbaka i de gulnade almanacksbladen, så finner vi fiskeberättelser som inte är av denna världen. Skeen i Småland försvann till exempel så sent som mitten på 1950-talet, och själv hade jag förmånen och glädjen att kika i Einar Björkegrens fotoalbum och lyssna till hans berättelser om enorma torrflugefisken tillsammans med Rolf Wilhelmsson och andra fiskarprofiler i jämtländska storöringstvatten. Det var inte skryt och fiskarljug – bilderna i Einars fotoalbum talade sitt tydliga språk. Det var bättre förr!

Mina egna flugfiskeminnen sträcker sig endast tjugo år tillbaka i tiden, och jag har aldrig varit i närheten av

vatten med så mycket och så stor fisk som Einar. Men ändå har också jag en känsla av att det var bättre förr. Trots det – när jag sätter mig ner och summerar – så konstaterar jag att sommaren som gick var väl så bra som mina tidigare flugfiskesomrar. Det här med flugfiske är nämligen inte alltid så rationellt, och vi är inte alltid särskilt objektiva när vi utvärderar en säsong som just flytt.

Det tidiga 60-talet fiskade jag ofta i Hökensåsområdet. Jag bodde då i Nässjö, och efter jobbet stack jag kväll efter kväll iväg för att fiska långt in på natten. Det blev en tur på mer än tjugo mil flera gånger i veckan under högsäsongen. Jag minns de där turerna till Strandgölen i Hökensås med stor och innerlig tacksamhet, även om fångsterna endast bestod av småregnåge och bäckröding i trehektosklassen. Så såg nämligen fisket ut i de tidiga inplanteringsvattnen. Det var små fiskar, men de gav mig många gånger större flugfiskarglädje än de betydligt mer välvuxna öringar jag idag anser vara värdiga fångstobjekt. Var det bättre förr...?

Ja, det var bättre förr. Det fanns mer vild fisk i naturliga vatten, och vi var inte lika många som funnit vårt livselexir i flugfiske. En liten grupp spösvingare hade många fina vatten för sig själva. Det var helt enkelt bättre förr.

Men samtidigt har vi alla var och en sin egen högst objektiva värdeämätare. Vi minns det vi helst vill minnas, och många av oss minns förmodligen som jag själv, med mest oblandad glädje våra första år som dunkroksmetare. Så även du, som börjat fiska med fluga först i år, kommer säkert att minnas 1984 som en fantastisk säsong, och om några år berättar också du om den gamla goda tiden...

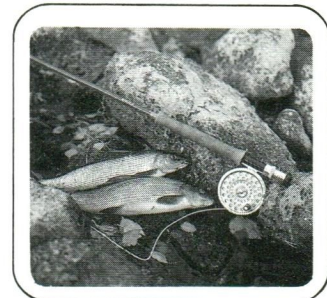
Låt oss med Preben Nielsen konstatera, att visst kommer det en ny sommar nästa år igen. Så låt oss fylla på i askarna!

Gunnar Johnson

Flugfiske i Norden NR 4 okt 1984

INNEHÅLL:

Kränsa öringar i Norge	sid 4	First Lady	sid 28
Spännande hackelfärger	sid 8	8000 namnunderskrifter	sid 31
Krafttag mot Mörrumsmarodörer	sid 10	Bokbiten	sid 32
Här föddes svenskt sportfiske	sid 11	Nytt på marknaden	sid 34
"Kungen"	sid 14	Lär dig förstå krokskalan	sid 38
Bäckröding och kanadaröding	sid 16	Bra hackelskydd	sid 42
Hur mår fisken?	sid 18	Skräddarsytt	sid 43
Den stora laxpassionen	sid 20	Den gröna strömnattsländan	sid 44
Kapa havskraftet!	sid 23	Köp, sälj och byt	sid 46
Historien om "hängborsten"	sid 24	Tankar på strandkanten	sid 47

Höstharr.
Foto: Leif Milling

Flugsnapparn fiskar ett blankt, grunt stryk under ett valv av grönska. Där såg vi grövre fisk och där hade Tors myra framgång.

Superkräsna öringar – finns de?

Jodå, i en liten älv bara tio mil norr om Oslo finns det till och med ett överflöd av dem... och de är ypperliga läromästare för den flugfiskare som vill finslipa sin teknik, taktik och förmåga som flugbindare.

Text: Bengt Öste

Foto: Lennart Bergqvist

De välkända brittiska flugfiskeoraklen Brian Clarke och John Goddard har i sin bok "Öringen och flugan", och i en TV-film på samma tema, i alla tonarter hyllat flugfiskarens mest åtråvärda byte – "the educated trout", den mycket vaksamma, mycket svåra, mycket erfarna öringen.

Den är nämligen en fisk som inte låter sig förföras med mindre än att fiskaren gör allting hundra procentigt

riktigt – han eller hon måste uppträda utomordentligt diskret, välja exakt rätt fluga, presentera den på ett suveränt sätt redan i första kastet o.s.v., och dessutom göra allt detta vid exakt rätt tidpunkt.

Sådana öringar är naturligtvis de överlägset bästa lärarna i flugfiske, de enda som förtjänar titeln professorer – och understundom, om de överlever flera säsonger, det ärofulla tillägget emeritus. Vid sidan av sådana er-

farna öringar är vi tvåbenta flugfiskeinstruktörer på sin höjd adjunktvikarier...

Men förutsättningen för, att denna undervisning på högsta nivå skall fungera, utan att ta orimlig tid, är givetvis, att det finns gott om erfarna lärare – öringar har ju, som bekant, vanan att dra sig tillbaka någon tid efter varje utdelat underbetyg. Och en riklig tillgång på sådana lärare förutsätter i sin tur att undervisningslo-

I blankt vatten var öringarna mycket svåra att lura, även med nedströms torrfluga – här, i mer brutet vatten, var det lättare.

kalen erbjuder ett överflöd av mat, som tillåter öringarna att välja kräset.

Sådana öringar finns det gott om, om man får tro några hyllkilometer brittisk flugfiskelitteratur, i de brittiska kalkströmmarna. Men här i Norden förekommer de bara någorlunda rikligt i snacket flugfiskare emellan – vi talar gärna om kräsna öringar, så snart vi nödgats byta fluga för att lyckas fånga dem, men när vi rensar fångsten brukar det visa sig att fisken glupskt sopat i sig allt som flutit förbi den, även sådant som inte ens varit ätbart! Och vi orerar gärna om skygg fisk, så snart en öring tröttnat på att upprepade gånger dunkas i skallen med en klumplina...

I själva verket måste vi nog medge, ehuru mycket motvilligt, att de allra flesta av våra nordiska öringar, oavsett storlek, är så "un-educated", att det understundom bekymrar oss. De tar med förtjusning flugor, som inte alls föreställer något naturen serverar, de hugger trots de klumpigaste kast och vid tillfällena då de inte alls borde hugga – jag vet, för själv fick jag forts på nästa sida

Tors små myror, i storlekarna 16, 18 och 20, ett av de få mönster som de superkräsna öringarna i Hunnselva accepterade, och en fin fluga även i andra vatten.

forts från föreg sida

en gång säsongens tungviktare, när jag vadade med spöt över axeln och flugan släpande efter mig i ytan...

Den nordiska öringen är med andra ord alltför ofta en sportslig typ, som sprider rena villoläror, helt oduglig som flugfiskemagister.

Men det finns undantag, naturligtvis. Självt fann jag för en del år sen stort nöje i att då och då bila femtio mil upp till Rotälven, för att fiska öringar som bara undantagsvis vägde över 150 gram – de var nämligen just så "educated" som Clarkes och Goddards avsevärt mycket större kalkströmsöringar och min lycka var utsäglich när jag krypande i strandriset efter flera timmar och med en Ginger Quill nr 20 lyckades överlista ett någorlunda vuxet exemplar, som t.o.m. påstods överträffa det lokala rekordet... som var 470 gram!

Den fisken, och andra rotälvsmonster, som vi beundrade kallade "tre-på-en-smörgås"-fiskarna däruppe, var en förträfflig lärare i flugfiske och det dröjde några år, innan jag fick höra talas om ett vatten, som krävde samma finslipning av flugfiskekunskaperna. Den gången var det en norsk flugfiskebroder, Even Rise, som berättade om framgångsrika experiment med mycket små torrflugor som Organza no-hackle och Pink Panther – senare skildrade i FiN nr 5–6/1982.

Där skrev Even: "Noen få mil fra Oslo renner det en liten elv som inneholder Nordeuropas mest kresne og selektive brunnørret. På grunn av flere småkraftverk er vintertemperaturen høyere enn i de fleste andre vassdrag på Østlandet, noe som fører til at fisken tar til seg føde hele året rundt.

Dessuten er elven velsignet med et klekkeri som hver dag slipper ut store mengder overskuddsfor. Villfisken kan praktisk talt stå i strømmen med åpent gap og vente på neste servering!"

Då, för två år sedan, ville Even inte tala högt om var denna pärla till älv fanns – de lokala fiskarna, av vilka åtskilliga för övrigt är mycket drivna flugfiskare, var redan irriterade över en tilltagande trängsel på stränderna. Men numera har lokala och utsocknes fiskeintressen kommit betydligt närmare varandra, i ett samarbete för älvens bästa, och älvens namn är inte längre en hemlighet.

Den heter *Hunnselva* (på min karta, stavningen tycks variera) och den populära fiskesträcka finns vid Raufoss, cirka 10 mil norr om Oslo och en mil söder som Gjøvik vid Mjøsa. Älven rinner norrut och förenar sig vid Gjøvik med Byelva, som efter att ha passerat krokfabriken Mustads domäner kastar sig ut i Mjøsa.

Ett norskt Battenkill

I våras, i månadsskiftet maj–juni, beslöt jag och två av musketörerna, signaturerna "Flugsnapparen" och "Häcklöse Hugo", att besöka detta vatten, som beskrivits för oss som ett nordiskt, eller i varje fall sydnorskt, Battenkill – liksom det mångbesjunga amerikanska vattnet skulle ju Hunnselvas utomordentligt kritiska öringar kunna "vassa" vår fisketeknik inför sommarens duster med mindre "uppfostrade" men förhoppningsvis större öringar.

Redan från bilfönstret – även rinner bitvis intill vägen genom Raufoss – såg jag tre saker som bekräftade vad

jag hört: 1) flitigt vakande öringar, 2) fiskestigar utefter stränder som var lika upptrampade som en motions-slinga i centrala Stockholm samt 3) många fiskare, varav inte någon enda tycktes ha framgång i sitt fiske.

En första, närmare kontakt någon timme senare – fiskekort behövdes inte, och älven är öppen för fiske året runt, men vi måste naturligtvis lösa fisketrygden – gav ytterligare belägg: när jag gjorde det första kastet, knästående, mot flera öringar, som vakade längs motsatta stranden, utdelade de omgående ett kollektivt underbetyg, stora C.

Var tafsen för grov (0,15)? Eller tafspetsen för kort (75 cm)? Var flugan (hackelfluga med grön kropp och blue-dun-hackle, storlek 16) för stor, eller i fel färg? Var kastet för klumpigt?

Sannolikt, fast det kom jag underfund med först någon timme senare, var svaret "ja" på alla mina frågor. Öringmaten för dagen var dels fjädermyggpupp, dels nykläckta dagsländor av familjen Baetis, små spåda saker med grå vingar och grågröna kroppar, i storlek 18, högst.

Men de få mycket små flugor jag hade i mina askar var för risiga – öringen i Hunnselva var lika noga med riktiga vingar som siken i Rena och gillade inte hackel. Några parachutbundna strån var maximum, men bäst var flugor med vingar men helt utan hackel, som de Organza-flugor som Even Rise komponerat efter amerikanska förebilder.

Lyckligtvis hade en norsk fiskebroder, Tor Skarpodde, lyckats övertala sin reumatiska Citroen att promenera de tio milen från Oslo; han hade ett rejält förråd av de rätta små flugorna och han kunde ge ett besked om tafspetsen, som besparade oss tidsödande experiment – en och en halv meter 0,12 skulle det vara, grövre dög inte.

Då, men först då, började vi komma till tals med öringarna i Hunnselva och när det gällde taktiken formades den snabbt till en variant av det torrflugefiske, som så ofta är det enda som fungerar i klara vatten med blanka stryk och mycket skygg fiske – fiske nedströms, alltså, för att undvika alla för ett mänskligt öga osynliga draggningar och för att fisken inte skall få se något av tafs eller tafspets.

På det sättet lyckades vi fånga nå-

Den fisk som vakade tätt intill motsatta stranden lät sig sällan luras – hur man än kastade, flöt flugan sällan helt fritt och minsta draggning spolierade chanserna.

gra stycken av den lilla älvens små innevånare – standardstorleken var, som i Rotälven, "tre-på-en-smörgås"-formatet! Men bara några, för det övervägande flertalet av de fiskar som vakade, ratade våra flugor, i varje fall de, som fanns i älvens många blanka "glides".

En magisk myra

De små sländorna kläcktes sporadiskt på flera olika platser i älven, men efter några timmar tycktes dagens dagsländeaktivitet ebba ut. Vaken blev sällsyntare, och våra försök med små nymfer och myggsländepuppor gav klen resultat.

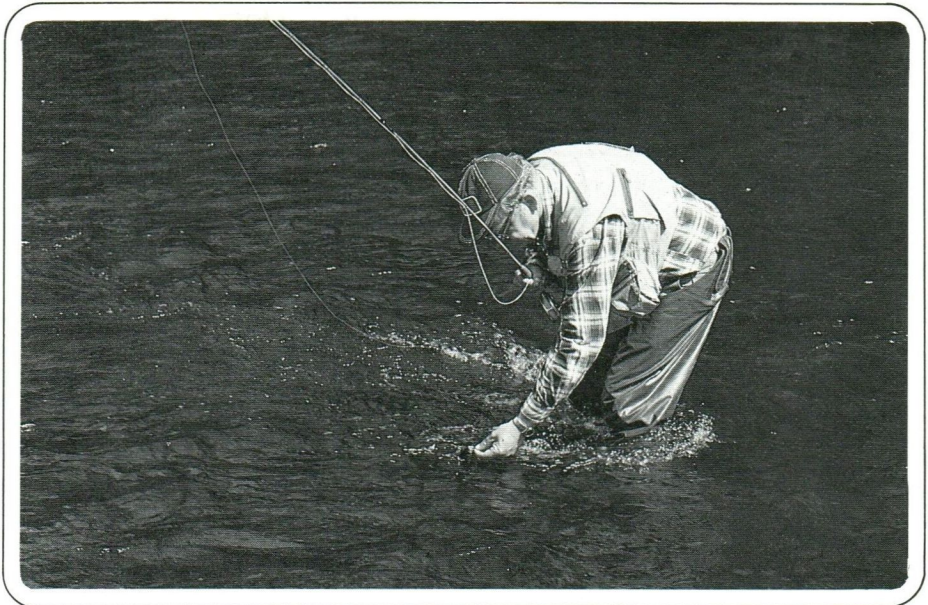
Tor Skarpodde kom än en gång till vår undsättning. Han hade, liksom vi, sett enstaka myror på vattnet, och han hade de rätta imitatioonerna – små myror, i storlekarna 16, 18 och 20, myror som var svarta och myror som var röda, eller rättare sagt orange, och myror som var svarta fram och orange bak, och myror som var tvärtom.

De svart-röda, och röd-svarta, myrorna visade sig vara ypperliga. De små öringarna tog dem med mindre skepsis än någon annan fluga vi prövade, under de två dagar vi fiskade i Hunnselva och Tor berättade, att han i fjol somras hade haft stor glädje av dem även under sommarfiske i Tisleia mellan Gol och Fagernes – älven hade varit låg och varm och få fiskar hade vakat, men expeditionens största fisk tog just en sådan orange-svart minimyra.

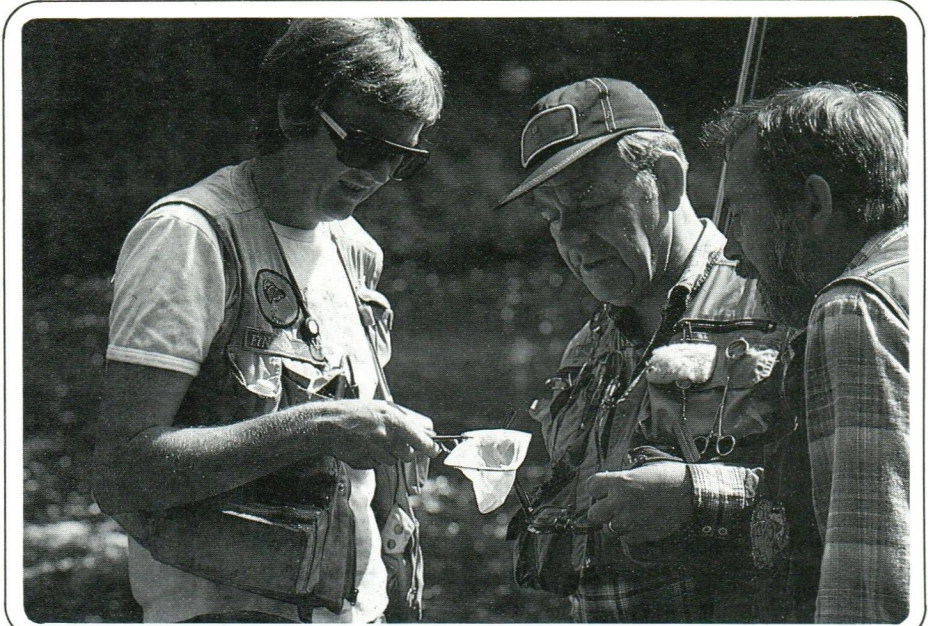
Även jag har sedan besöket i Hunnselva haft glädje av dessa myror, de är säkra harrflugor och dessutom en bra "räddningsplanka" när fisket går trögt. De flugor som accepteras av öringarna i Sydnorges Battenkill är, förefaller det, toppflugor överallt – även flugbindarförmågan "vässas" avsevärt av ett besök i Hunnselva.

Vi fick bara småfisk, som sagt och utan Tors många tips, är det frågan, om vi alls lyckats lura några. Men visst håller älven större fisk, och vi fick en rapport om en norsk fiskebroder, som under vårt besök, bara ett par hundra meter uppströms förfört en öring på cirka halvtannat kilo, som dock omsider lyckats krängla sig loss – sådant ingår nämligen också i den intensiva utbildning, som det hårda fisketrycket gett dessa "very educated trout".

De flesta av de större fiskarna fångas dock, där som i så många andra vatten, ganska tidigt på våren. När sommaren kommer, har de överlevande blivit mycket svåråtkomliga

Fisketrycket i Hunnselva är mördande hårt – gästande fiskare gör klokt i att fiska med hullinglöst och tillämpa no-kill.

Tor Skarpodde, artikelförfattaren och "Flugsnappar'n" studerar älvens små dagsländor. Bäst imiterades de med små no-hackles-flugor.

och visar sig mycket sällan. Men redan tidigt på våren finns i älven ett insektsliv, som medger framgångsrikt torrflugefiske och vår guide Tor hade t.ex. haft ett superbt fiske med små dagsländeimitationer och fiskar upp till halvkilot den syttende maj, så gott som ensam – alla andra firade ju nationaldagen på mer traditionellt sätt...

Vi träffade flera mycket drivna lokala flugfiskare och fick ytterligare tips av dem. Men trots att de generöst accepterade oss, som vilka andra fiskare som helst, skulle jag vilja råda framför allt svenska flugfiskare som får lust att besöka Hunnselva att använda hullinglösa krokor och strikt

tillämpa no-kill. Älven är liten och rinner genom ett relativt tätt bebyggt område. Redan de lokala flugfiskarna och alla andra fiskare med för den delen, representerar ett hårt fisketryck. Besökare från andra håll ökar det trycket ytterligare, men om de avstår från att ta fisk med sig därifrån blir skadan ringa.

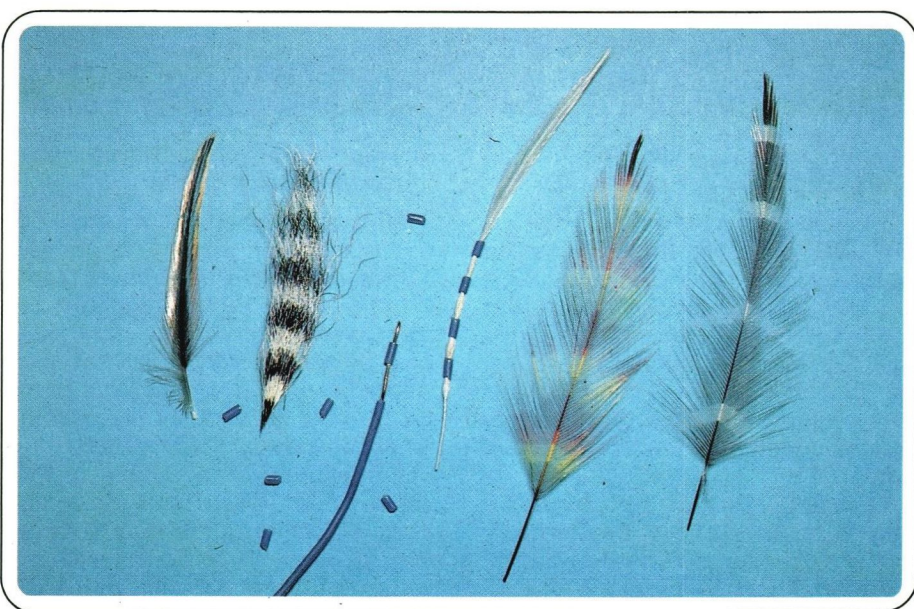
Ja, frågan är om det alls uppstår någon skada – de redan förut så nogräknade öringarna blir måhända ännu slugare och fungerar därmed ännu bättre som lärare för alla flugfiskare, som vill befria sig från vinterns ringrost, eller finslipa sina knep inför semesterresorna till mer avlägsna och vildare vatten!

Ny teknik ger spännande hackelfärger

Av Lennarth Granström

När såg du en Coch-y-bondhu senast? Eller en äkta Honey Dun? I den här artikeln får du lära dig att färga fram åtråvärda hackelfärger, men också att skapa kontrastrika fantasisfjädrar med en ny teknik.

Till vänster ett hackel med "handmålade" mörk mittstrimma vid sidan om en tvärstrimmig hårvinge. Därefter en fjäder med uppträdde plasthylsor färdig för färgbadet, och till höger ser vi det färdiga resultatet.

När jag, för snart femton år sedan, började flugfiska, blev jag naturligtvis snart helt förhäxad av denna fascinerande sport. Jag var så hänryckt, att då min omgivning förstod att flugfisket bränt in sitt magiska kastmärke i min panna, så möttes jag också av skepsis, ja ett slags avståndstagande, som eggade mig än mer. Jag började bygga upp teorier, skapade förväntningar, läste och blev med tiden allt mer intresserad – ja besatt!

Om kvällarna, när lyset var släckt och huset sov, låg jag vaken och skådade in i en drömvärld långt bortom takets och väggarnas trygghet. Där fanns det vakande störöringar och jag såg min torrfluga dansa fram på strömvirvlarna. Ibland fantiserade jag om en fantastisk lina jag sett i någon katalog, och som skulle få mina kast att sträckas så där retfullt elegant, eller låg och tänkte ut en speciell fluga med alldeles fantastiska egenskaper...

Efter några år kom flugbindningen att bli ett minst lika stort intresse som själva fisket. Återigen dök det upp saker, som gjorde mig besatt. Jag såg i mig allt som stod att läsa i artiklar och böcker. Alla möjliga och omöjliga material anskaffades. Det bands flugor som aldrig förr.

Min nyfikenhet hade inga gränser – men det hade tyvärr min ekonomi. För det fanns mängder av åtråvärda fjädrar och andra material, som jag den gången bara fick ligga och fantisera om. Någon förhoppning att till exempel en dag bli ägare till en äkta, naturfärgad blue dun tuppnacke fanns inte. Jo, innerst inne fanns den nog, men tanken på denna ouppnåeliga nacke gjorde mig nyfiken att försöka finna egna lösningar. Att färga fram en blue dun var inget oöverstigit hinder för min flugbindarhunger, och med större självtillit gav jag mig i kast med att göra "egna grizzlefjädrar" – en hackelfärg, som också fascinerade mig mycket.

Jag lyckades också till slut, men först nu – många år senare...

Hårfärgningsmedel

När jag talar om att färga grizzlehackel, så är inte avsikten att ta en riktig grizzlefjäder och färga den i en annan grundton, om någon nu skulle tro det. Nej, min avsikt var att färga in ränder på enfärgade fjädrar, och det visade sig snart att variationsmöjligheterna var i det närmaste obegränsade. Det går att förse en gul fjäder med

röda tvärstreck, en blå med lila, en grön med både gula och orange – eller varför inte göra en fjäder, som i ena änden är vit och i den andra svart och med successiva gråskalor däremellan.

Naturligtvis hade jag också försökt måla fjädrar med vattenfasta färgpenor, men mina egna försök med denna teknik blev aldrig särskilt lyckade. Färgen lossnade ibland redan då jag drog den mellan fingrarna, och efter första duschen med torrflugemedel gav jag upp metoden. Färgen rann av som maskaran på ett gråtande fruntimmer.

Nej, min teknik baserar sig på hårfärgningsmedel, sådant som används för att göra sköna damer om möjligt ännu skönare. Med ett rikt urval av undanflykter och förklaringar köpte jag en tub svart hårfärg i en kosmetikabutik, och efter mycket strul lyckades jag applicera strängar av denna färg tvärs över en ljus, enfärgad fjäder. Några minuter senare hade jag min första egentillverkade grizzlefjäder med klara och distinkt avgränsningar i svart och vitt liggande i handen. Metoden var bra men visade sig vara tidsödande. Varje fjäder måste tejpas upp på en glasskiva – en bit i var ände, så att den ligger sträckt – och sedan omsorgsfullt målas med en tandpetare. Färgen som läggs på får inte vara för lös i konsistensen. Då sprids den av kapillärkraften längs fibrerna, och fjädern blir enfärgad i stället för randig.

Men tekniken visade sig också vara gångbar för att färga in den så kallade dun-strimman längs med ett fjäderskaft. Coch-y-bondhu, badger och honey dun är exempel på fjädrar jag har imiterat med den här metoden, och när det gäller dessa fjädrar använder jag den fortfarande. Men även här gäller att varje fjäder måste tejpas upp och behandlas individuellt. Tekniken är alltså tidsödande, men avsätter man en kväll för "hackelmåleri" så hinner man bra många fjädrar innan det är dags att krypa i säng.

Det är viktigt att hårfärgningsmedlet har rätt konsistens. Själv använder jag en hårtork och "kokar" på så sätt bort överskottsvätskan. När den bildar högar utan att rinna (ungefär som vispgrädde) är den färdig att användas. Man kan också tillsätta en konsistensgivare, potatismjöl, idealmjöl eller liknande, för att snabbt nå samma resultat. Hårfärgen läggs på med en tandpetare och får sedan dra in i fjädern. Efter 10–15 minuter tvättar man bort överflödigt färg med tvål och

vatten, och man har då ett vackert färgat hackel i sin hand. Ju längre tid färgen får bita, desto mörkare blir resultatet.

Färgning med eltrådsisolering

Men den absolut bästa metoden att tillverka egna grizzlehackel kom jag på för ett år sedan – och det mer eller mindre av en slump.

Det började med att jag i en påse med färgade tupphackel fann några omogna fjädrar, det vill säga hackel, där hylsan ur vilken fjädern växer fram satt kvar. Och under hylsan fanns lösningen. Trots att fjädrarna legat i färgbad, så hade dunet och fibrerna under hylsan kvar sin ursprungsfärg. Färgen hade inte tagit. Detta är naturligtvis välkänt för alla som sysslar med flugbindning, men tidigare hade tanken aldrig slagit mig att detta kunde utnyttjas för att framställa randiga, grizzletecknade fjädrar på konstgjord väg.

Så här går det till:

Gör först i ordning ett färgbad. Man kan använda vanliga Dylon-färger, som man köper i färgaffären, eller beställa de speciella färger för flugbindningsändamål, som tillhandahålls av specialfirmorna på området. Så tar man loss de fjädrar man önskar färga. Välj gärna hackel med olika grundton, det kan ge spännande resultat. Likaså kan man använda redan infärgade fjädrar för att erhålla nya färgbrytningar mellan den tidigare och det nya infärgningen. Här finns stora möjligheter för den som önskar experimentera på egen hand.

För att erhålla tvärbanden använder jag skyddshöljet till tunn elkabel, sådan som finns hos varje radiofirma. Kabeln använder jag för att skydda fjäderfibrerna från infärgning på samma sätt som hylsan på de inte fullt utväxta hackeln hade lämnat partiet längst ner på dessa fjädrar ofärgat.

Välj kabel där själva koppartråden håller 0,30–0,75 mm. Drag sedan av plasthöljet och klipp upp det i småbitar på 3–5 mm längd. De korta plastbitarna träs så upp från rotänden på fjädern, och man ser till att det är ett mellanrum på minst 3 mm mellan varje bit. Plastbitarna kommer nu att skydda de partier som är täckta från infärgning, medan mellanrummen

forts på nästa sida

forts från föreg sida

tar åt sig av färgbadet. Resultatet blir därför en tvärstrimmig fjäder.

Det är viktigt att fjädern är torr när plastbitarna träs på. Om hacklet är fuktigt, så kommer kapillärkraften att suga in färg även under de små plaströren, och man får inga distinkta avskiljningar. På den torra fjädern bildas däremot en liten luftbubbla i vardera änden av plasthylsan, som effektivt utestänger färgbadet. Välj av samma orsak en så tunn kabel som möjligt. En mindre diameter på hylsan hjälper nämligen också till att ge skarpare markeringar. Naturligtvis kan man också utnyttja kapillärkraften till att skapa mjukare övergångar mellan färgad och ofärgad fjäder, till exempel genom att välja en något grövre plasthylsa.

Kontrastrika flugor

När är det då befogat med färgade hackel? Ja, det är ju i slutändan lite en fråga om tycke och smak. Med de tekniker jag redovisat här, kan man na-

turligtvis tillverka sådana fjädrar man saknar i flugbindarlådan – t ex grizzle eller med den första metoden "måla" sina egna honey dun fjädrar. Men man kan också använda den senare metoden för att öka kontrasten i de flugor man binder. På det viset gör man flugan mer synlig för fisken. Man kan också göra mer insektlika flugor genom att experimentera med nya färgvarianter.

En grupp flugor som lämpar sig ypperligt för den senare färgmetoden är laxflugor och streamers. Man kan färga in fjädern med flera olika färger, eller gradvis förskjuta en färg, t ex över skalan gult – gulgrönt – grönt. Ett tips för den som gärna fiskar med Green Highlander. Då stoppar man helt enkelt ner en gul fjäder försedd med en lång plasthylsa i ett grönt färgbud. Sedan förskjuter man hylsan lite i sänder över fjädern, och på det viset blir den del av fjädern, där man först drar av plaströret, mer exponerad än de partier som fortfarande täcks. Färgen biter alltså mer ju längre fjädern är utsatt för färgbudet, och man erhåller en gradvis förskjutning

av färgtonen över hela fjäderns längd. Den blir grön i rotänden och i det närmaste helt gul i toppen.

Hårvingar

Med den här tekniken går det också att färga hår till vingor. Man klipper då en lämplig hårbunt från skinnets och jämnar det därefter i topparna i en tom patronhylsa. Därefter limmar man ihop rotänden. Det gör man av två skäl. Dels blir bunten mer lätthanterlig på det viset, och om man rullar den spetsig innan limmet eller lacket torkat, så går det dessutom betydligt lättare att sedan trä över de korta plasthylsorna. Här får man naturligtvis avpassa hylsdiametern, och väljer därför en grövre isoleringstråd. En streamer med tvärrandad vinge kan ge en fin illusion av ett abborryngel, men man kan också binda den endast för att öka flugans kontrast och uppmärksamhet i vattnet. Teknik och användningsområde kan säkert utvecklas till att gälla många typer av flugor. Sätt igång!

Marodörerna borta från Mörrum!

Sommarens goda uppgång av öring och lax i Mörrumsån lockade tyvärr åter till samvetslöst ryckfiske.

Indignerade rapporter från seriösa sportfiskare, som reagerat mot att mindre nogräknade individer försökt komma åt fisken på detta regelvidriga sätt, fick Domänverkets personal och åns sportfiskeguider att även i år göra en massiv kraftansträngning för att komma till rätta med problemet.

Ett tiotal ingripanden har också gjorts, och flera "kända återfallsförbrytare" har avstängts från allt fiske i Mörrum på mellan två och fem år. Några av dem är alltså portförbjudna till 1989! Ryckfiske och fiske utan gällande fiskekort har dessutom i några fall polisanmälts.

Mörrumchefen Curt Johanssons hårda men konsekventa linje applåderas av FiN. Han är tillsammans med övrig Mörrumspersonal värd en eloge. Det handlar ju inte bara om att erbjuda god service och trivsel vid ån med oss sportfiskare i centrum. Ryckfisket är också ett biologiskt problem, eftersom skadad fisk lätt får svamp-

angrepp och dör. Så fick man till exempel vid förra höstens avelsfiske osedvanligt många ryckskadade fiskar – något som på sikt kan äventyra Mörrums position som sportfiskevatten. Lax och öring är allt för värdefulla fiskar, och att samvetslösa ryckfiskare medvetet riskerar att skada fisken gör varje sann sportfiskare utom sig av raseri. Dessa marodörer ska ovillkorligen bort!

Genom massiva bevakningsinsatser under 1983 och 1984 har också sammanlagt ett tjugotal personer avstängts för kortare eller längre tid. I år har kustbevakningen dessutom satt "nytt rekord" med cirka 250 beslag av olagligt satta nät i fredningsområdet utanför åns mynning. Förra årets bevakning (med bland annat två fallande fångelsedomar som följd) har också gjort att åns nedre del i år varit förhållandevis fri från nät. Fisken har därför haft lättare att komma upp i ån i sommar.

– Våra ansträngningar har givit resultatet och vi anser att läget nu är under kontroll, säger Curt Johansson, som

planerat bevakningsaktionen i samarbete med Domänverkets huvudkontor. "Det är min och Domänverkets absoluta uppfattning att bra uppgång av fisk ska komma de verkliga sportfiskarna till del – herrar ryckfiskare ska en gång för alla veta att de inget har att hämta vid Mörrumsån.

Men vi vill gärna betona, att det är det *medvetna ryckfisket* vi vill komma åt. Alla kan av misstag någon gång felkroka en fisk, men sätter man då varsamt tillbaka den, så är naturligtvis allt som det ska. Ingen ska i onödan behöva känna sig misstänkliggjord. Bevakningsinsatserna är inget självändamål – det är för övrigt inte särskilt lustbetonat med polisiära ingripanden, och dessutom tar de mycket värdefull tid från andra viktiga arbetsuppgifter. Men med sportfiskaren i centrum – en hjärtesak för oss i Mörrum – och med de goda resultat bevakningen redan givit, så ska vi fortsätta kampen. Vi har haft en fin uppgång av framför allt smålax i år, och vi vill att det ska vara frisk, oskadad fisk.

Red

En god förmiddagsfångst i laxrika Ätran – på den tiden det begav sig...

Här föddes det svenska sportfisket

Oklanderligt klädda i kostym med väst och slips och med den klassiska sportkepsen på huvudet möttes hitresande engelsmän av ett laxfiske vi idag endast kan drömma om...

Av Claes Hederstierna

Det sportmässiga fisket efter lax i Sverige torde ha börjat någon gång kring 1830-talet, då de första britterna kom hit för att jaga och fiska. Av naturliga skäl kom de först till Västkusten. Engelska och skotska familjer som invandrat till Sverige och då främst Göteborg, lockade hit släktingar och vänner för bl a just jakt och fiske. Möjligheterna här till var avsevärt bättre än i många delar av England, där industrialiseringen redan var igång. En av de mest berömda "brittiska" familjerna i Göteborg var baron Oscar Dickson, vilken under lång tid under 1800-talet arrenderade laxfiske i floden Ätran vid Falkenberg. Baron Dickson fiskade själv helt obetydligt, och det var främst hans olika vänner som inbjöds under sommarhalvåret för att med sina långa, tunga spön om 16–18 fot och infettade, flytande linor fiska efter lax.

Den förmodligen förste som var i Falkenberg för att fiska

lax i Ätran var Sir Hyde Parker på 1830-talet. Han lär ha blivit så förtjust i staden och dess laxfiske att han köpte en gård i närheten och under flera år fiskade ett par veckor varje sommar.

En av de äldsta beskrivningarna av laxfisket i Ätran finns i en engelsk bok från 1848 av W.A. Ross, "A Yacht Voyage to Norway, Denmark and Sweden". Tyvärr blev hans fiske i Ätran på intet sätt framgångsrikt. Nej, inte en enda fisk fick han eller någon i hans sällskap. Han fiskade i trakten av Vessigebro cirka 15 kilometer uppströms flodmynningen. Missbelåten med såväl fisket som med inkvartering och transport, ja, allt överhuvudtaget, seglade han snabbt vidare norr ut mot Kungsbacka. Turism var absolut inget som falkenbergarna vid denna tid förstod sig på.

forts på nästa sida

Engelsmännen omgivna av mästerlotsen Carl Nilsson med son.

forts från föreg sida

Överste Grant var en annan flitig brittisk gäst i Falkenberg. Han har givit följande skildring: "Med nöje blickar jag i minnet tillbaka på den gamla svenska flod, där jag fiskade lax åtta år i följd utan en enda blank dag. Den bästa fångsten med två spön, som jag fick i Ätran under tolv på varandra följande dagar, var 151 laxar om i medeltal 10 skålpund. Den bästa fiskedagen tog jag 16 laxar med eget spö, och den tyngsta vägde 26,5 skålpund, vilket jag tycker räcker som prestation och påfrestning för armarna. Jag anser Ätran vara den idealiska laxfloden."

Men överste Grant var inte ensam om den uppfattningen. Även den så berömda björnjägaren och laxfiskaren Mr L. Lloyd fiskade många gånger i Ätran.

Engelsmannen W.M. Wilkinsons dagboksanteckningar om laxfiske och jakt i Falkenberg och trakten däromkring trycktes första gången i London 1886. Boken "Days in Falkenberg" var avsedd uteslutande för den engelske sportfiskarens vänner i Sverige och England. De exemplar som hamnade i Sverige var få och har nu blivit stora rariteter. För att göra boken åtkomlig för en större skara intresserade, lät museichef Anna Skantze översätta den och försåg den med kapitelindelning och illustrationer av konstnär Önnert Cassel. Den trycktes och utgavs lokalt, och senaste upplagan kom 1968.

Mr Wilkinson var en känd Londonadvokat som åtföljde sin klient, industrimannen George Wieland, som sällskap och fiskekamrat. Genom förmedling av baron Dickson kom de att fiska i hans vatten. Deras besök inföll under de sista decennierna på 1800-talet då laxfisket hade sina bästa år. De återkom år efter år och Wilkinsson berättar stolt om hur hans tre söner blev skickligare fiskare än han själv var.

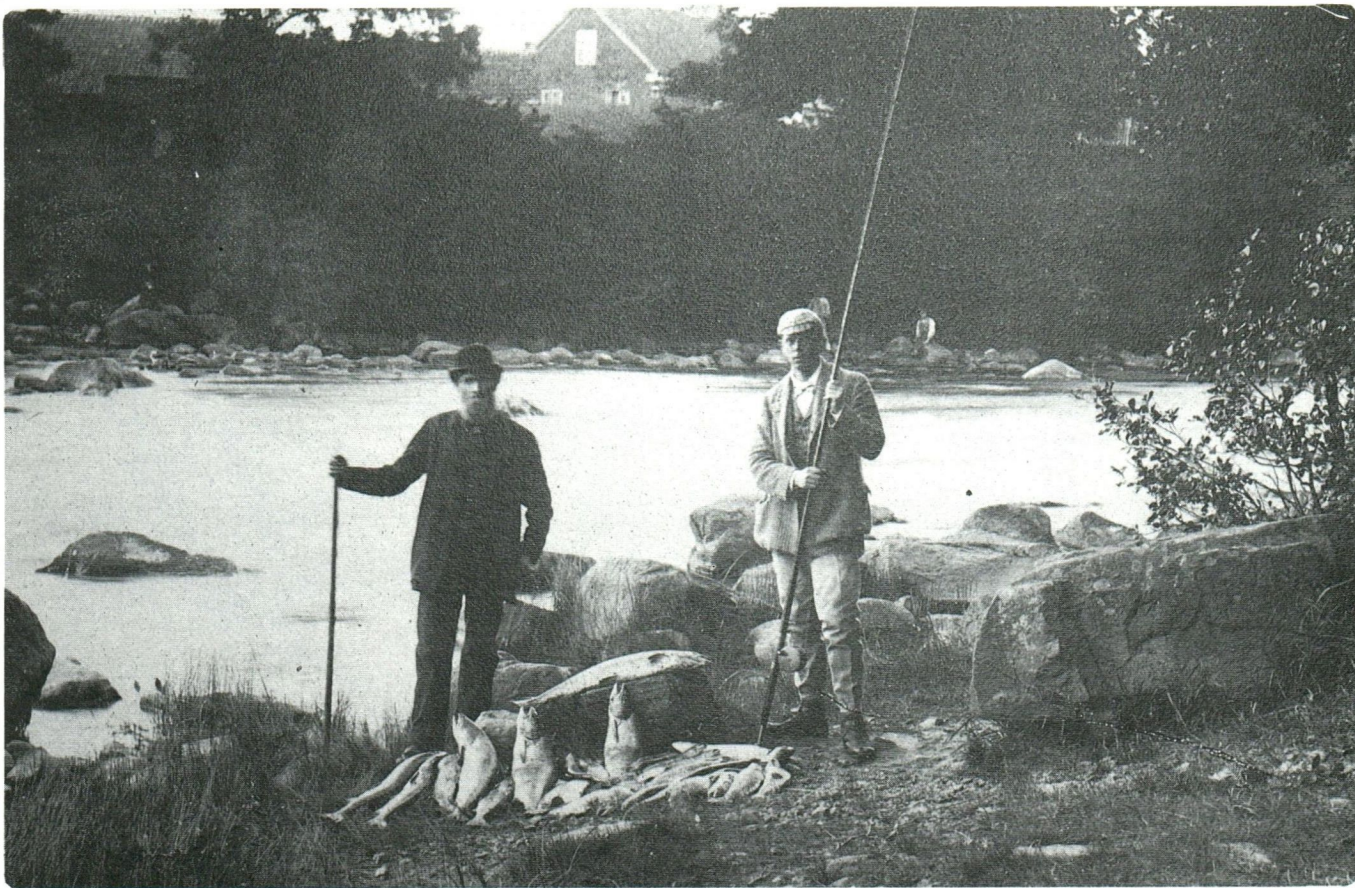
De kräsna engelska sportfiskarna hade prövat många av världens bästa laxfiskevatten, men Ätran blev för dem laxfloden framför andra. I den tidens idylliska Falkenberg återfann de uttröttade Londonborna "det förlorade paradiset". De knöt här många vänskapsband, som kom att vara livet ut.

De glimtar dagboken ger om människor och sociala förhållanden speglar den tidens småstad. Laxfisket är dock huvudintresset. Rapporterna och tabellerna över laxfisket mellan 1863 och 1886 är imponerande. Vem tar nu 15 laxar i medeltal om dagen? Stadens inkomster av fisket var stora och man drog fördel av "turisternas" fiskelycka, eftersom varje fångad lax tillföll staden enligt arrendet. När Wilkinson skildrar laxens hopp eller de spännande minuterna innan laxen hamnar i häven, vibrerar rösten av en spänning som smittar av sig på läsaren.

I "Svea, folkkalender för 1885" redogör Gävlelektorn N.P. Ödman för ett av sina besök i Falkenberg hos sina engelska fiskevänner. Bl a beskrivs den varje morgon återkommande "laxauktionen", då den föregående dagens fångade laxar försålades. Det gällde naturligtvis de yrkesmässigt nätfångade såväl som sportfiskarnas fångade laxar, varav de senare utgjorde en icke föraktlig del. Laxarna var, som tidigare nämnts, stadens egendom och utgjorde främst borgmästarens lön. Så om de fiskande engelsmännen önskade lax till middag fick de "återköpa" sina fångade laxar.

"Laxfiske är för laxfiskaren och hans vänner vad bollslagning är för skolpojkar, ren oblandad sport, idel excitement och intet vidare." Ödmans beskrivning av laxfisket i Garvareforsen är i bästa Waltonska anda.

"Nu fick Mr Angler ett napp, a rise, som det heter. "Holloa" – utropar Mr A högt och ytterst excited och reser

Motiv från Garvareforsen – även idag en god laxsträcka.

sig upp; och nu börjar en kamp med laxen, vilken även de andra herrarna, som för ögonblicket dragit in sina met-spön, åse med stor spänning. Det gäller att trötta laxen och följa hans kämpade rörelser och härunder dock få honom allt närmare land – och än hoppande upp på höga stenar, än plumsande ned i vattnet, skiftar den annars så flegmatiska Mr Angler oupphörligt plats med en pojkes svängningar, ryckningar och språng – och äntligen, när både Mr A och laxen börjat tröttna af arbetet, så har fången kommit allt närmare in på land; och nu klifver lotsens son med en håf ut i vattnet, sätter den försiktigt under fisken och kastar honom med ett kraftigt ryck upp på land, der han ligger sprattlande i gräset och snart med ett kraftigt hugg på hufvudet går sin bane.”

Den ovan omtalade ”lotsens son” är Charles Nilsson, som står längst till höger på ett av de gamla fotografierna. Längst till vänster står mästrelotsen Carl Nilsson själv. Genom att Carl Nilsson var en av de få som kunde engelska, kom han att bli en trogen och ovärderlig hjälp för engelsmännen.

Samtliga kort är förmodligen tagna på 1870-talet och ger en god bild av den tidens sportfiskande engelsmän här i Sverige. Ordentligt uppklädda i väst, slips och med den klassiska sportkepsen, samt med sina långa, tunga och kraftiga utrustningar utgjorde de säkert ett färgstarkt inslag i den lilla stadsidyllen.

Förenade Staternas enoyé på 1880-talet W.W. Thomas J:r skriver om sitt laxfiske i Ätran i två kapitel i sitt verk ”Från slott till koja”, som utkom 1891. Det första kapitlet handlar om hur han lyckas arrendera fiskerätt i Lagan, men fisket blev ej alls som han önskat och väntat. Genom förmedling från baron Dickson i Göteborg får han då komma för en veckas fiske i Ätran. Denna vecka blir en fantastisk fiske-

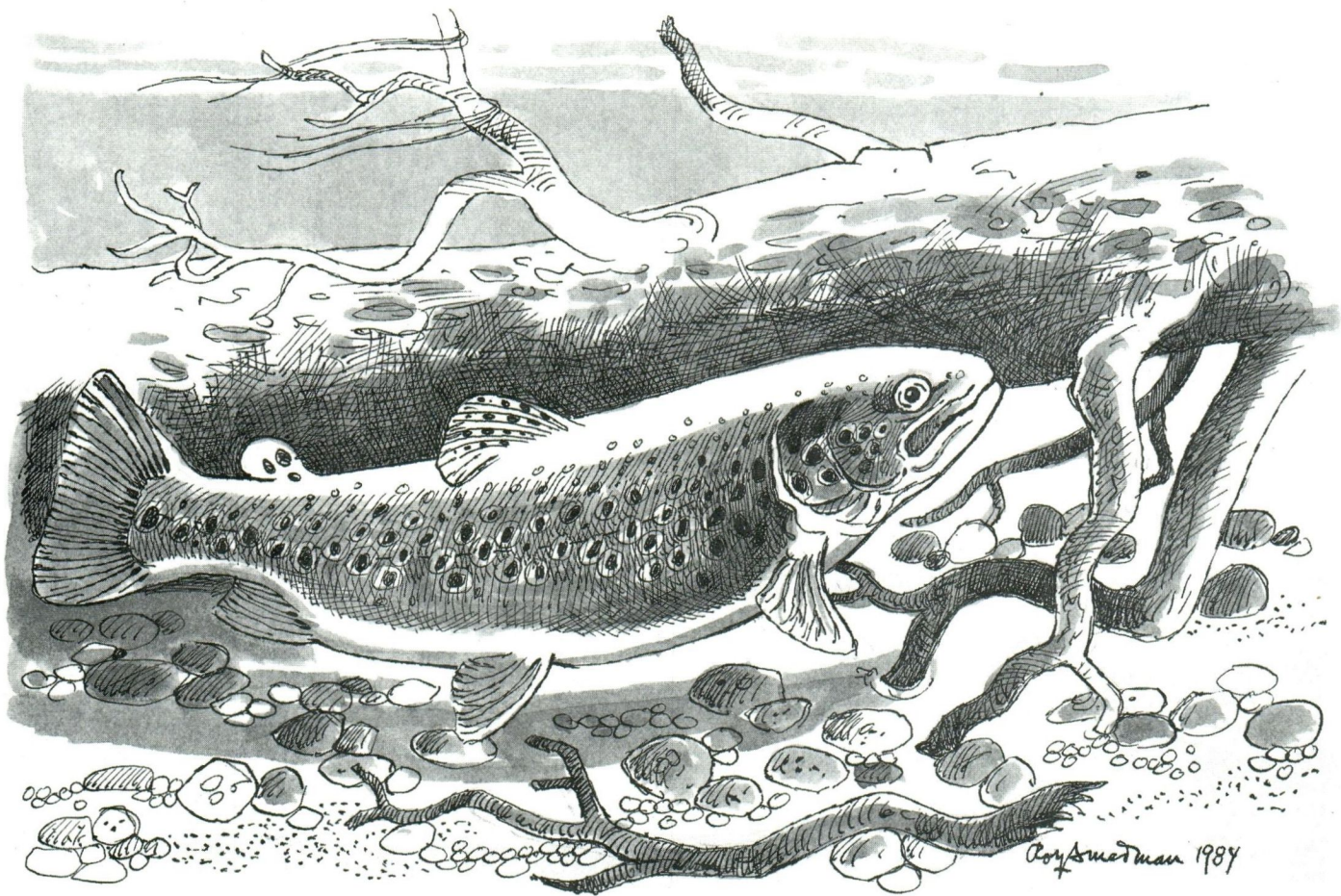
upplevelse. 1885 återkommer W.W. Thomas för att fiska under tolv dagar. Med sitt Leonard splitcane-spö om 16 fot omväxlande med ett grenheart-spö om 15 fot, får han 184 laxar. Främst torde han använt laxflugorna Jock Scott och Silver Doctor, som han fick sig tillsänt direkt från Skottland.

Genast efter sin ankomst till Falkenberg's Gästgifvargård beger han sig ned till Ätran för att börja fiska.

”I den mellersta forsen vid andra kastet, åhå! – silverstrimor från djupet, glänsande skumstänk på ytan, ögonblicklig spänning af refen, rullens surr då refen löper ut öfver strömmen, och den silfverblanka laxens hopp, hopp, hopp, då han tre gånger efter varandra svingar sig 3 fot upp i luften nära den bortre stranden! Åh! Sådant kommer blodet att brusa fram genom ådrorna och själen att på nytt känna den fulla njutningen af lifvet. Laxen hade nyss kommit in från hafvet och gaf mig fullt upp att göra, men slutligen visade sig hans perlhvita sida öfver vattenbrynet. Jag drog honom tätt intill den sluttande stranden och Carl slungade honom högt upp på strandbädden”.

Bakgrunden till den här lilla artikeln dök upp vid ett telefonsamtal med Major Piscator Lars-Åke Olsson inför en London-resa. ”Om Du skall åka till London, skall Du självklart besöka The Fly Fishers' Club”, sa han, och jag tyckte det var ett lämpligt och trevligt tillfälle att få överlämna dessa foton av londonbor vid floden Ätrons vatten till the Honorable Secretary. ”Det blir säkert uppskattat”, sa Lars-Åke, ”jag skall skicka ett introduktionsbrev”.

Så, i september förra året kom jag till London, och fick tillfälle att besöka denna klassiska engelska klubb – som blir 100 år 1984 – och överlämna korten som jag då hade ramat in och skrivit förklarande text till. Så hade lite av den tidiga laxfiskekulturen återvänt till England!

"Kungen"

*Fänader dör, fränder dör,
själv dör du likaledes;
men har man vunnit ett hedrat namn,
då kan det aldrig dö.*

(Havamal)

Av Mats Burström
Teckningar Rolf Smedman

Han var gammal nu, fast på intet sätt senil eller orkeslös. Nej, han var tvärtom mer skärpt och muskulös nu, än någonsin tidigare.

Det var åtskilliga kläckningar sedan han såg bäckens grus för första gången. Vissa talar om den tiden, som den gamla goda tiden för de fettfenades skara, men det har han föga förståelse för. Han minns yngeltiden, som en ständig kamp mot en aldrig sinande vattenström, som försökte föra bort

honom mot det okända, Syskonskaran decimerades dagligen av lömskt kamouflerade gäddor och hastigt neddykande minkar, men han hade tur och överlevde.

Nu befann han sig åtskilligt längre nedströms och hade inte besökt yngeltidens grunda gruspartier på lång tid. Han hade visserligen varit där på friarstråk, men då var intresset av naturliga skäl koncentrerat på annat än nostalgiska tillbakablickar. Den plats

han nu, med den starkes självklara rätt, tagit i besittning, var åns mest eftertraktade. Den låg i en av åns mjuka svängar, där den djupa vattenfåran grundade upp i en med stenar beströdd sandbotten. Vattnet var behagligt syresatt och strandbrinkens buskar bjöd en välkommen skugga. Framför honom låg en nedfallen trädstam, där vattnet bromsades upp och där dagens meny bekvämt presenterades i en lagom takt.

Sedan en tid tedde sig emellertid tillvaron grå och föga meningsfull. Dagarna förflöt rutinmässigt med stjärtviftande, matnedplockning och flyktberedskap. Han visste i förväg, hur dagarna gestaltade sig och han var inte nöjd. Den här dagen inträffade dock något, som förändrade allt.

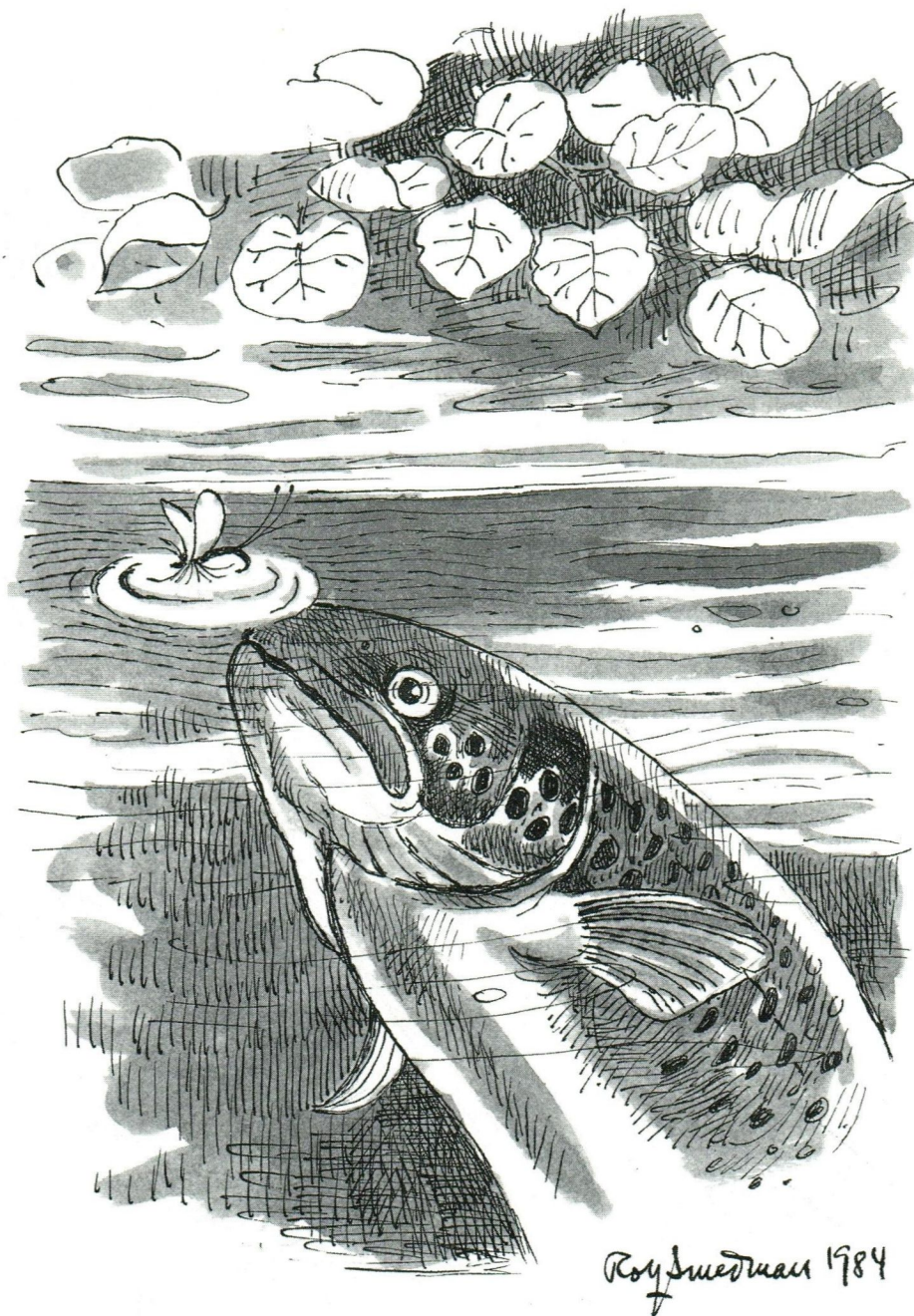
Under de tidigare morgontimmarna hade han frukosterat på några små gråblå sländor, som elegant kommit inseglande bakom trädstammen. Han hade just varit uppe och hämtat ytterligare en, när den förväntade späda sländsmaken uteblev och det istället stack till i mungipan. Genast påminde han sig en av yngeltidens mest obehagliga upplevelser. Den gången hade ett magnumkryp kommit plöjande genom vattenytan och för att undvika, att någon annan i syskonskaran skulle hinna sluka godbiten före honom, hade han själv kastat sig över den.

Även den gången hade det stuckit till i mungipan och med en fruktansvärd kraft hade han därefter dragits med mot strömmen. Han minns fortfarande, hur han förblindades av den oerhörda ansträngningen, när den osynliga kraften obeckligen drog honom till sig. Lika förvånad, som han var över magnumkrypets styrka, hade han blivit, när dragandet plötsligt upphörde. Utmattad hade han flutit nedströms och han återfick medvetande och krafter först långt senare. Det var en otrevlig erfarenhet och sedan den gången hade han betraktat alla okända kryp, som gästade ån, som fridstörare.

Men det här var något annat. Det var inte något okänt kryp, han hade antastat, utan en välbekant matbit av samma slag, som han hade inmundigat under morgonen. Denna gång drogs han inte heller iväg mot strömmen, men en irriterande molande kraft försökte bringa honom ur balans. Hans digra kroppsbyggnad motverkade dock effektivt försöket, att få honom att förlora fattningen. Snart blev det dock allt mer ansträngande, att kompensera den ensidiga dragningen och han bestämde sig för att uppsöka en lugnare hölja längre uppströms.

Utan att han insåg hur det gått till, kände han plötsligt en oerhörd trötthet, men samtidigt även ett stort lugn. Ögonblicket senare befann han sig på botten av en träramsringad nätpåse.

Den falska sländan lossades försiktigt från hans underkäke och efter ve-

derbörig beundran och en vänskaplig klapp befann han sig åter i fritt vatten. Han uppfylldes av en sagolik lyckokänsla och återvände långsamt till sin ståndplats. Nu insåg han frihetens oskattbara värde! Med nya ögon betraktade han hädanefter de vardagliga skeendena och med tacksamhet tänkte han på det okända väsen, som överlistat och besegrat honom, men ej för att beröva honom livet, utan för att pröva hans krafter och vinna hans vänskap.

Från den dagen då detta inträffade var han åns obestridbara konung. För

traktens fiskare personifierade han alla de kunskaper hans släkte förvärvat, sedan de i tidernas begynnelse kom att smycka våra vattendrag. Han var aldrig ovillig, att med en majestätisk stigning, kontrollera bindstädets senaste kreation under förutsättning, att den presenterades på ett ståndsmässigt och korrekt sätt. Med en loj stjärtviftning och antydning till ett överseende leende, avfärdade han dock som regel alltid det, som erbjöds. Han var en ständig utmaning och källa till glädje för de lyckliga själar, som hade förmånen att besöka hans konungarrike.

Den, som en gång mött en sådan fisk, kan aldrig kallas fattig...

Två nordamerikaner

Kanadarödingen och bäckrödingen har båda introducerats i Skandinavien, men endast den senare har, vid sidan av regnbågen, blivit en populär sportfisk för flugfiskaren.

Text: Steen Ulnits

Akvareller: Gunnar Johnson

Nordamerika er virkelige rødingernes land. Som det eneste sted i verden forekommer alle fire røding-arter her, nemlig *Salvelinus alpinus* og *S. malma* samt de to eksklusive amerikanere *S. fontinalis* (kildeørreden) og *S. namaycush* (canadarødingen).

Kildeørreden er en eksklusiv amerikansk art. Det latinske og danske navn hentyder til artens krav på køligt og iltrigt vand samt til dens evne til at danne talstærke dværgbestande i selv ganske små kildevæld. I Danmark findes flere eksempler på dette, bl a i Rebild Bakker, hvor forekomsten skyldes udslip fra tidligere dambrugsdrift. Kildeørreden var jo den første danske dambrugsfisk – nu erstattet af den mindre krævende regnbørred.

S. fontinalis kendes på sin marmorerede ryg og de ofte mange røde og blå pletter på siderne. Det er en kortlivet fisk, som kun i få tilfælde bliver større end ½–1 kilo. I Labrador og Quebec findes dog bestande, hvor enkelte fisk når 4 kilo.

Kildeørredens naturlige udbredelsesområde er det østlige USA og Canada, hvor den imidlertid mange steder er hårdt trængt. Den er eksempelvis uddød i det meste af Pennsylvania, hvor industrialisering ødelagde forholdene for den. Endelig har ud-sætning af den almindelige ørred,

Salmo trutta, vist sig at være fatal for kildeørreden, der ikke er nær så aggressiv som ørreden. Kildeørreden udkonkurreres derfor i mange tilfælde.

S. fontinalis er primært en ferskvandsfisk, men anadrome former findes flere steder, bl a i de elve, der udmunder i Hudson Bay og den sydlige del af Davisstrædet. Hvor kildeørredens nordgrænse er i øst, overtager fjeldørreden *S. alpinus*.

Den sidste af røding-arterne – *S. namaycush*, canadarødingen eller den amerikanske sørred – er ligeledes en eksklusivt amerikansk fisk. Ryg og sider er lyst marmorerede på en oliven baggrund. *S. namaycush* er en koldt vandsselskende ferskvandsfisk – temperatur max. 10 grader C for de fleste bestandes vedkommende – anadrome former findes ikke. Det er en fisk, der tilbringer hele sit liv i søen – gydning i strømmende vand forekommer kun sjældent.

Canadarødingen kan blive meget gammel og opnå vægte på indtil 50 kilo. Desværre er den de fleste steder langsomtvoksende og tåler derfor kun et ekstensivt fiskeri. I de sorte søer på grænsen mellem USA og Canada har *S. namaycush* en forholdsvis god tilvækst, og den har derfor tidligere været genstand for et ganske stort fiskeri.

Canadarødingen er udbredt over

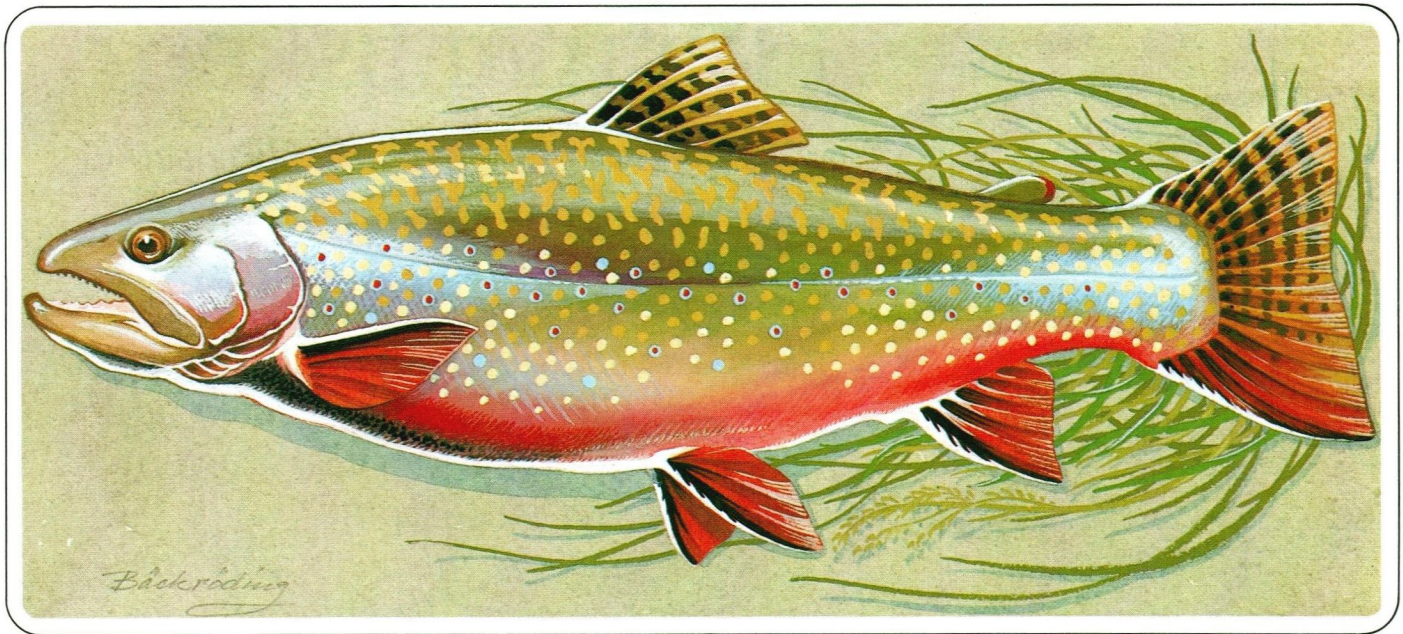
det meste af Canada og Alaska – fra øst til vest.

Bäckrödingen kan bilda bestånd

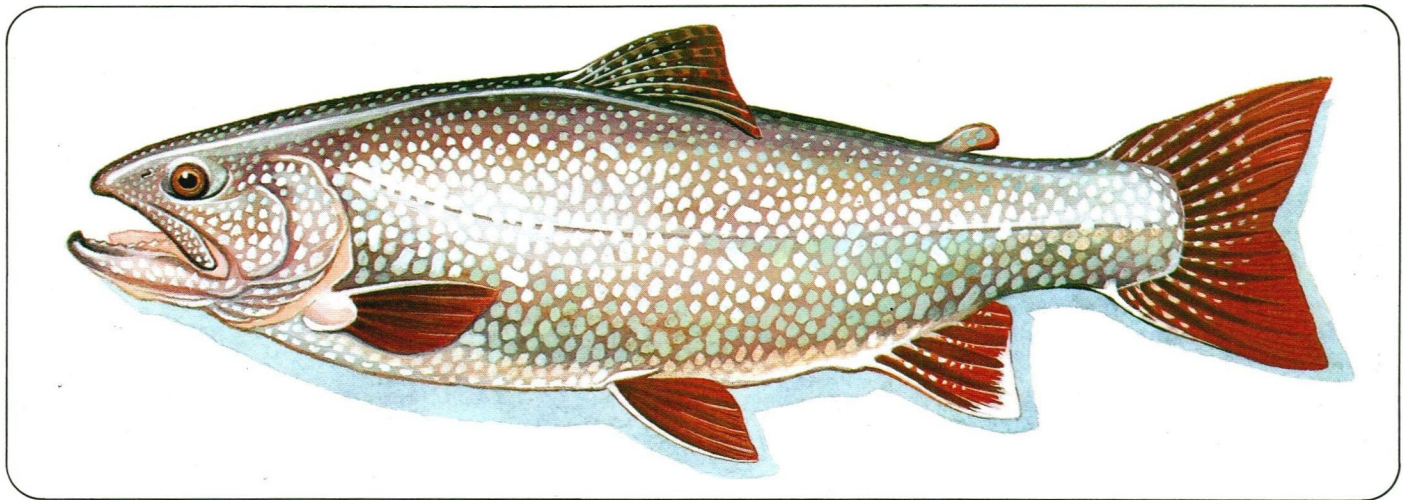
Canadarødingens betydning for fluefiskeren er meget begrænset. Med meget få undtagelser – specielt ved forårets isgang – holder *S. namaycush* til på så dybt vand, at fluefiskeri er umuligt. Visse steder i Canadas Northwest Territories sker der dog et gydeoptræk i søernes tilløb, og da er der mulighed for at fange disse store fisk på farvestrålende bucktails – hvis man altså har dollars nok...

Kildeørreden er derimod en ideel fluefisk. Den lever på lavt vand i søer og elve og stiger villigt til diverse fluer. Den har ry for at være grådig, men det er nu nok en sandhed med modifikation. Som alle andre fisk har den sine dårlige dage – dage, hvor den er umulig at få i tale. Men sandt er det, at den er lettere at udfiske end f eks ørreden. Den er ikke så hurtig til at lære sig at undgå lystfiskere som *Salmo trutta* – det har vist sig flere steder i det østlige USA. Med stigende fiskepres gik kildeørredbestanden kraftigt tilbage, mens ørrederne blot blev sværere at fange.

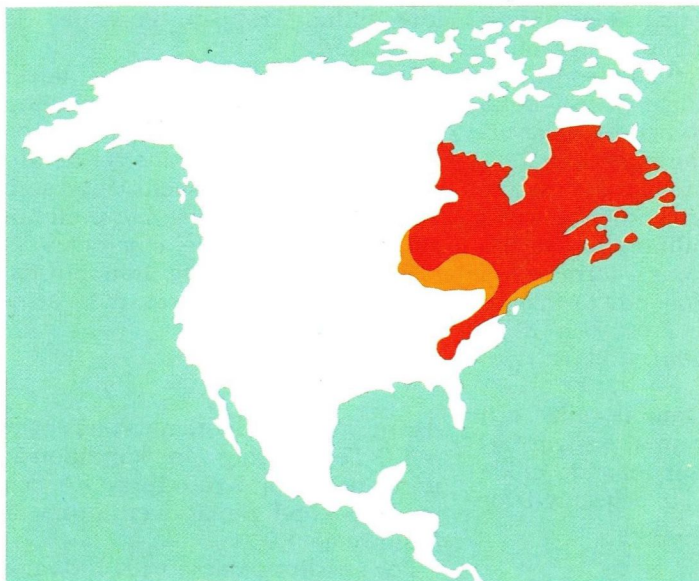
forts på näsias uppslag

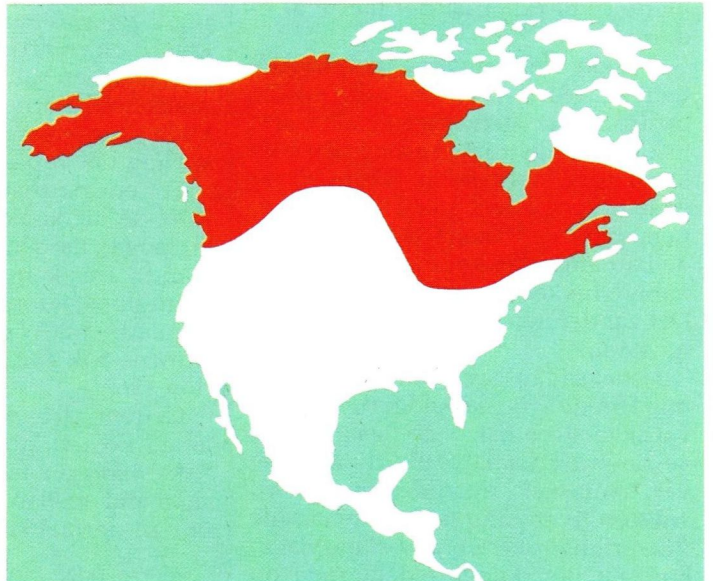
Kildeørreden – bäckrödingen – anses av många som vår vackraste laxfisk.

Kanadarödingen trivs på djupt vatten i kalla sjöar. Få flugfiskare har därför stiftat bekantskap med den.

Bäckrödingens naturliga utbredning i östra Nordamerika. I de med gulorange markerade områdena är den numera utdöd på grund av industrialiseringen.

Kanadarödingen finns i ett bälte tvärs över Kanada och Alaska.

Hur mår fisken?

Kildeørreden var den første amerikaner i danske dambrug, og det er herfra, de nulevende dværgbestande i diverse kildevæld stammer. *S. fontinalis* krævede imidlertid for meget af sine omgivelser, så den blev kasseret til fordel for regnbueørreden, der både vokser hurtigere og tåler højere vandtemperatur.

Et fåtal steder – bl a i Sverige – lykkedes det dog kildeørreden at slå an og blive selvreproducerende uden samtidig dværgvækst. Endvidere er den blev et populært og farvestrålende tilskud til diverse put and take fiskerier i Syd- og Mellemsverige – populær ikke mindst blandt tilrejsende danskere, der ikke har mulighed for at fiske den på hjemmeplan.

Tog en Rackelhane

Mit første møde med *S. fontinalis* fandt sted netop i Sverige – i en lille elv, hvor kildeørreden har levet og reproduceret i mere end 40 år. Min første kildeørred var samtidig mit første egentlige møde med Rackelhane. Jeg havde læst om den og hørt om den, men jeg havde aldrig fisket med den.

Mine svenske fiskevenner forsynde mig med gule og brune Rackelhane, inden de slap mig løs. Jeg prøvede først med mine almindelige fluer, men uden held. Så satte jeg en brun Rackelhane str. 12 på forfanget og fiskede den, som jeg havde fået anbefalet. Der var ikke plads til noget bagkast – granerne stod mange steder næsten ude i den lille elv – så jeg måtte ty til rullekast det meste af tiden.

Tenikken var ganske enkel. Rackelhane blev placeret et stykke opstrøms for standpladser eller sete fisk på et nedstrøms kast og fik siden lov at drive frit nedefter. Når fluen var over fisken, gav jeg et lille træk i linen, så Rackelhane dykkede. Umiddelbart efter slækkede jeg, og Rackelhane dukkede op igen med et plop. Det var der ikke mange fisk, der kunne stå for!

Fisket sådan gav Rackelhane mig mine første svenske kildeørreder. Det var ikke store fisk – de fleste vejede vel omkring det halve pund – men det var fantastisk spændende fiskeri. Næsten hver gang jeg præsenterede fluen rigtigt over en god standplads, kom en ilter kildeørred farande op efter den. At jeg så ikke krogede så nær dem alle, gjorde det ikke mindre spændende...

Hur mår fisken i ditt klubbvatten? Har den tillräckligt att äta, och förstår den att tillgodogöra sig födan? Är det magra, insjunkna fiskar, som snällt följer med efter krokningen, eller visar de vem som bestämmer genom att genast lägga in högsta växel på turbon...

Öring och regnbåge i våra inplanteringsvatten beskylls ofta för att vara i dålig kondition. Många gånger är bedömningarna subjektiva – man reagerar mot skadade fenor och de helt nyinsatta fiskarnas dåliga kämpalust. Men fisk som hunnit aklimatisera sig kan vara väl så fin som sina vilda fränder.

Här får du lära dig hur vetenskapsmännen bedömer laxfiskars kondition.

Av Sten Åke Lindqvist

I sjöar med inplanterad öring och regnbåge varierar ofta fiskens fysiska kondition en tid efter inplanteringen, dvs då fisken kan betraktas som aklimatiserad. Förmodligen beror detta både på sjöns miljö och på olika ursprung hos inplanteringsfisken.

För en sportfiskare kan det vara av intresse att konkret kunna beskriva en fångad fisks kondition (fysiska tillstånd). Det kan göras i form av en konditionsfaktor. Följande formler är hämtade ur W.E. Frost och M.E. Browns bok *The Trout*, Collins, London 1967.

Genom att bestämma vikt och längd hos ett stort antal öringar har fiskeribiologer funnit följande enkla samband mellan vikt och längd för öring i normal kondition:

$$\frac{m}{l^3} = 0.01$$

där m = vikt i gram och l = längd i centimeter. Av formeln framgår att öring

är en i det närmaste idealfisk då den inte ändrar kroppsproportioner då den växer.

Inplanterad fisk har ofta defekt stjärtfena vilket ger osäker mätning av fiskens totallängd när den mäts på traditionellt sätt. I ovanstående använda formel mäts fiskens längd som visas i teckningen längst upp till höger varvid nämnda fel elimineras.

En örings avvikelser från normal kondition kan beskrivas med sambandet

$$K = 100 \frac{m}{l^3}$$

där normal kondition motsvaras av $K = 1.0$. För en öring varis kondition är under normal är K mindre än 1.0, och när dess kondition är över normal är K större än 1.0.

För att slippa räkna ut K för varje enskild öring, ritade jag för många år sedan upp ett diagram med hjälp av ovanstående formel. K bestäms då

lätt direkt ur fiskens längd och vikt. Exempel: en öring väger 1000 gram och är 43 centimeter lång har konditionsfaktor $K = 1.2$, dvs dess kondition är över normal.

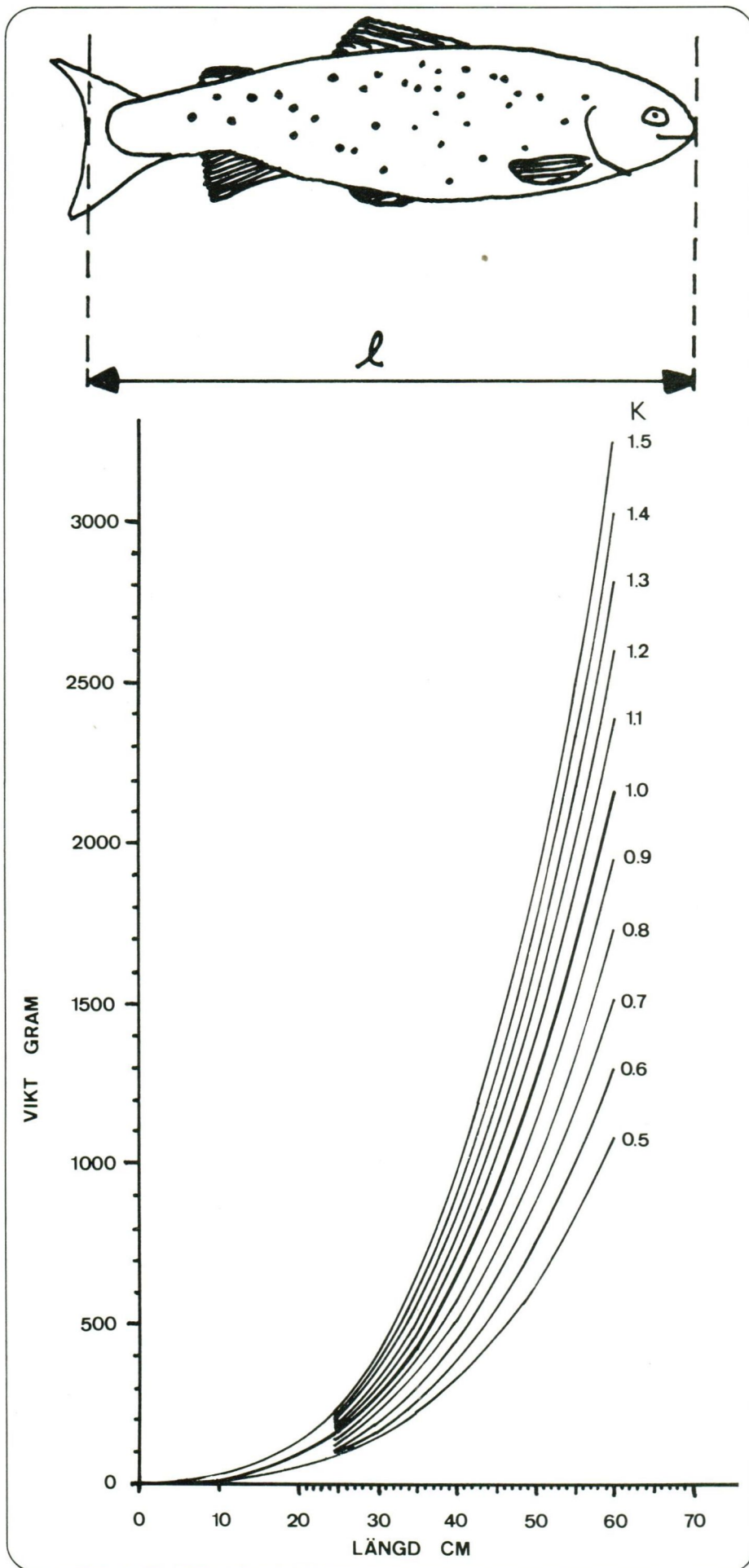
Så vitt mig är bekant är inte konstanten i första formeln ovan bestämd för i svenska vatten acklimatiserad regnbåge. Det material om regnbåge som jag samlat under årens lopp är för litet och för ofullständigt för noggrann bestämning av denna konstant. Den här presenterade figuren för öring kan dock användas för bedömning av regnbågens konditionsfaktor om man har i minnet att normalkonditionsfaktorn för regnbåge i denna figur inte är exakt 1.0. För värden nära 1.0 kan man därför inte med exakthet ange konditionen som över, under eller normal. Lämpligen används uttrycket "ungefär normal". Man har emellertid alltid möjlighet att inbördes jämföra två regnbågars kondition mot varandra. För nyinplanterad regnbåge är K vanligen större än 1.0.

Klubbvatten

Det borde vara intressant för klubbarna att följa upp konditionen hos fiskarna i det egna vattnet med den här metoden. Genom att be medlemmarna lämna in fångstrappor med fiskarnas längd och vikt, har man ett underlag för att efter säsongen göra en bedömning om vattnet håller fisk, som ligger över eller under genomsnittet – med andra ord om fisken trivs eller inte. Det kan också ge en fingervisning om vattnet tål fler fiskar eller om inplanteringarna bör begränsas, för att "maten ska räcka åt alla". Lägre inplanteringskvoter ger mindre trängsel och stress med fisk i bättre kondition som följd.

Visar sig fisken vara avsevärt sämre än normalvärdet, så kan detta också tyda på dålig vattenkvalitet, t ex som följd av försurning.

För att motivera medlemmarna att ställa upp på undersökningen, kan man förslagsvis lotta ut ett gratis årskort till nästa säsong bland dem, som mangrant lämnat in sina rapporter! En sådan undersökning kan vara av stort värde i det fortsatta arbetet med de egna vattnen.

I det här diagrammet kan du snabbt se konditionen hos öring. Normal kondition motsvaras av $K = 1.0$.

Den stora laxpassionen

Laxfiske är inte bara en sport. Det är en obotlig passion, en het lidelse och längtan...

Ditt liv förändras, och all vaken tid cirkular dina tankar kring de magiska flugorna, det nattsvarta lappkaffet vid lägerelden, det hemlighetsfulla, forsande vattnet och ljudet från vältrande, tung och silverblank fisk...

Text och foto: Göran Claréus

Tanaälven flyter fram bred och mäktig mellan höga bergbranter. Långt ute på blankvattnet välver en stor tung fisk med matta rörelser. Min lina pekar rakt ner i det klara grönskimrande vattnet där ute och mitt långa flugspö står i en mäktig båge. Allt blir till en långsam gastkramning. Detta är sanningens minut och mitt hjärta bultar i bröstet som en stångjärns-hammare. I denna stund finns bara jag själv, den breda lugnflytande älven och laxen där ute i djupet. Allt annat är oväsentligt!

Först måste jag få bekänna en sak, jag har en stor och obotlig lidelse, jag är hängiven och fanatisk utövare av laxfiske med flugspö. Hela min tillvaro cirkular kring denna magiska företeelse som laxfisket är, och inte ens under vinterns mörkaste månader släpper denna passion sitt grepp. Under denna tid binder jag laxflugor i en mängd färgnyanser och storlekar, och börjar tidigt lägga upp strategi och planering inför kommande fisketurer. Mina vänner i

omgivningen uppfattar nog många gånger denna min laxfiskeiver som milt vansinne och skakar ofta beklagande på huvudet. För dem är jag tydligen långt bortom all räddning.

Hur allt detta sköna vansinne en gång började har jag numera bara en svag uppfattning om.

År 1960, när jag tillfälligt arbetade i

Silver Grey med hårvinge, min favoritfluga för nystigen lax.

Sandviken, företog jag fisketurer till Dalälven vid Älvkarleby för havsöringsfiske. Jag fiskade då enbart med spinnspö, men fick här på nära håll bevittna en för mig helt ny och annorlunda fiskemetod – flugfiske med tvåhandsspö! Genast blev jag tänd på detta sätt att fiska, och jag köpte samma år av fiskmästaren vid Älvkarleby, Holger Lövström, ett laxflugspö i dubbelbyggd splitcane, Arjon Salar Extra 14 fot, en underbar skapelse av kraft och skönhet i förening. Till detta en laxflugrulle Hardy Perfect 4 tum.

Detta blev en vändpunkt för mitt fiske och min heta dröm blev nu att få fånga en nystigen blanklax på detta i mitt tycke helt underbara spö. Men det skulle gå många år innan denna min önskan skulle bli uppfylld.

forts på nästa uppslag

En blänkande skönhet! Storlax på 10,5 kilo från Tana älv.

Så stannar plötsligt linan till och jag känner en tung stramning i spötoppen!

forts från föreg uppslag

Under ett flertal somrar fiskade jag i fjällen efter öring, röding och harr med ett enhands flugspö, och det långa laxspöet fick hänga oanvänt på stugväggen där hemma.

Dessa fjällfisketurer förde mig sommaren 1964 till Rosta elv i Nordnorge där jag en solig förmiddag i början av augusti hade lyckan att på en liten torrfluga få en öring på prick 4 kilo! Detta var ju en fantastisk upplevelse och förblev ett av mina finaste fiskeminnen.

Så kom jag 1971 som av en ödets nyck för första gången till den väldiga Tanaälven i Nordnorge, och nu var det laxfiske som hägrade. Jag tältade nedanför den mäktiga storfossen och träffade här många ivriga laxfiskare som alla hade spännande fiskeupplevelser att berätta om. Det var här vid storfossen som världsrekordlaxen på 36 kilo blev fångad år 1928 av postförare Henrik Henriksen från Bäteng vid Tana. Här träffade jag även Nils Valle, en legendarisk laxfiskare med ett personligt laxrekord på 32,5 kilo!

Min första fiskekväll här vid storfossen gav mig en blank nystigen lax på 2,5 kilo och nu blev min laxfiskefeber väckt för all framtid. Flugan var en Silver Grey, och denna skulle bli min favoritfluga för det fortsatta laxfisket under åren framöver.

Jag blev nu ständigt Tanaälven trogen vid mina fisketurer i norr. Så 1974, kom äntligen den första större laxen på land ur Tanaälvens vatten vid Levajokmynningen. Men den hade föregåtts av en dramatisk händelse en vecka tidigare vid Vestre Jakobselv ute på Varanger, där jag efter en halv timmes spännande kamp tappade en storlax på väl 10 kilo! Detta var den allra första större lax jag haft på kroken. Just när denna mäktiga fisk skulle bärgas av en tillrusande norrman, lossnade flugan ur fiskkäften och laxen sjönk sakta ner i djupet och försvann.

Jag blev fruktansvärt besviken över denna snöpliga utgång och när jag en vecka senare kom till Levajok beklagade jag djupt mitt bittra öde för den äldre fiskevännen Gösta Söderström från Lit i Jämtland. Han tröstade mig med en vis mans kloka och erfarna råd att jag alls inte skulle misströsta. Jag hade ju ändå fått vara med om en spännande kamp under en lång stund. Att laxen ej kom på land och blev mitt ädla byte var ej lönt att spilla några tårar över, enligt Gösta.

Morgonen därpå fick jag den bästa tröst jag kunde få. Jag lyckades då landa en

nystigen blank honlax på 7 kg ur Tanaälvens vatten. Flugan var givetvis en Silver Grey, och av fiskarkompisen Sten Abrahamssons utsökta bindning. Att jag sedan efter detta skulle ha fått glädjefnatt och vid den tidiga morgontimmen farit upp till Levajok fjellstue och väckt upp alla hotellets gäster och stolt förevisat min fångst, tror jag nu efteråt bara är ett illasinnat rykte. Men skall jag vara ärlig, så måste jag tillstå att stora mått av fiskelycka gör mig något omtumlad.

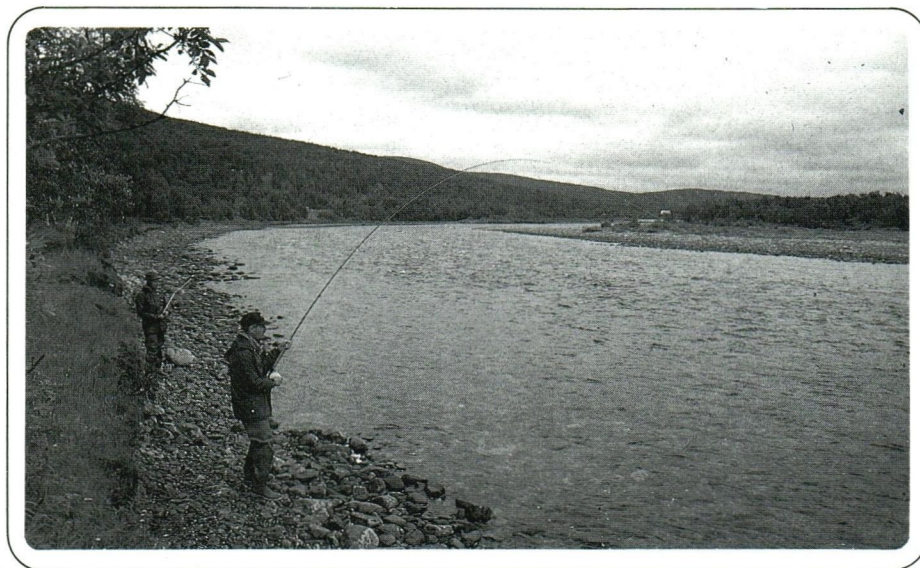
Genom åren har jag haft lyckan att få fånga några stora laxar och det har alltid varit stora högtidsstunder!

Lika viktigt är själva naturupplevelsen ute vid vattnet.

Att få vistas vid forsande orört vatten, inramat av en frodig grönska där älvstrandens alla blommor prunkar i solskenet. Kanske att få sitta en sval och tidig morgon och njuta av fågelsången över björkskogen, där blåhaken håller konsert.

Kanske njuta av en kopp svart rykande kaffe vid lägerelden, medan storlaxen ute på blankvattnet vältrar sig lekfullt och gäckande.

Detta är kanske några av fiskarlivets finaste ögonblick? Någoting att suga på under långa mörka vinterkvällar.

Fast fisk! Rolf Rönmark från Örnsköldsvik drillar en fin lax i nordnorska Repparfjordsälven.

Min allra största lax fick jag i Altaälven sommaren 1978. Den vägde 14,5 kilo och att den kom på land var nog lika mycket mina härliga fiskevänner Sverre och Olav Jörgensens förtjänst. Kampen med denna fisk tog en timma och tjugo minuter, och när en timme hade gått började jag tviola på en lyckad utgång. Det hela hade utvecklats till en lång svettig dragkamp. Jag var fullkomligt utpumpad när den stora laxen slutligen kom på land – och mycket lycklig. Denna lax tog på en Silver Grey dubbelkrok som jag själv knäpat ihop.

Till högtidsstunderna vid laxälven hör också att få fiska tillsammans med fiskekamrater av den rätta sorten. Det är en lika stor glädje för mig när någon annan i gänget har tur med fisket och lyckats landa någon fullviktig lax eller öring.

Jag börjar nu inse efter många års fiske att det inte alltid är fångsten av så och så mycket fisk som är det allra viktigaste.

Minnena kommer. Åter står jag där långt utvadad i Tanaälvens svala vatten. I kast på kast smeker min fluglina den svagt krusade vattenytan. Ibland kan jag skymta flugan djupt där nere i det klara vattnet. Så stannar plötsligt linan till och jag känner en tung stramning i spötoppen! Det går några förväntansfulla magiska sekunder, då liksom hela livet stannar upp och håller andan. Så kommer en fruktansvärd tung rusning från en stor fisk där nere i djupet. Snart är hela dansen i full gång. Jag känner åter att jag lever med alla sinnena öppna.

En lång stund senare kan jag lägga ner en blank, skön storlax i gräset intill strandkanten. Där ligger den prydligt omgärdad av höga rallarroser och kraftigt lysande smörblommor.

Sedan sitter jag länge och njuter mitt svarta lappkaffe vid strandens lägereld. Nu känns allt fulländat. Hela tillvaron andas en djup och inre frid...

TIPSRUTAN

Kapa håvskaftet!

Av Tyrone Martinsson

Under sommaren har jag haft tillfälle att testa en av de tråhåvar FiN berättade om på Marknadsnytt i aprilnumret. Det är Hans Tunér, som sänt redaktionen ett provexemplar – ett provexemplar, vilket verkligen fick oss att studsa till. Håven hade nämligen avsågat skaft, som var försett med gångjärn! Rena helgerånet att kapa skaftet på en håv av ädelträ, var första reaktionen, men sedan jag fått tillfälle att prova håven, så uppenbarade sig snart flera fördelar, vilka jag gärna vill dela med mig av till FiN:s läsare – speciellt som det är en idé, vilken också går att tillämpa på andra kortskaftade tråhåvar.

Den här håven är mindre och smidigare än Hans Tunérs ursprungliga modell. Den kan dessutom numera beställas med knutlöst nät, vilket minskar risken för skavskador på de fiskar man vill återutsätta, med andra ord två stora plus jämfört med den håv FiN tidigare presenterat.

Men den stora fördelen är att håven har hopvikbart skaft. Det gör att den tar mindre plats under transporten till och från vattnet. Den får till och med plats i en mindre ryggsäck eller en stor fiskeväska. Sedan jag dessutom kom på ett nytt sätt att bära den under själva fisket, så har den blivit min verkliga favorithåv.

Som framgår av bilderna, så bär jag håven hängande i armhålan, varvid skaftet befinner sig på insidan av västen. Håven känns på det viset aldrig i vägen, men ändå har jag den alltid lätt till hands. Det är faktiskt enklare att få grepp om den, än om man har den hängande på ryggen.

Håvnätet har jag nedstoppat i byxfickan, och på det sättet är det ytterst sällan det trasslar in sig i buskar eller grenar.

Den som själv vill bygga om sin gamla håv, har bara att kapa skaftet några centimeter från bygeln och sedan fälla in ett litet möbelgångjärn i lämplig storlek. Mässing stoppar bra mot väder och vind, men man bör ge de nya brottytorna och själva gångjärnet ett par strykningar med transparent lack för utebruk (t ex båtlack).

För att fästa gångjärnet stadigt, bör det försänkas. Samtliga skruvar kan också lämpligen förstärkas med epoxylimning.

Och sedan gäller det förstås att komma ihåg att vända håven rätt, när det är dags att landa den där store...

Den kapade håven hängs i armhålan på västen och nätet stoppas ner i fickan.

Håven är lätt att fälla upp – även med en hand...

...och när man vänder på den, så är den lika stadig som en vanlig håv.

Historien om Hångborsten

– eller hur flugfiske i sin bästa form hela tiden är en utmaning att lösa nya problem

Av Terje Bomann-Larsen

Etter to stive timer til fots, svettende under tung sekk, når jeg toppen av åsen og ser drømmevannet ligge for mine føtter. Det snirkler seg mellom odder og holmer som er overgrodd av frodig bjerkekratt og et og annet småvokst nåletré. Jeg suger inntrykkene inn, mens blikket finner odden hvor jeg har min årvisse leirplass. Den er ledig. Jeg konstaterer fornøyd at jeg er alene i kveld. Å møte fiskerbrødre kan være trivelig, men her lengst inne i marka er det ensomhet i uberørt natur jeg søker. Skjønt, noe av den illusjonen brister ved synet av kalkhaugen ved strandkanten. Den forteller tydelig at jeg ikke er på jomfruelig mark. Allerede i femti- og sekstiårene ble vannene her så sure at all fisk døde ut. At de igjen kan regnes blant Sør-Norges beste fiskevann, skyldes ene og alene en utrettelig innsats fra ildsjelene i den lokale sportsfiskerforening. Den gråhvite haugen i det grønne landskapet er et stygt minnesmerke over menneskets forbrytelser mot naturen. Men den er også et monument over viljen til å kjempe i mot raseringen, og sett i det perspektivet blir den nesten vakker. Dessuten: den gir garanti for liv i vannet!

Og i dette vannet er det liv. Foreløpig er det ikke et vak å se, men av erfaring vet jeg at bildet vil forandre seg utpå kvelden når solgangsbrisen stilner. Da vil stillheten brytes av hissig, grove plask og langtrukne, surklende "rap" med stadig kortere mellomrom. Og grove ringer vil bre seg. Men selv om fisken i vannet kan være stor, ble den satt ut som liten.

Foreningen satser i all hovedsak på villfisk av den lokale stamme. Gytefisk fanges på bekkene om høsten, rogn klekkes og settefisk ales opp i egne anlegg for så å bæres ut i sitt rette miljø den påfølgende sommer. "Put-and-take"? Kanskje det, men det er i hvertfall ikke "broilerfiske"! Den fisken som vokser seg stor her, blir like sky, slu, selektiv og stridbar som noen grov villfisk.

Jeg har ingen vansker med å framkalle bildet av meg selv her oppe på tidligere turer – stressende fra det ene lovende vaket til det andre, alt mens jeg med stadig mindre håp la stadig nye fluer ut i ringene. Men erfaringene har gitt lærdom, og da jeg vekkes tilbake av kveldens første vak, griper stanga og legger flua midt i sirkelen, skjer det med høyst moderate forventninger. Mine dyrkjøpte erfaringer tyder nemlig på at ørreten i dette vannet er på stadig vandring, og derfor kommer ei velplassert flue oftest for seint. Under fjorårets besøk fikk jeg et tydelig hint om det.

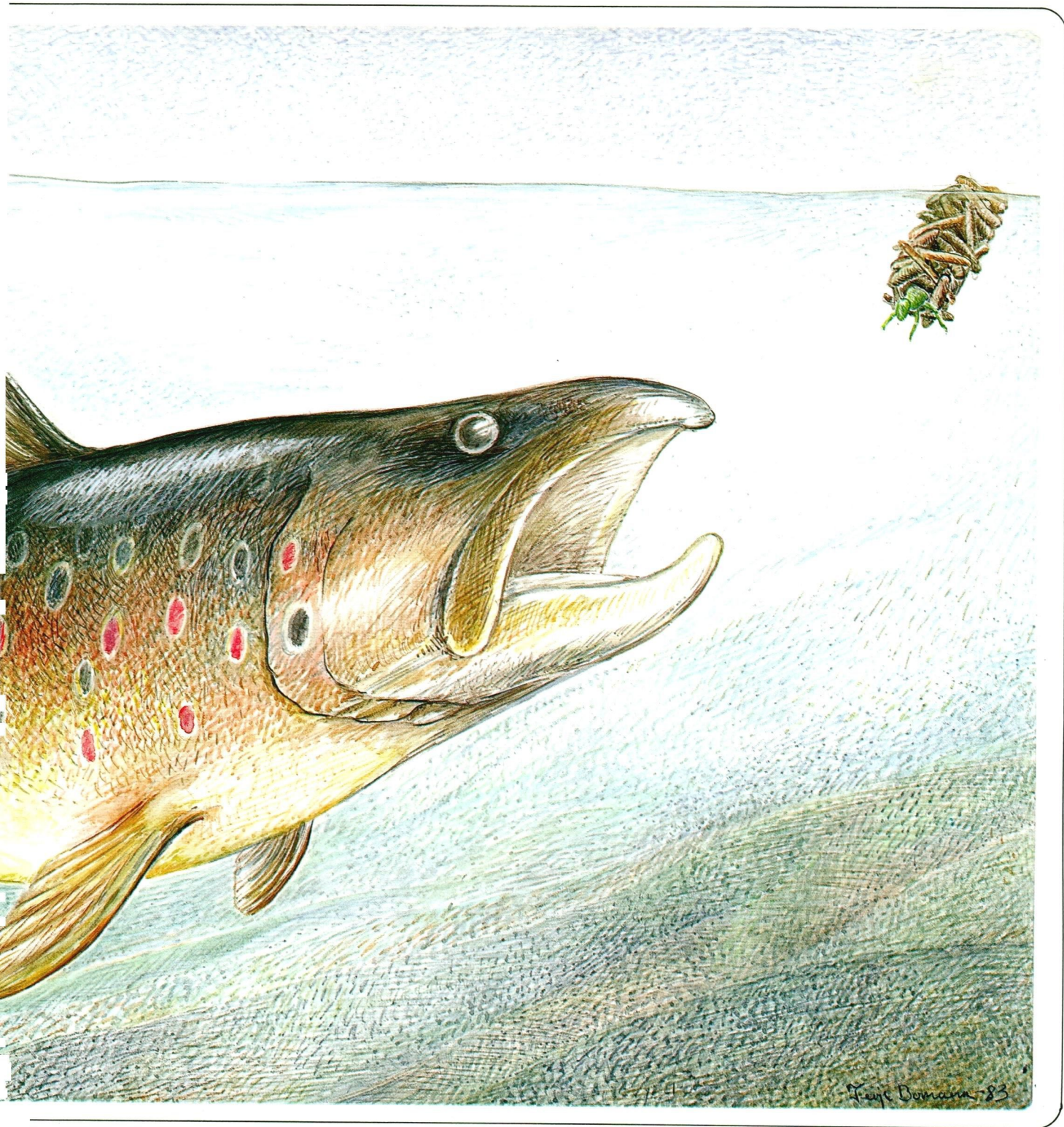
Min egen fluga

Ved midnattstider fanget jeg en ørret som ikke tilfredsstilte et rimelig krav til minstemål. Siden kroken hadde mothake ville jeg ikke prøve å lirke den løs i mørkret, så jeg klipte fortommen og lot fisken gå med flua. Tolv timer seinere kastet jeg til et grovt vak i andre enden av vannet. Som det av og til hender, var det en langt mindre fisk som tok flua og landet i håven. Til

min store undring hadde den to fluer i kjeften – begge umiskjennelige utgaver av min egen "para-sedge". Det var fisken fra kvelden før – flere hundre meter fra plassen hvor den først ble fanget, og vannet har et areal på 170 000 m²!

Nå var denne opplevelsen alene ikke noe endelig bevis for at fisken i dette vannet vandrer mer enn andre steder, men den penset meg inn på en teori som kunne forklare tidligere frustasjoner og som syntes verd å ar-

beide videre med.

Jeg mister derfor ikke motet om jeg nå både en, to og tre ganger kaster blink på en vakring uten at noe skjer. Og fisken vaker stadig tettere, og ofte helt inntil bredden. Noen ganger lur-er jeg på om det virkelig er vak, eller om det er fisk som beiter ved hunnen på grunt vann og blir skremt når jeg kommer for nær. For hva skulle lokke grov fisk til overflaten i kveld, og til og med få den til å ødsle krefter på å jage omkring? Det er ikke første gang jeg

stiller spørsmålet her, men i kveld er det en påfallende mangel på attraktive insekter. Døgnfluene er ferdig med høysesongen, og vårfluene har ikke kommet skikkelig i gang – ihvertfall ikke de store, som virkelig setter fart i fisken. (Jeg må her nevne at det ikke finnes stingsild eller annen byttfisk i vannet.) Kanskje kan fisken som går på grunt vann være ute etter husmark, som her finnes i uvanlig store mengder?

Jeg tar en pause og finner fram felt-

binderiet. Selv om det er seint nå, er midsommernatta lys nok til at jeg kan binde en etterligning av de største vårfluelarvene. Ja, selv en liten Rackelhane lar seg snurpe i hop. Den skal etterligne de små vårfluene som er de eneste insektene som finnes i nevneverdig antall på overflaten. Men jeg tror ikke særlig på den. Det virker som ørreten stort sett tar sitt bytte like under vannflaten. Likevel er det umulig for meg å oppdage at
forts på næsta sida

Pløtsligt upptäcker jag vad som aktiverar fisken: i vattenytan driver mängder med husmaskar!

forts från föreg sida

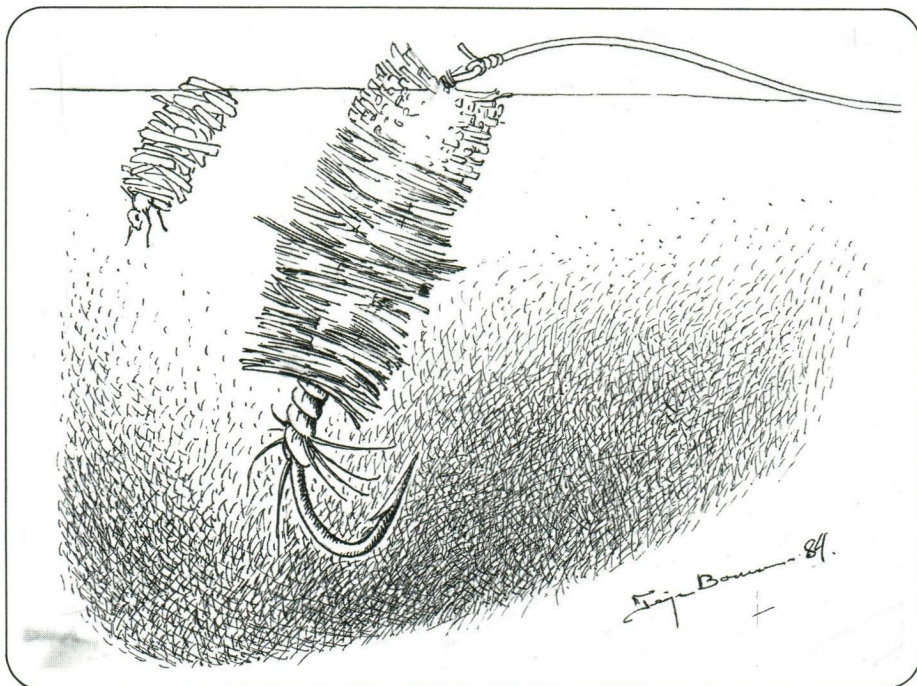
det foregår klekking av noen art.

Jeg prøver husmarken først, og fisker den langsomt over grunnene. Snart kjører den seg skikkelig fast og er ikke til å redde. Jeg prøver rackelhanen i stedet, men som ventet uten resultat. Natten har nådd sitt mørkeste uten at jeg har kommet nærmere en løsning. I resignasjon finner jeg fram fra flueesken en hårvinget Thunder & Lightning nr 8. Den knytter jeg på og

men det er visst den eneste som kan ha overlevd i et vann som har vært så surt som dette... men se! Der er en annen, – minst et kroknnummer større, og med helt brun kropp. Det kan være storebroren, "Stor vasslända", men jeg er ikke sikker. I alle fall er det er gledelig syn. Betyr det at vi med kalkingen kan få tilbake en variert bestand av døgnfluer – at de kan komme tilbake fra vann som ikke har vært like utsatt for forsuring?

liten kvist, og til den klamrer det seg en husmark! Jeg fisker opp kvisten og løsner larvens grep. Men da jeg slipper den i vannet, synker den ikke. Den flyter fortsatt i vannskorpa. Jeg prøver å dytte den under, men den kommer opp igjen. Jeg ser meg rundt, og oppdager at den ikke er alene. Det er en hel karavane på veg, drivende for strøm og vind. AHA! – dette kan nok lokke stor ørret til å vandre i overflaten: Store godbiter som henger hjelpeløse og godt synlige i vannskorpa. Men hvorfor? Det er neppe snakk om en avansert form for klekking, men kanskje en form for næringsvandring i det overbefolkede vannet? I alle fall trenger jeg en imitasjon.

Jeg roter igjennom fluene, og plukker fram den største "børsten" jeg finner. Den er egentlig for liten, og har kroppen full av bly, men i desperasjon dypper jeg den i "Flyta" og gjør et forsøk. Den går rake vegen til bunns. Der lar jeg den ligge mens jeg funderer videre: Jeg kan binde en "børste" uten fortynging og impregnere den, men en "husmark" som flyter høyt og lett på overflaten vil neppe lure noen fisk av betydning. Uten impregnering vil den synke... men ...idé!

gjør noen kast ut for en odde hvor en fisk har vist seg. Hugget kommer faktisk, men jeg er ikke inspirert til å gjøre helhjertet mothugg. Fisken går sin veg, og jeg er i grunnen like glad. Det var jo ikke slik det skulle skje. Det går lenger mellom hvert vak nå, og jeg går tilbake til teltet.

Vassländor

Jeg våkner neste morgen og ser på klokka. Ørreten her har en nøye fastlagt døgnrytme, og jeg vet at jeg har en halv time til ny vakperiode begynner. Det holder akkurat til frokost og en kaffekjeft før jeg igjen tackler stanga. Heller ikke nå er jeg i stand til å oppdage noen utpreget vakgiver. Hele min oppmerksomhet er rettet mot insektlivet. Noen små døgnfluer svirrer i lufta. Det er den som på svensk kalles "Liten vasslända". Om den har noe norsk navn vet jeg ikke,

Mine funderinger avbrytes av et surklende, sugende vak ikke så altfor langt ute, og det er neppe døgnfluer som står på menyen nå. Jeg ser noen røde flygemaure ligge og bakse i vannskorpa, og knytter på en imitasjon med fallskjermhackle. Jeg vader forsiktig i kasteosisjon og lar flua falle ned i området hvor fisken viste seg. Jeg lar den ligge stille, gir den bare et ørlite rykk i ny og ne for å etterligne maurens siste, fortvilte anstrengelser.

Flytande husmaskar

Plask! Fisken vaker på ny, men lenger ute i vika, og utenfor rekkevidde. Jeg kan vade etter den, men bestemmer meg for å vente, i håp om at den vender tilbake. Mens jeg står der får jeg øye på noe som vekker min nysgjerrighet: i vannskorpa driver en

"Hängborsten"

Tilbake til teltet og feltbinderiet, hvor jeg straks fester en streamerkrok nr 10 i stikka. Bak ved krokboyen dubber jeg på en dott med grønn Flyrite – samme farge som framkroppen på de drivende larvene. Flua skal bindes reversed! Så til å surre på hackle; alt hva jeg måtte ha av nyanser mellom svart, brunt og oliven. Siste 1/5 av kroken er åpen, og her lar jeg geniet utfolde seg: to bunter hjorthår, olive og naturell, bindes inn på "muddervis"! Til slutt trimmes hele kreasjonen raskt og grovt med saks, og med en dråpe flytemiddel på hjorthårseksjonen doper jeg den "Hengebørsten" før jeg løper ned til bredden igjen. Prøvekastet gir godkjent resultat. Flua henger i vannet med hjortehårsrompa i overflaten. Men fisken har sluttet å vake. Det var som F... Jeg visste på forhånd at tida var knapp, men én eneste fisk kunne vel enna vise seg og gi mitt skaperverk en sjanse? Nei, hele vika ligger blank. Kan-

skje på andre siden av odden... Ja, der er en.

Jeg sniker meg i kasteposisjon, og den vaker igjen. På samme sted! Og igjen. Dette er en "steady riser", og noe sier meg at det ikke er tid og sted for nyskapningen. Jeg blir stående og myse ut over vannflaten. Og nå ser jeg dem. Som små, grå seilbåter lenser de med vinden rundt odden og inn i den smulere vika. Og i "strømkanten", hvor de samler seg fint i rad, har ørreten tatt oppstilling. Det er døgnflua *Lephophlebia vespertina* som klekker, og denne lille "vasslåndan" har jeg mange imitasjoner av i boksen.

Hengebørsten må vike plassen for ei fallskjermhacklet tørrflue på krok nr 14. Jeg nøler litt ved synet av den tynne kroken. En av tjernets store rugger rettet ut en slik for meg i fjor. Men korekt imitasjon skal det være, så jeg lar kastet gå, og legger flua et par meter "oppstrøms" fisken. Der ligger den fint i køen, og på min avstand kan jeg ikke skille den fra de øvrige.

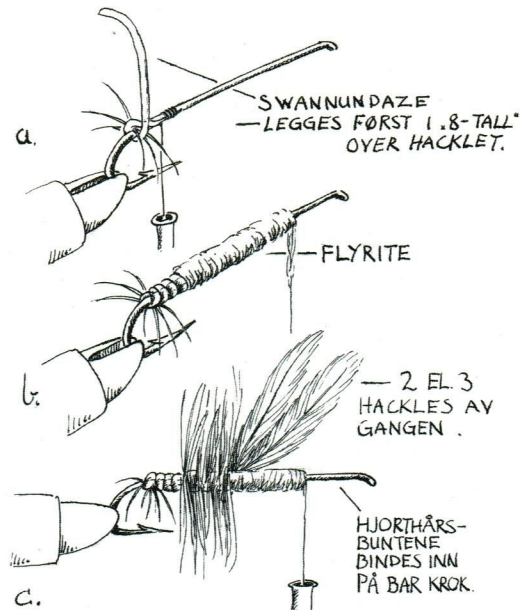
En rolig hvelving i vannskorpa viser at det kunne ikke fisken heller. Jeg strammer opp snøret og kjenner at den er fast. Den gjør et par rykk som i vantro, før den raser ut. Utraset ender med et luftig sprang. Pen fisk – et sted mellom en halv og en hel kilo. Jeg kjører den hardt, og 8½-foteren jobber effektivt. Snart ligger den i håven. Kobberblank, prikket, fet og utmatet. Kort prosess og den er hinsides. Vekta viser ¾ kilo.

Sportfiske är att lösa problem

Jeg støver nedover stien tilbake mot bilen. Fisken i sekken skal jeg bære hjem og koke med god samvittighet. Det var ikke en av de siste av en truet stamme, og reproduksjonen er sikret uten dens hjelp. En aktiv fiskerforening sørger for det.

Turen har vært vellykket. Utfordringene har vært mange, og for meg betyr det mer enn en stor fangst. Visst er det viktig å få fisk, men ofte er det bare den første fisken som er virkelig gjev. De neste blir bare repriser når problemet er løst og metoden funnet. Derfor er det bare dette som gnager litt i bakhodet: hvordan ville "Hengebørsten" egentlig ha fungert? Tja, det kommer vel somre etter denne, og forhåpentlig også mulighet til å besvare såvel dette som de utallige andre spørsmål som melder sig for en fluefisker...

Bindbeskrivning av Hengebørsten

Det er med visse betenkeligheter jeg hitsetter en bindebeskrivelse på Hengebørsten. Jag har hittil vært nøye på at et mønster skal ha vist sin skikkelighet i praktisk fiske før det kommer på trykk. Det har ikke Hengebørsten. Den har da heller ikke fått sjansen, for siden her omtalte fisketur har det ikke budt seg enn rimelig anledning. Det dreier seg jo ikke akkurat om ei all round-flue som man knytter på fortommen en hvilken som helst dag for å "fiske vannet" – men ei spesiell flue for helt spesielle forhold.

Hva disse forhold skyldes har jeg fortsatt ingen sikker forklaring på, men en teori som jeg har hørt fra forskjellig hold, og som virker rimelig, er at vårfluelarvene i tettbefolkede vann kan legge ut på slike "driv" for å komme til nye beiteplasser. Altså en form for næringsvandring. Hvilke reaksjoner som får dem til å flyte opp, og siden synke igjen, skal jeg ikke spekulere over her, men kanskje andre vet beskjed? Heller ikke tør jeg si noe om hvor vanlig fenomenet er, men jag har en mistanke om at jeg flere ganger har vært ute for det uten å oppfatte hva som egentlig har vært på gang.

Jeg skal ikke påstå at Hengebørsten er ei flue du MÅ ha i boksen. Jeg vet ikke engang om den vil fungere som jeg har tenkt. Men jeg har et håp om at eksperimentlystne fluefiskere som fisker mye i "vårfluevann" vil hjelpe meg med å finne ut av det. I så fall, send FiN

noen ord og fortell om dine erfaringer. Det er derfor vi har bladet. Også sakkyndige forklaringer på fenomenet med de flytende husmarkene vil være velkomne. Jeg lover også selv å komme tilbake til temaet dersom jeg i teori eller praksis kommer over noe interessant.

Foreløpig kan jeg bare gi bindebeskrivelsen for Hengebørsten og ønske lykke til!

Krok: Langskaftet 12–8

Bein: 2–3 tørn mykt hackle ved krokboøyen

Frankropp: Swannundaze (medium) i grønn gul nyanse (fig 1 a og b)

Kropp: Over et lag Flyrite dubbing; hønehackle (evt mindreverdige hane) i varierende nyanser av brunt, oliven, svart, grått etc (fig 1 c)

Nærmest krokøyet; 2–3 bunter farget og/eller naturligt hjort- eller rådyrhår bundet på muddlervis. Det hele trimmes med saks, og den ferdige flua ser ut som på fig 2.

Dubbingens hensikt er å gjøre tverrsnittet på krokskaftet større, slik at hacklefibrerne i "huset" spriker mindre og dermed gir en tettere virkning.

Normalt vil flua henge riktig i overflatefilmen uten bruk av flytemiddel. Må du likevel ty til impregnering, så la det begrense seg til hjorthårseksjonen!

First Lady

First Lady kanske inte ser mycket ut för världen, men historien om hennes tillkomst och hennes härjningar i mina fiskevatten är en omvänd sannsaga om Askungen – som visserligen inte vann något kungarike, men gott och väl halva flugasken...

Av Gösta Olofsson

Nattsländan är en relativt ny och ung företeelse i det svenska och nordiska flugfiskets historia. Riktigt klart för sig den undanskymda och obetydliga roll nattsländan spelat i svenskt flugfiske får man, om man studerar ett i mitten på 50-talet utgivet större verk om sportfisket i Sverige. Avsnittet om flugor bygger praktiskt taget i sin helhet på dagsländor och engelska imitationer av dem.

Under framför allt 70-talet har emellertid den faktiskt sedan länge levande och uppenbarligen högst välstående nattsländan inte bara

uppmärksammats utan också börjat röra på sig i större antal i såväl den nordiska flugfiskelitteraturen som i skepnad av olika imitationer vid våra vatten. FiN har ju också tidigare vittnat om ett behov av en frigörelse från det klassiska, utländska arvet mot att ta fram egna nordiska mönster.

Låt mig därför, bröder och systrar, berätta om min egen ökenvandring, men också, som jag själv tycker, klara framgångar i mitt sökande efter den "nordiska sanningen". Det började med att jag tidigt och ohjälpligt präglades av och på nattsländan. Torra

imitationer av den har under åren generellt gett mig det bästa utbytet av torrflugefisket.

Som många andra köpte jag min första kärlek över disk – en förtjusande fransyska vid namn Europea 12. Det var nu inget vidare helt med den varubeteckningen. Lyckligtvis ville slumpen – kan jag konstatera efteråt – att den första "tolvan" jag köpte var bunden på kort krok, närmare bestämt VMC 9289. Det kom att innebära att flugan stod "brantare" på vattnet än sina andra artificiella artfränder. Vidare var flugan förhållandevis

Harren på Femundsmarka har ingått i testgruppen och givit First Lady med beröm godkänt. Foto: Gösta Olofsson.

”rent” bunden. Den hade en ganska smal vinge över kroppen och skilde sig därmed tydligt från dagens vanligtvis fluffigt bundna ”tolvor” och andra sedgeflugor. Menflugans kanske största förtjänst var att den som regel kom ner ”på fötterna”.

Ja, det var tydligen en attraktiv och ändamålsenlig liten fluga jag aningslöst inhandlat ett dussin av. För det var med den jag först fick riktigt ”fotfäste” i torrflugefisket. Det var den som bildligt talat lyfte mig över den svårbestämbara men ödesavgörande vattendelare, bortom vilken man med viss tillförsikt dristar sig torrflugefiska vidare. Ja, den flugan gav mig ett lyft, som för en tid kom mig att underskatta den allestädes förhärskande problematiken med valet av torrfluga. Den faktiskt förledde mig att med överseende förvåning betrakta folks bekymmer med och i flugasken.

Men dussinnet tog slut och min lycka med det. I butiken fanns inte flugan längre och alla vidare efterforskningar av den blev resultatlösa. En tid fiskade jag med andra

sedgeflugor som tillhandahölls i öppna handeln, men de visade sig vara undermåliga inte bara rent mönstermässigt utan hade också betänkliga tekniska brister och hamnade lite hur som helst på vattnet. Utan att vara medveten om det och ännu mindre önska det kom jag att bli en mycket tidig representant för USD-tekniken med upp-och-nedvända flugor.

Att nattsländorna betyder mycket för vårt nordiska fiske är allmänt omvittnat bland dagens flugfiskare. Foto: Gunnar Johnson.

Svårt frustrerad inhandlade jag butikens engelska dagsländeimitationer. Kanske var de i alla fall så bra som jag läst om och kanske jag bara haft lite otur när jag fiskat med dem tidigare. Nej, de visade sig inte vara så bra som jag läst, och jag hade inte bara haft lite otur tidigare.

First Lady

Återstod så bara i denna prekära situationen att ta saken och städet i egna händer. Det här hände för länge sedan när hår och fjädrar ännu styrde flugfiskevärlden. Den välsignade konstfibern var okänd, åtminstone i västra Värmlands gränstrakter mot Norge. Den tid som följde kom knappast att kännetecknas av sjudande utveckling. Innan jag fick någon nämnvärd fason på flugan hade många nedslående och frustrerande timmar spenderats vid städet och vattnen. Men jag band med tiden upp både mig och flugan, som fick namnet
forts på nästa sida

”Provfisket” i familjens badkar blev lyckat: flugan landade nästan alltid ”på fötterna”!

forts från föreg sida

Pheasant Tail Sedge – med tillägget Exclusive i sitt mest påkostade utförande. Flugan döptes sedan av den trängre kretsen till First Lady och sjösattes högtidligen. Och lycka och välgång följde den som regel på färden.

Men det kunde inte hjälpas. Den var i grunden ett barn, en frukt av sin tid, och tydligt präglad av den tidens möjligheter och villkor. Men så småningom en produkt som omprövats utifrån de möjligheter som bl a nya material på marknaden givit.

Norden hade börjat röra på sig. Söka sig egna vägar. Vi fick polypropylenegarnet och med det Rackelhanen. Vi fick Streaking Caddis. Allt medan Europea 12 och väninnorna flöt till synes oföränderliga och oberörda på vattnet – och, för all del, fortfarande gjorde hyggligt ifrån sig. Men oåterkalleligt var det ”oro och uppbrott” i nordiskt flugfiske.

Bra flyt och god silhuett

Mot bakgrund av allt detta har jag sedan ett par år tillbaka förutsättningslöst umgått med nattslände-problematiken och därvid funderat särskilt över:

- vilka krav, tekniska och andra, skall ställas på en god nattsländeimitation?
- vad kan nya material på marknaden bidra med vid skapandet av den imitationen?
- hur ser den ”optimala” nattsländeimitationen ut som i sig förenar enklast möjliga utförande och största möjliga attraktionskraft?

På första frågan var svaren enkla, för att inte säga givna: Imitationen skall ha bästa möjliga flytegenskaper och balans, och den skall ha en spännande, aktiv och attraktiv silhuett.

På andra och tredje frågorna fick det fortsatta sökandet efter lösningar successivt leda fram till svaren.

En ”bärande princip” – om uttrycket tillåts – vid skapandet av flugan var som sagt att den skulle ha bästa möjliga flytegenskaper och balans. Först gick jag omkring och funderade och tog fram flugan på det teoretiska planet. Därefter satte jag mig vid städet och band upp prototypen, varpå avancerade laboratorieprov följde.

De bestod i att jag kastade flugan ett oräkneligt antal gånger i familjens vattenfyllda badkar! Behandlingen var definitivt oöm och av och till var det lite si och så med flytförmågan. Men det problemet tog jag inte alltför allvarligt på. Det bedömde jag som klart möjligt att lösa tillfredsställande. Så mycket viktigare var det för mig att kunna konstatera, att ”balansteorin” fungerade. Till och med när jag satte riktig snurr på flugan kom den överraskande ofta ned ”på fötterna”! Dags att sätta sig vid städet och binda vidare. Den här gången för regelrätt testfiske vid vattnet.

Trubbig vinkel

Men vad är det nu för speciellt med den relativt kraftigt hacklade torrflugan med bakåtliggande, lätt uppvinklad vinge av brunt polypropylenegarn som det hela handlar om?

Jo, speciellt för flugan är framför allt den ovanliga profilen den fått. Erfarenheterna av min första kärlek, fransyskan på kort krok, var nämligen så goda att jag så att säga behöll några av dem i boet. Den krok den var bunden på, dvs VMC 9289, är särskilt väl lämpad för att binda upp en fluga som bildar trubbig vinkel med spetsen nedåt, som i sin tur ger flugan den viktfordelning, den låga tyngdpunkt, som i förening med bromsande hackel och vinge osvikligt placerar den korrekt ”på fötterna” på vattenytan. Flugan har en mycket viktig punkt, från vilken ”allting” utgår, nämligen den punkt som är spetsen på den trubbiga vinkeln.

Den punkten är belägen på krokskafte ungefär i höjd med krokspetsen eller för att vara exakt: 1 mm bakom krokspetsen mot krokbojen. Därifrån, exakt därifrån, lindas två rödbruna hackelfjädrar framåt mot krokögla och därifrån, exakt därifrån, går den bakåtliggande, lätt vinklade vingen av brunt polypropylenegarn fri från krokskafte. Med andra ord så börjar hacklet längre ned på krokskafte än på en vanlig hackelfluga och vidare går vingen fri från krokskafte längre bak än på en traditionell nattsländeimitation.

Den omtalade trubbiga vinkeln, som alltså utgörs av krokskafte och

vingen, åstadkommes bäst och enklast vid impregneringen av flugan. I ett enda tumgrepp såväl vinklas som plattas vingen i önskad grad. Lagom mängd garn för vingen är en tråd av det vanligtvis tretrådiga polypropylenegarnet.

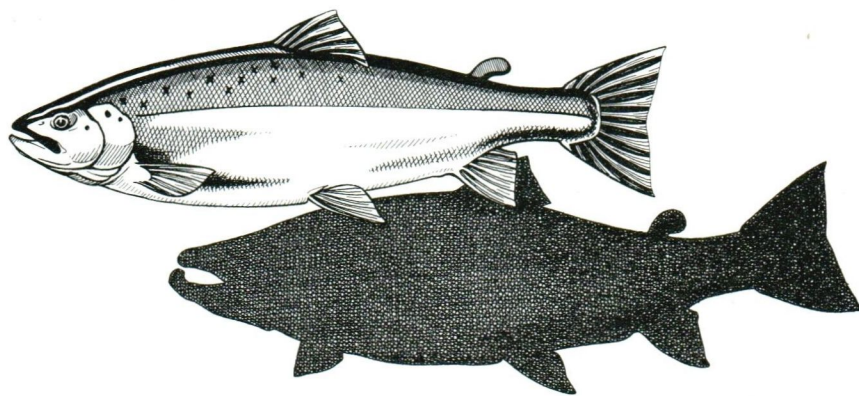
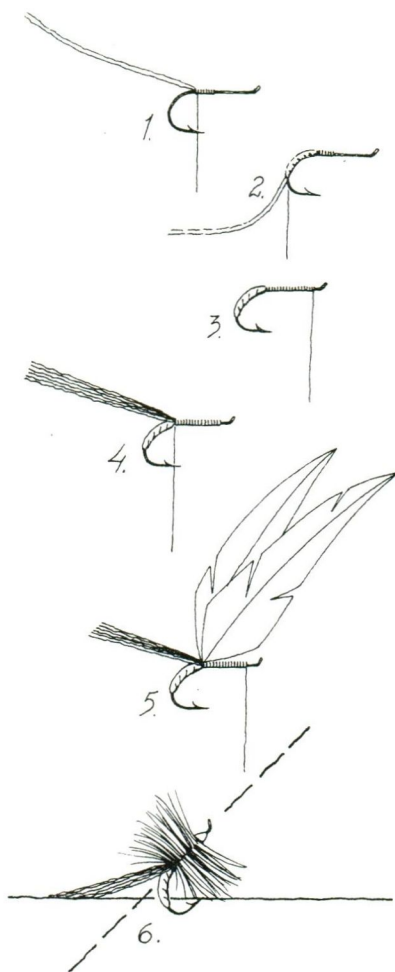
Den färdiga kreationen har följande förtjänstfulla egenskaper:

- Perfekt balans som ger en korrekt placering av flugan på vattenytan.
 - Utomordentliga flytegenskaper. Baktill flyter flugan på tillplattad och impregnerad vinge av polypropylenegarn, som vidare har den stora förtjänsten att den i just tillplattad utförande inte bara är genomskinlig utan också ger ett förvillande naturligt och ”insektsaktigt” intryck.
 - Framtill flyter flugan på två förstklassiga, rödbruna tupphackel. Den trubbiga vinkeln kommer i det fallet att innebära, att hackelfibrerna får en längre ”anliggningsyta” mot vattenytan än hos traditionella hackelflugor. Allt samverkande till att First Lady är en utomordentlig ”flytare”.
 - Det är i sammanhanget också värt notera det överlägset fördelaktiga illusoriska intryck av levande insekt hacklets längre anliggningsyta ger vid jämförelse med den traditionella hackelflugan.
 - Drag fördel av krokbojen. Avsluta ”kroppen” genom att linda den gula bindtråden ned till mitten av krokbojen. I den bättre flugfiskelitteraturen förbises alldeles för ofta att impregneringen av flugan på ett förödande sätt förmörkar flugans färger. För att den gula färgen inte skall gå alldeles förlorad vid impregneringen brukar jag ”förstärka” färgsättningen med en stump gult flossilke. Återstoden av krokbojen, dvs undre delen, bryter vattenytan och själva krokspetsen ”dväljs” i hacklet.
- Några ord till om färger. Den entomologiskt bevandrade ställer sig kanske tveksam till den ”insektsgula” avslutning flugans kropp därmed får. Ja, det gjorde jag själv också, men jag fick böja mig för resultatet av det förutsättningslösa testfisket. Det var som sådant säkert inte invändningsfritt ur strikt vetenskaplig synpunkt, men fiskens tveklösa ställningstagande för den redovisade färgsättningen

var omedelbart och uthålligt. Andra tänkbara färgvarianter som bjöds ut, föll strax bort, när fisken själv fick välja.

Slutligen frågar sig förmodligen vän av ordning om denna prisade nattsländeimitation fiskar bra också? Ja, det är det den gör. Flugan testades första gången en septemberdag för några år sedan på Klarälvens harrar, som klart tillstyrkte att testprogrammet fullföljdes. Och det skedde så fullständigt omständigheterna tillät sommaren därpå vid fiske efter Jämtlands öringar och Femundsmarkas harrar. Resultatet blev en omvänd sannsaga om askungen i tiden som inte vann halva kungariket men gott och väl halva flugasken. Därmed också sagt att First Lady inte ser mycket ut för världen, men det är heller inte avsikten. För att en fluga skall vara riktigt bra skall den också vara enkel att binda. Och det är den. Ni binder upp den på så där 2-3 minuter. Lycka till!

Och så fyller vi askarna...

Över 8.000 namn!

FiN:s upprop för aktionen "Rädda östersjöloxen" i nummer 3 gav på kort tid över 8.000 namnunderskrifter – och listorna fortsätter att strömma in. Engagemanget har varit stort. Privatpersoner, men också många firmor och fiskeklubbar har unisont ställt upp för att lämna sitt stöd till uppropet. Förutom från de nordiska länderna, så har listor även kommit från England, Tyskland, Österrike, Italien och USA. Vi har också fått en lista från styrelsemedlemmar i IGFA. Men de två namnlistor, vilka gladd oss mest, var poststämplade i Stockholm – de var avsända från Riksdagshuset!

Vi har haft tillfälle redogöra för FiN:s aktion för riksdagsman Christer Skoog från Sölvesborg, som välvilligt hjälpt till att i höst arrangera ett möte med jordbruksminister Svante Lundqvist. Vid detta möte kommer vi att lämna över samtliga namnunderskrifter och får samtidigt ytterligare tillfälle att understryka vikten av att de förslag, som laxutredningen redo-

visar blir verklighet.

Det gäller alltså för de svenska myndigheterna att förhandla fram en positiv lösning med övriga berörda länder kring Östersjön, för att vi i framtiden ska kunna behålla goda bestånd av vildfödd östersjölox.

"Aktionen är inte avslutad i och med detta", säger Erik Erlandsson, som tillsammans med medlemmar i Mörrums Sportfiskeklubb har varit drivande motor i aktionsgruppen. "Nu gäller det att fortsätta och intensifiera kampen. Namninsamlingen var bara början – och jag vill passa på tillfället att tacka alla dem som stött uppropet. Nu ska vi fortsätta att jobba tills våra krav är uppfyllda. Alla som vill hjälpa till är välkomna att kontakta mig. Vi behöver regionala stödgrupper runt om i Norden".

Du kan nå Erik Erlandsson på adress: Barkvägen 13, S-370 10 Bräkne-Hoby, eller ringa honom på telefon 0454/302 49. Han behöver ditt fortsatta stöd!

Gunnar Johnson

First Lady binds på *kortskaftad* krok, och själv har jag funnit VMC 9289 i krokstorlek 12 vara bästa valet.

1-3. Fäst det gula flossilket med den gula bindtråden i höjd med krokspetsen och linda i tur och ordning bindtråden och flosset till mitt på krokböjen. Vänd därefter och linda tråd och silke tillbaka till fästpunkten. Klipp av silket och fortsätt med bindtråden till kroköglan.

4. Dela ett tvinnat, brunt polypropylengarn, och bind in *en bunt* ovanpå krokskaftet intill det gula flossilket.

5. Fäst in två rödbruna tupphackel och linda dem som kroppshackel.

6. Avsluta med whipfinisher och trimma därefter vingens längd, så att din First Lady står i *trubbig vinkel* på vattenytan, så att den blir platt. Det gör du lämpligen i samband med att du impregnerar flugan.

BOK- BITEN

Redaktör Nore Sundin

I årets första nummer av FiN omnämndes ett specialarbete från bibliotekshögskolan av Leif Andersson, som hade gjort en förteckning över svensk fiskelitteratur. Den notisen föranledde en annan av våra läsare, Thomas Jentsch i Malmö, att skicka mig sitt examensarbete "Flugfiske – var kan man läsa om...?" Thomas skrift är inte en bokförteckning i egentlig mening utan mer en praktisk hjälpreda där (kanske främst nybörjare) själva skall kunna få uppgifter om var man kan läsa om olika saker som rör det praktiska flugfisket. Skriften har beteckningen "Specialarbete 1981: 151" och kan möjligen beställas genom Bibliotekshögskolan i Borås.

Bland övrigt insänt material noteras att "Sportfiskarna" (f d "Fritidsfiskarna" –

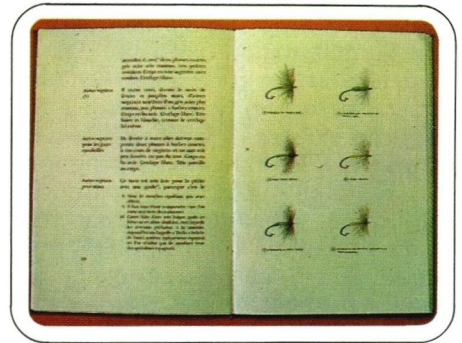
ett namnbyte som applåderas å det livligaste) har givit ut "Sportfiskeboken", författad av Olle Bergfors, Olle W. Nilsson och Hans Runnström. Boken är främst avsedd som grundbok vad gäller den teoretiska delen av det "sportfiskeprov", som Sportfiskarna nyligen startat.

N.S.

Spansk flughistoria

Preben Torp Jacobsen: "El manuscrito de Astorga, av Juan de Bergara, Anno 1624" ("Flyleaves" 1984). Utgiven på eget förlag i en begränsad upplaga av 1000 exemplar. Pris 150:- DK (vid postförskott tillkommer

25:- DK) från "Flyleaves", Søndermarksvej 116, Hvilsum, DK 9500 Hobro, Danmark.

Flyleaves utgåva av El Manuscrito de Astorga är försedd med Fernando Gil Castillos utsökta små illustrationer av de gamla spanska flugorna så som man idag uppfattar att de en gång såg ut.

Flugfisket har en lång och fascinerande historia, inte minst i brittisk litterär tradition. Att det inte bara är briter, som i århundraden sysslat med, och skrivit om, den kära dun-kroken är väl inte någon nyhet men de skriftliga bevisen har varit fåtaliga utanför öriket. Preben Torp Jacobsen

PRESENTTIPS FRÅN FiN

Från vårt lager i Sölvesborg, adress Flugfiske i Norden, Box 82, S-294 01 Sölvesborg, kan du beställa lämpliga presenter och julklappar – till dig själv eller bästa kompis!

Följande varor kan du få direkt från oss genom att sätta in pengar på vårt postgironummer 1 07 94-6 (Glöm inte fullständig avsändareadress!.)

- Vinröda pärmar med FLUGFISKE I NORDEN i guldskrift på ryggen, utan årtal. SEK 30:- per pärm.

- Gula FiN-dekaler för bil eller spötub. SEK 10:-/st.
 - Årgångarna 1982 (SEK 110:-) och 1983 (SEK 120:-) i lösnummer.
 - Vår fina T-shirt "Värd att värda" med hoppande bäcköring.
 - FiN:s broderade tygmärke med gyllene slända på olivgrön botten. SEK 15:-/st.
 - FiN-märket i emalj, gyllene slända på turkos botten, som "fastener" eller kråsnål. Pris SEK 35:- (ange om du vill ha nål eller "fastener").
- Alla priser ovan är inklusive porto.

Följande saker kan du endast få genom att ta kontakt med Bertil Ekholm-Erb (tel 0456-124 10) eftersom lagret håller på att ta slut:

- Årgång 1979, inbunden, SEK 250:-, porto tillkommer.
- Årgång 1981, inbunden, SEK 250:-, porto tillkommer.
- och – om du beställer omedelbart och kan vänta några veckor – även årgångarna 1982 och 1983, inbundna, SEK 270:-/band. Porto tillkommer.
- Vackra vykort i färg av 16 välkända flugmönster. Levereras i ark, som kan delas till 16 vykort eller monteras helt som tavla. Pris SEK 55:- inkl porto.
- En gåvoprenumeration för 1985. Priset ännu inte fastställt.

har nu lyft fram det berömda manuskriptet från Astorga och i en liten volym gjort det tillgängligt också för andra än spansktalande.

Boken innehåller originalmanuskriptet avbildat i facsimile samt översättningar till modern spanska, franska och engelska. I en intressant kommentar beskrivs manuset och dess historia av Erling V. Krikegaard, dansk generalkonsul i Madrid. Av största intresse är också den skickligt utförda serien med färgteckningar av manuskriptets 24 flugor. Teckningarna har gjorts med manusets skriftliga beskrivningar som underlag.

Manuskriptet tillkom redan 1624, alltså femtiotvå år innan Charles Cotton skrev sin flugfiskedel i femte upplagan av Izaak Walton's "The Compleat Angler". Att detta skedde just i Astorga är inte så märkligt – staden ligger i den välmående provinsen Leon, med dess rika kulturella traditioner och många fina öringfloder i närheten. Texten antyder att Juan de Bergara (troligtvis en munk eller någon annan skrivkunnig person) på uppdrag av lokala fiskare helt enkelt har gjort en sammanställning av redan existerande (fast numera okända) flugförteckningar. Denna tendens att låta mönsterförteckningar "gå i arv" från en författare till en annan är välkänd också i den tidiga brittiska fiskelitteraturen – det mest kända exemplet finns ju hos Walton, vars berömda flugserie ursprungligen kommit från "A Treatise of Fishing with an Angle" från år 1496.

Astorga-manuskriptet är ett av de fåtaliga skriftliga bevisen på en tidig europeisk flugfiskelitteratur, väl så sofistikerad som den brittiska, och Preben Trop Jacobsen skall ha stort tack för sina insatser som koordinator och förläggare av detta projekt. Utan hans kunnande och internationella kontakter är det tveksamt om andra "flughistoriker" än spansk- och fransktalande skulle kunnat få ta del av detta unika dokument, med dess sakkunnigt utförda färgbilder av flugorna, sådana de troligtvis en gång sett ut.

Nore Sundin

Till flugfiskets lov

"Ur min flugask" Lars-Åke Olsson (text) och Leif Milling (bild): Cewe-Förlaget, Bjästa, 1983. Pris SEK 149:–.

Först nu, ett tjugotal år efter Olle W Nilssons bok "Harren", har en värdig efterföljare kommit. De båda lärarna Lars-Åke Olsson och Leif Milling ger i

ord och bild sportfiskarna många sköna "brasfiske"-stunder. Boken är en lovsång till flugfisket i allmänhet och till fiske efter harr i synnerhet.

Med sina hemtrakter utefter Gimån går de på upptäcktsfärd i naturen – i skogen och vid vattnet –. Det är inte enbart fångst av fisk, utan allt som är runt omkring i naturen som fascinerar. Redan första bilden i boken av en liljekonvalje – skogsåns blomma – anger bokens ram. Den är inte en teknisk beskrivning över flugfiske utan en filosofi och tankar kring fiske i miljön. Se på blomman som böjer sig med vattendroppar hängande från klockorna!

Under de senaste tio – femton åren har flugfisket i Sverige alltmot tenderat mot ett fiske där flugorna skall vara så exakta representationer av verkligheten som möjligt. Lars-Åke Olsson tillhör dock dem som kvarstår vid en tendens av moderation. Visst finns mycket av "flugor i tiden". Men hans förkärlek för klassiskt engelskt flugfiske lyser igenom. Flugor som Red Tag, March Brown, Coachman och, för att inte tala om Greenwells Glory, får sålunda sina egna kapitel. Besök vid kalkströmmarna i södra England och på The Flyfishers' Club of London vävs ihop med nattsländfiske tillsammans med Rolf Smedman.

I kombination med Leif Millings mäterliga hanterande av kameran blir kapitlet till – som ovan sagts – små sköna läsestunder. Så sköna att de skall njutas i små bitar. Ingen sträckläsning!

De båda herrarna har också, som de flesta av dagens sportfiskare, engagerat sig i miljöfrågorna. De har ju på nära håll kunnat se våra dagars naturförstöring, men också hur man genom idéella insatser har kunnat restaurera tidigare helt förstörda vatten. Det sista kapitlet är helt följdriktigt indianhövdingen Seattles tal år 1855. "Det glittrande vattnet som rinner i bäcken och floden är inte bara vatten. Det är våra förfäders blod. Om vi säljer vårt land till Er måste Ni komma ihåg att lära era barn att floderna är våra bröder – och era. Hädanefter måste Ni ge samma kärlek till floderna som till vilken annan broder som helst."

Claes Hederstierna

Dansk flugbindning

Steen Ulnits: "Fluebinding 3 imitationer." Forlaget Skarov i

serien *Håndbog for lystfiskere*. Dkr. 75,50.

En meget tynd håndbok om imitationer i fluebinding. Hvis alle bogens miljøfotos tages ud er der ikke mere end 30 sider om fluebinding. Det er for lidt i forhold til bogens pris. Forlaget burde havde samlet sine tre bind om fluebinding i een bog til en rimelig pris. Det andet er spekulation og optrækkeri.

Indholdet i bogen er der ikke noget i vejen med. Steen Ulnits har altid demonstreret sin evne til at fremstille komplicerede ting på en enkel instruktiv måde. Miljøfotos hæver bogens "litterære værdi" og sammen med bindetekniske fotos og nøjagtige tegninger af insekter er det med til at give et solidt indtryk af bogen.

Bogen er særdeles velegnet til fluebinderen der har passeret de første hurdler i binderiet og med forfatterens grundholdning til fluebinding: lette at binde, er det ikke svært at følge fluemønstrene op med praktisk binderi.

Erling Vestrup

SVENSKTILLVERKAD FLUGFISKEVÄST

TILLVERKAS AV GRÖN MILITÄRSATIN I TRE MODELLER MED NAPPASKONING

"ALTA"	se bilden	325,00
	9 fickor fram	
	2 innerfickor	
"GAULA"	12 fickor fram	475,00
	2 innerfickor	
	1 ryggficka	
	2 bakfickor	
"DRIVA"	Deep wader	200,00
	4 fickor fram	
RAKA BYXOR	6 fickor	375,00

SÄLJES ÄVEN MOT POSTFÖRSKOTT VARVID FRAKT TILLKOMMER.

BLIXT Sport
Storgatan 87 UMEA 090-11 40 70
FISKESPECIALISTEN!

NYTT PÅ MARKNADEN

Danska flugbindingsstød

Sidste år så det første danske kvalitetsfluestik dagens lys. Det var *Dan-Vice no. 1*, som hurtigt blev et meget populært stik. No. 1 er i alle henseender et fortræffeligt fluestik – så fortræffeligt, at jeg straks skilte mig af med mine tidligere stik. Kæberne kan drejes og vinkles på alle tænkelige måder via et genialt låsesystem, og sidst, men bestemt ikke mindst – krogen fastspændes mellem parallelle kæber. Det sikrer et fornemt hold på alle krogstørrelser. Prisen, 348,- d.kr, var også med til at gøre stikket populært. Tilsvarende US-stik koster både tre og fire gange så meget uden at være spor bedre...

Men *Dan-Vice no. 1* blev ikke sidste stik. Seneste skud på stammen er *Dan-Vice Standard*, som bygger på samme princip. Kæberne er lidt større end på No. 1, men spændes på samme geniale måde. Også *Standard* fastholder alle krogstørrelser sikkert, og kæberne kan ligeledes vinkles omend ikke så meget som på No. 1. *Finishen* er den samme – en smuk og slidstærk sorteloksring.

Prisen er ganske fantastisk. Sølle 136,- d.kr for så meget fluestik... Det er ganske og aldeles indiskutabelt verdens bedste køb i fluestik!! Og det gælder for såvel begyndere som mere viderekomne. *Dan-Vice* stikkene kan købes hos *Ækvator Sport, Frederiksgade 25, 5000 Odense C, Danmark*.

Ækvator Sport – med den kendte fluefiskerprofil Jens Staal i spidsen for flueafdelingen i denne specialforretning – har ligeledes taget en ny *Superchenille* på programmet. Den er meget tætvet og uhyre slidstærk – noget, man bestemt ikke er forvænt med, når det gælder chenille... *Superchenillen* er relativt tynd – ca. 2 mm – hvilket gør den anvendelig til mange krogstørrelser og fluetyper.

Superchenille fås i en lang række farver: hvid, sort, mørkebrun, lysoliven, gul, orange, oliven, gråblå, blue dun, creme, beige, rød, mørkerød, claret, lime og gold. Pris 7,50 d.kr pr 5 meter eller 96,- d.kr for 5 meter af alle farver.

Stten Ulnits

SAGE tvåhands som byggsats

SAGE kolfiberspön har blivit mycket uppskattade och behöver knappast någon närmare presentation. Efter-som man i USA främst fiskar med korta spön, bad Karpens Flugfiske mannen bakom *SAGE*, Don Green, att designa en fjorton- och en sexton-fotare speciellt för det nordiska fisket. Han konstruerade dem så att buttdelarna till de båda spöna fick samma dimension och därmed passar till mellandel och topp, som är samma för båda spöna. Om man bestämmer sig för fjortonfotaren, så räcker det alltså att senare köpa till en ny buttdel för att erhålla också det längre spöt.

SAGE tvåhandsspön i kolfiber finns endast som byggsats. Klingorna väger 156 respektive 199 gram. Spöna kan också köpas färdigbyggda från Karpens, som då monterar efter varje kunds önskemål. Priserna varierar beroende på val av handtag, rullfäste, öglor etc.

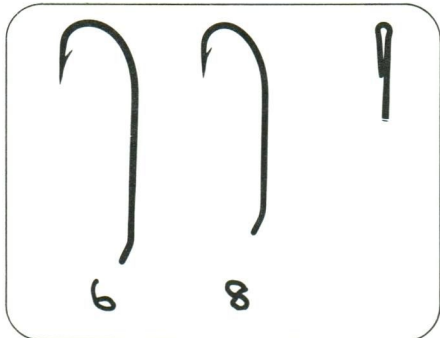
Gunnar Johnson

Dan-Vice Standard och Dan-Vice 1 Från Ækvator Sport i Odense.

Ny krok från Partridge

Stuart Billam, en av Englands stora stillavattenfiskare, har designat en ny krok åt Partridge. Kroken kallas SEB XX Strong Lure Hook och finns i två krokstorlekar, nr 6 och 8, båda med nedböjt sk looped eye – dvs samma typ som på laxflugor, men nedböjt. Kroken har också svart "laxkrokfinish", vilket gör den intressant för kustflugfiskaren, eftersom det gör kroken mindre benägen att rosta.

Partridge extrastarka Lure Hook finns i krokstorlek 6 och 8.

Kroken är tillräckligt stark för att vara ett alternativ vid lax- och havsöringsfisket. Men främst är den tänkt för stor regnbåge i de engelska reservoarerna – och stor regnbåge finns ju numera också i flera svenska vatten.

När detta skrivs – just i pressläggningstid – har det inte gått att få fram något pris i Skandinavien, men i England kostar kroken 2 pund för en förpackning om 25 kroker. Nu i höst bör den också vara tillgänglig här hemma. Fråga efter den hos din redskaps-handlare.

Roger Wigstrand

Elk Hair Caddis

Alla som försökt binda den amerikanska succénattsländan *Elk Hair Caddis* (också min egen favorit under senare år) har märkt att rådjurs-, ren- eller älgghår inte fungerar. Det måste vara elk, den stora amerikanska vapitihjorten, om vingen ska lägga sig rätt över krokskaftet. Ren- och älgghår är för tunt i spetsarna, och rådjurshår är för poröst och reser sig för mycket när man drar åt bindtråden. Men alla, som liksom jag själv, tidigare köpt elkhår direkt från USA, kan nu få tag i det i Sverige, eftersom ADEXA i Trollhättan har det som lagervara.

Köps genom fackhandeln och kostar cirka 10 kronor för en stor bit, som räcker till hundratals flugor.

Gunnar Johnson

forts på nästa sida

Tvåhands Worcestershire Salmon och Beaulites nya laxrulle:

Mycket kraft med lite muskler

Ankaret i Worcestershires boronspö-serie är 14-fots tvåhandsspöet "Salmon". Ankare, men ändå superlätt – bara 261 gram!

Finish, lindningar, öglor, balans, styrka och vikt gör det annars så slitsamma älvfisket efter grov lax och öring till lättsam sport. Du kan spara musklerna tills hugget kommer! Särskilt om ditt team är Worcestershire Salmon och Beaulite Mk II, den nya laxrullen med stor kapacitet (DT 12 F plus erforderlig backing) och ett bromssystem som slår till bara då fisken tar lina.

Beaulite Mk II finns i två storlekar. Båda med samma lätt reglerbara broms, båda dessutom med fläns för fingerbromsning och båda i en prisklass som är alldeles för vänlig för rullar av den här kalibern! Linan till den här utrustningen kan vara Shakespeares nya Century XXI, DT och WF, flytande och långsamt sjunkande. Den sistnämnda är nästan av intermediate-klass och blir en stor tillgång när du vill överlista ditt byte med en ytgående fluga!

Elbe Shakespeare förgyller det nordiska flugfisket med spön, rullar, linor och material som täcker alla behov – från midgefiske i trånga vatten till kämpigt tvåhandsfiske i forsande älvar.

Elbe Shakespeare

Allumite flugaskar

Allumite har idag ett stort sortiment aluminiumaskar. De är väl genomtänkta och har en stor fördel framför de gamla klassiska engelska askarna – Allumites flugaskar är mycket lätta!

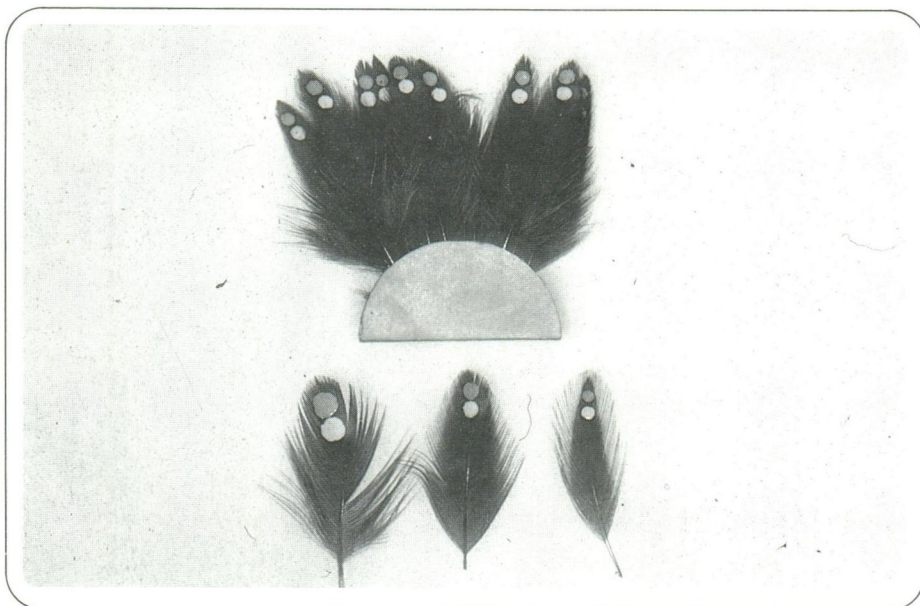
Askarna tillverkas dessutom både i natureloxerat och svartloxerat utförande. Den senare ytbehandlingen är tåligare mot saltvatten, vilket gör att den kan rekommenderas för kustflugfisket. Askarna har mjukt avrundade hörn och är därför "fickvänliga". De är ventilerade, och nithålen kan med fördel användas för att förankra asken i flugvästen med en bit kraftig nylonlina med en stoppknut innanför nithålet.

Flugorna fästs i *Allufoam* – en tät skumplast som finns i två hårdhetsgrader, soft för flugor upp till krok 10, och en hårdare variant för större krokar. *Allufoam* är dessutom vit för att underlätta att se flugorna vid kvälls- och nattfiske.

Speciellt intressant är tubflugeasken med beteckningen 35 Tb, som är försedd med 36 pinnar för fästsättning av tuber. Resten av asken är försedd med *Allufoam* för de lösa trekrokarna och för andra vanliga flugor.

Se hela sortimentet hos din redskapshandlare. Priserna varierar mellan 60 och 195 kronor. Som exempel kan nämnas tubflugeasken, vilken kostar 120 respektive 150 kronor i natur- alternativt svartloxerat utförande.

Pelle Klippinge

Flydressings målade "Jungel Cock fjädrar" finns i tre storlekar.

Jungel Cock substitut

Alla har vi dåligt samvete för hur vår flugbindarhobby gått ut över jungeltuppen, och det finns flugfiskare, som idag konsekvent bojkottar de firmor, vilka – trots införselbudet – för de förbjudna fjädrarna. Det må sedan heta att det är gamla "restlager", som plötsligt poppar upp på marknaden...

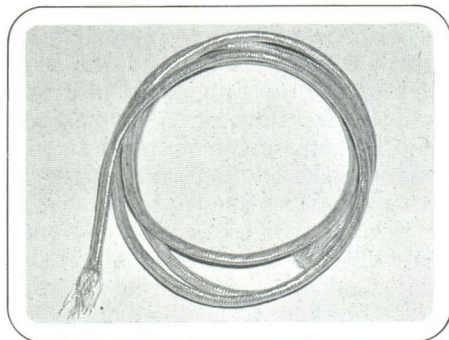
Visst går det att klara sig helt utan Jungel Cock, men de som anser att de åtråvärda fjädrarna är ett måste på laxflugorna, kan istället ersätta dem med hemmålade fjädrar – eller kö-

pa färdiga sådana från Flyddressing i Huskvarna. De falska jungeltupp-fjädrarna består av målade hönshackel och finns i tre storlekar: small, medium och large. Förpackade i påsar om 10 fjädrar i varje. Pris 11 kronor per påse.

Jan Å Fritzson

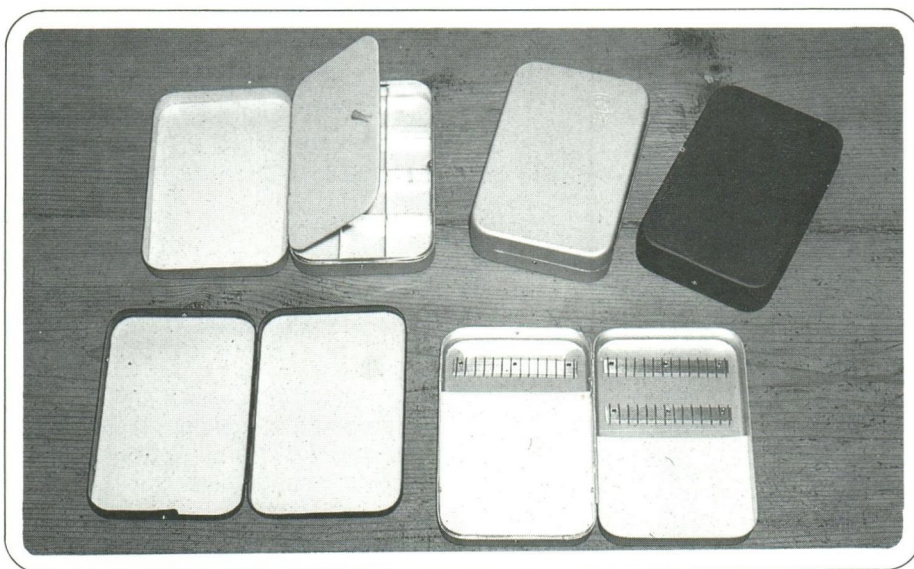
Pearlescent Flashabou

Flashabou har kommit för att stanna. Allt fler rapporter som visar detta, har kommit till FiN den senaste sommaren. Framst tycks det vara "pärlmofärgen" – pearlescent – som verkligen skimrar i alla regnbågens färger, som attraherar fisken. Nämnade färg finns som vävd mylar på tub i tre grovlekar: fine, medium och large.

Pearlescent Flashabou på tub.

Flashabou kan användas direkt i tubform – man trär helt enkelt upp en bit direkt på krokskaftet och låter den bilda kropp på flugan – men man kan också pilla isär fibrerna och binda in

Allumite flugaskar finns i många olika modeller för att täcka in alla former av flugfisket. De tillverkas både i natur- och svartloxerat utförande. Ner till höger på bilden syns tubflugeasken.

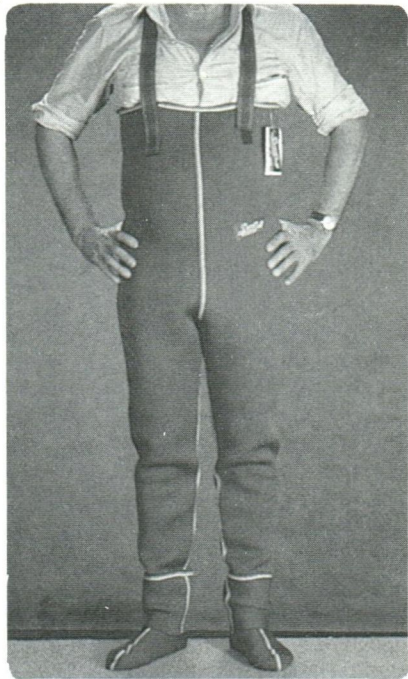
några få i hårvingen på streamers och laxflugor. Det ger extra flash åt flugorna – och förhoppningsvis kontakt med fler och större fiskar...

Pris hos Karpen: 10, 11 respektive 12 kronor beroende på grovlek för en påse med 1 meter.

Gunnar Johnson

Vem satsar på svenska neoprenvadare?

Länge har vi på redaktionen letat efter nya vadare, som lämpar sig för vårt ibland något kylslagna klimat, och äntligen har vi lyckats intressera den välkända svenska tillverkaren av surfingdräkter, SEMATRON (SEME SUIT), Norra Neptunigat. 5, 211 20 Malmö att göra en prototyp åt oss, som vi kommer att testa. Vi har väl alla sneplat på vadare av märket Ja-

Neoprenvadare har god isoleringsförmåga och passar därför vårt många gånger kylslagna fiske.

mes Scott eller liknande men funnit dem för dyra med tanke på dollarkursen. Vi har nu fått fram en prototyp av neoprenvadare med beskiktning av flexväv på båda sidor, vilket gör att man dels lätt kommer i dem samt att de är mindre känsliga mot yttre påverkan. Att neoprenvadare är bland det bästa man kan få i vadarväg, särskilt när det gäller värmeisolering, torde vara klart. På sommaren kan de visserligen bli väl så varma, men låter sig lätt rullas ner.

Alltså, hugade generalagenter, låt oss flugfiskare få bra vadare – ta kontakt med firma SEMATRON, Siv eller Ove Engström, tel. 040-23 66 55.

Sigma Grafit och klassiska Medalist:

För verklig precision i trånga vatten!

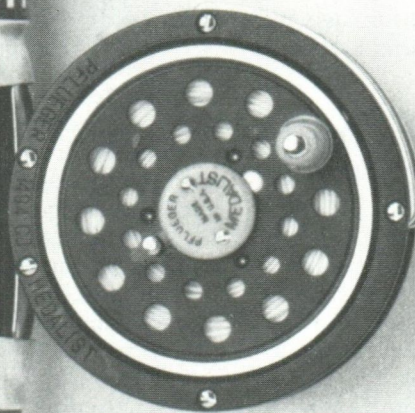
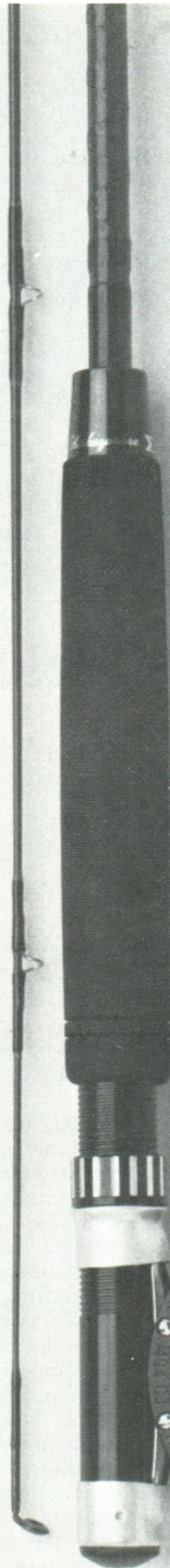
Sigma Grafit är en serie på fem flugspön från 8 till 10 fot. Tvådelade, svarta kastmaskiner. Det kortaste spöet i denna serie är det spö som vi vill rekommendera för det verkliga precisionsfisket i trånga vatten.

För den sortens fiske är grafiten ett ypperligt material. Klingan ger inga eftersvängningar som stör linans gång — du kan lägga ut den på centimetern när!

Den idealiska rullen till ditt Sigma Grafit-spö hittar du i Medalist-serien: sju rullar som täcker in lika många AFTM-klasser.

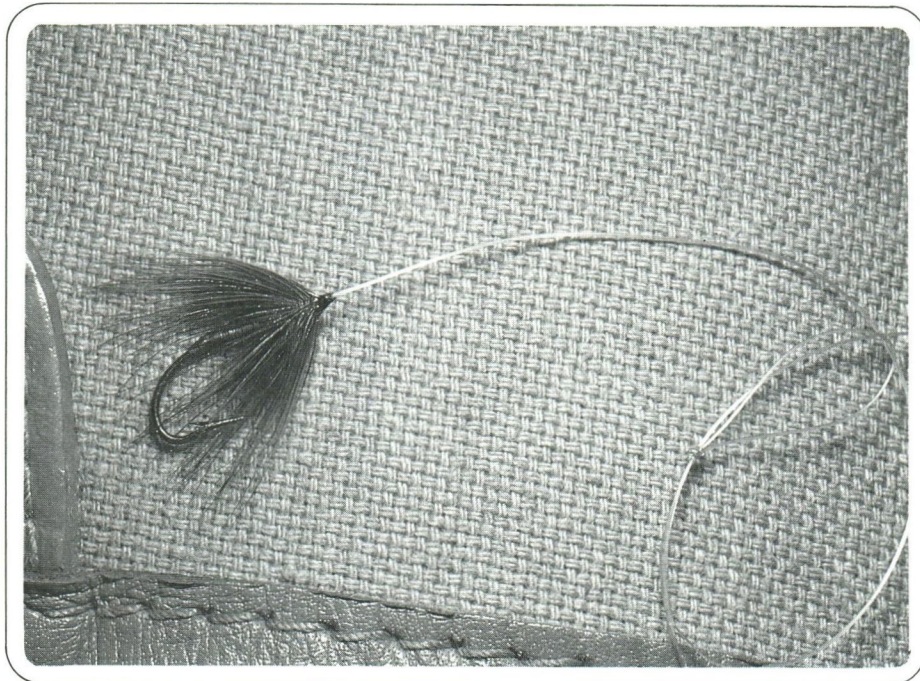
Medalist är klassikern, faktiskt världens mest sålda flugrulle!

Till den här kombinationen rekommenderar vi en lina som Elbe Expert. Därmed har du en utrustning för många tjugiga fiskestunder. Ändå har den inte kostat dig en förmögenhet!

Elbe Shakespeare förgyller det nordiska flugfisket med spön, rullar, linor och material som täcker alla behov — från midgefiske i trånga vatten till kämpigt tvåhandsfiske i forsande älvar.

Elbe Shakespeare

Lär dig förstå krogskalan

Av Henrik Thomsen

Mon ikke mange amatør-fluebindere på et eller andet tidspunkt i deres udvikling finder krogstørrelser mindst talt forvirrende at have med at gøre? Det viser sig som regel første gang, man begynder at bestille andre kroge end dem man begyndte med. Pludselig er en krogstørrelse 12 ikke længere helt den givne størrelse man havde vænnet sig til den skulle være. Næste gang man vælger en ny krogtype, går man så lidt mere forsigtigt til værks og sørger for at læse alle de data om krogens størrelse og type, der er forklarede i kataloget. Ikke sært frustrationen vokser, når der så kommer noget helt tredie ind ad døren nogle dage senere.

Mon ikke mange ligesom jeg har følt sig ualmindeligt fortabt efter et par år på den manér?

Lad det være sagt med det samme: Den såkaldte REDDITCH-skala vi benytter os af i dag, er en udemærket skala. Fejlen er, vi ikke bruger den rigtigt.

Skalaen er i sit princip ligeså simpel, som grunddesignet i den fiskekrog, skalaen skal holde styr på. For at kunne bruge den mangler vi to ting – to stykker værktøj. Det ene er een bestemt standard alle refererer til. Det andet er een bestemt "nøgle" alle går frem efter. Der er sket det, vi efterhånden har slidt så meget på krogskalaen, at den nu bliver opereret med flere nøgler.

Det helt centrale punkt er nummeret. Nøglen er det af krogens data, der til enhver tid afgør, hvilket nummer i skalaen en given krog tildeles. Alle andre data er underordnet dette ene og kun et bestemt data bør erfereres til nummeret. Desværre er det netop her den helt store forvirring er opstået, fordi vi i dag i praksis er gået over til at referere det til noget andet end oprindeligt uden at følge udviklingen op teoretisk. I 98% af alle moderne beskrivelser af krogskalaen, er det krogens længde, der bestemmer krogstørrelsen.

Det er ellers en fornuftig disposition, for når vi vil bestemme størrelsen på den flue vi ønsker at binde eller fiske, er det netop dens længde, der er mest væsentlig. Men vi har gjort længden til vores nye nøgle, uden at foretage den justering af skalaens teoretiske grundlag denne ændring kræver hvis skalaen skal forblive entydig. I sin oprindelse er det nemlig *kroggabetets mål, der afgør krogens størrelse*. Alttså – alle kroge der har samme afstand mellem krogspids og skaft, har samme nummer på skalaen, uanset deres længde eller andre særkender.

Hvorfor nu det? Umiddelbart kan det synes temmelig idiotisk, når det nu er længden, der har den største betydning for selve fluens størrelse. Men vores forfædre var hverken mindre fornuftige eller mindre praktiske end vi er i dag, så det har sin forklaring. På det tidspunkt krogskala-

laen blev indført, brugte man i fluefiskeriet ikke kroge med øje, som vi udelukkende kender det i dag. Krogen blev med bindesilken bundet direkte på et stykke forfangsspids, inden selve fluen blev bundet. Derfor lavede alle krogfabrikanterne deres kroge med generelt temmelig lange skafter, som fluebinderen derefter kunne korte ned til den længde, han skulle bruge. På den måde blev det helt naturligt at vælge kroggabet som mål for krogens størrelse. Det var det mest markante i krogens enkle design, der fra fabrikantens hånd havde en given størrelse.

Udskiftelsen af den ene nøgle med den anden er tilsyneladende sket gradvist, uden vi har været opmærksomme på følgerne. Når fabrikanterne angiver data til deres kroge, gør de det derfor stadigvæk ud fra den gamle nøgle (kroggabet, der altså i teorien stadigvæk er fuldt korrekt), mens vi alle – fabrikanter, forhandlere og forbrugere – i praksis langt mere bruger den nye nøgle (kroglængden) til at afgøre hvilken størrelse en krog har i skalaen. Det er muligt det er lidt enkelt og firkantet at fremstille problematikken på denne måde, men det er helt klart den altafgørende centrale modstrid man må gøre sig klart, hvis man vil håbe på at gennemskue forvirringen.

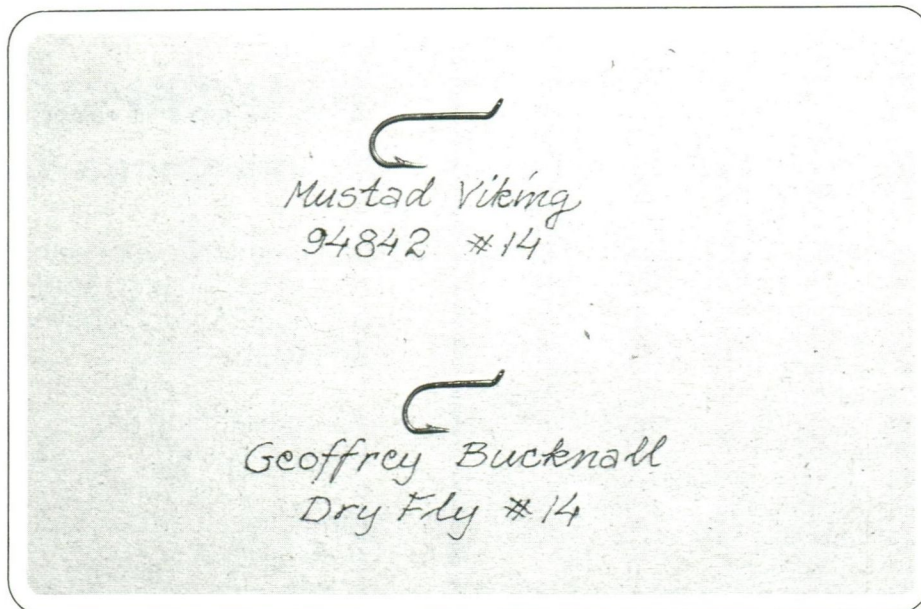
Det giver mange mærkelige udslag, der er meget forvirrende for os forbrugere. Hvis man sammenligner to

kroge, fremstillet til det samme brug, af to forskellige mønstre, kan der være endog meget stor forskel. Hvis man læser de data, der står på låget af æsken i de følgende to eksempler, er det et temmelig imponerende sæt oplysninger, man bliver udstyret med. På det første eksempel står der: O. MUSTAD OG SØN, OSLO-NORWAY, Qual. 94842, Hollow Point, MUSTAD VIKING-HOOK, Forged Straight, T. up. tap. eye Bronzed, ex. fine wire – og på det andet eksempel står der: GEOFFREY BUCKNALL DRY FLY, Round Bend, Up Turned, Forged Eye. Ikke sandt? – vi må da være nogle utaknemmelige bæster, hvis vi ikke stiller os tilfredse med det. På begge æsker er det yderligere angivet, at det i begge tilfælde drejer sig om krogstørrelse 14.

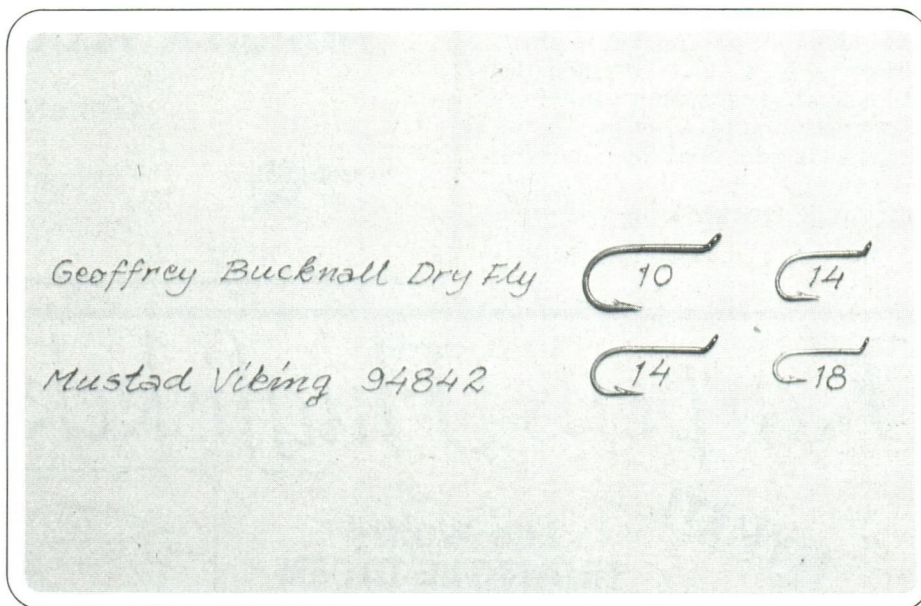
Sammenligner vi så en krog fra hver æske, viser det sig, der er *nøjagtig overensstemmelse mellem deres kroggabs størrelse*, men mens Geoffrey Bucknallkrogen er 7 mm lang, er Mustad-krogen 10 mm lang. Til trods for, der ikke er nogen fast aftalt standard i verden i dag, holder begge fabrikanter sig til et identisk kroggab: 4 mm.

Men hvad med længden – denne uautoriserede, men altafgørende faktor for vores brug af skalaen i dag? I alle de mange data om de to kroge er der ingen reference til den og det til trods for Mustad-krogen er næsten $\frac{1}{3}$ længere end den anden. Begge fabrikanter anser altså deres krog for "standard".

Med indførelsen af en fast given længde sammen med indførelsen af den øjede krog, blev der faktisk taget højde for dette problem i brugen af skalaen, idet man indførte "x gange" (en eller anden) standard. Dette er en glimrende løsning, men for at gøre forvirringen total, så refererer det – også når det bruges i dag – altid til den gamle nøgle. Som et praktisk eksempel kan vi vende tilbage til vores to kroge: Hvis vi vælger at gøre Geoffrey Bucknall-krogen til standard bliver Mustad-krogen en st. 14, 4 x long – den har altså en længde, der svarer til en Geoffrey Bucknall-krog st. 10. Omvendt, hvis vi vælger Mustad-krogen som standard, bliver Geoffrey Bucknall-krogen en st. 14, 4 x short, idet den har en længde, der svarer til en Mustad-krog st. 18. (Her er der et andet forvirrende element i vores brug af skalaen: Oprindeligt svarede der en krog til hvert nummer – lige såvel som ulige – men nu om stunder har vi afskaffet de ulige numre (op til st. 1/0) hvor det gælder krogen, men bevaret dem hvor det gælder x'erne. Fra st. 14 til st. 12 er der altså et trin op ad

Two krokar – men olika stora. Trots det har de samma krognummer.

När vi betraktar bilden, finner vi att Geoffrey Bucknalls krog nummer 10 motsvarar Mustads krog nummer 14 vad gäller krokklängden, och att GF-kroken med nummer 14 har samma längd som Mustads nummer 18! Men gapet i de båda fabrikanternas krog med nummer 14 är densamma – det finns trots allt en logik mitt i förvirringen.

skalaen, men en st. 14, der har samme længde som en st. 12, bliver betegnet st. 14, 2 x long).

At give en virkeligt fyldestgørende beskrivelse af en given fiskekrog i ord, kræver opregning af en forfærdelig masse data. Men ville have brug for at vide om det er en ørred- eller laksekrog, for så gælder der forskellige mål til de samme numre på skalaen, om det er en enkelt-dobbelt- eller trekrog, om den er bruneret, blået eller forniklet, hvad tykkelse wiren er lavet af, om den er med eller uden modhage, om den har opadbøjet, nedadbøjet, taperet, loopet eller ball eye, om det er en krog af et spe-

cielt design – larvekrog, puppekrog, Yorkshire, Danish eller Swedish Dry Fly Hook – eller hvis det er en krog med et ganske gement normal-design, om det er Limerick, Round, Sproat eller Sneck bend og om spidsen er Spear, Hollow eller måske Rolled in Point, om wiren er rund, oval eller forged osv. osv... for lige at nævne nogle ganske enkelte ting.

Alle disse informationer er ligeså væsentlige som krogklængden og kroggabets størrelse, men de har ingen indflydelse på krogens nummerering i skalaen. De kan kun nævnes i forbindelse med denne.

forts på nästa sida

forts från föreg sida

For at opnå den ideelle brug af krogskalaen kunne man forestille sig, det ville være det helt rigtige at bytte om på de to referencer: at lade nummeret være bestemt af krogens længde og så angive kroggabets variationer i et antal x'er i forhold hertil, så man kunne gøre en ende på det forvirrende paradoks, vi benytter os af i dag. Det ville selvfølgelig kræve en verdensomspændende enighed. Hvis en sådan utænkelighed skulle opnås, kunne man samtidig aftale en bestemt standard, alle kan forholde sig til, ligesom alle lineære mål retter sig efter en standard, der ligger i Paris og al tid er standardiseret ud fra Greenwich i England.

Desværre er præcision i en krogskala nok ikke så nødvendig for menneskeheden som præcision i mål og tid, så det er nok tvivlsomt om vi nogensinde skulle nå en sådan enighed. Foreløbig må vi klare os med det ufuldstændige og vænne os til at huske det væsentlige: Det er måske nok krogens længde, der bestemmer fluenes størrelse – men det er krogens gab, der bestemmer krogens størrelse.

FLUGFISKARE med höga krav

kan med förtroende vända sig till oss. Vi har ett stort sortiment av allt, flugfiskaren behöver för ett lyckat fiske.

Vår målsättning är högsta kvalitet.

Ring eller skriv till oss!

NORDISK FLUGFISKE SERVICE

Generalagent för HÖRGÅRD

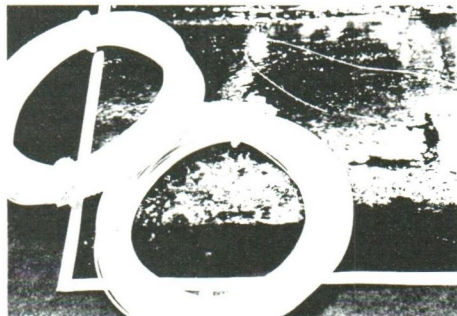
Långgatan 40, 814 00 Skutskär
Tel. 026/767 44 – 794 19

Karpens Flugfiskekatalog nr 3

NYHET!

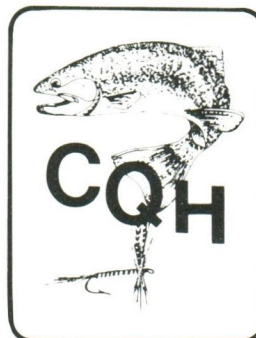
Lee Wulffs TRIANGLE TAPER

Detta är utan tvekan bland det intressantaste, som hänt på linfronten på många år!

Linan har en unik tapering olik vanliga WF-linor. Den har en jämnt tjocknande klump upp till ca 13 m och övergår därefter omedelbart till "running-line". Detta ger många fördelar:

- Maximal linkontroll vid normala kast upp till 13–14 m.
- Alltid mjuka, nätta nerslag – fin presentation av flugan.
- Långkastande. Vi har inte provat någon lina, som det är så lätt att kasta så långt med!
- Överlägsen vid rollkast.
- Triangle Taper tillverkas än så länge endast i flytande version i tre linklasser (6 AFTM-klasser): 4/5, 6/7 och 8/9.
- Linans spets kan vid behov kapas något.

Vår nya katalog i A4-format innehåller ett mycket noggrant utvalt sortiment av ALLT som tillhör flugfisket. Vi har också lagt ned stor möda för att få den INFORMATIV med RÅD, TIPS och TEKNISK INFORMATION om bl a flugbindning, spöbyggnad, flugspön, fluglinor, flugor, fiskeknutar. Beställ den i dag. Pris 10:- (sedel eller över postgiro 437 25 65-4).

De nya supernackarna från Colorado Quality Hackle USA. Finns i flera olika naturfärger: Light Blue Dun, Med. Blue Dun, Dark Blue Dun, Bruna, Svarta, Ginger m fl.
Pris: grad I – 480:-, grad II – 350:-.

Beställ vår katalog nr 3, med bl a nya fräscha västmodeller. Lotta o. Carina i Stream Design västen och den nya PRO-VEST.

KARPENS FLUGFISKE & FRITID AB
Box 19136
104 32 STOCKHOLM
Tel: 08/15 58 50 el 15 59 60
Butiksadress: Valhallavägen 46, STOCKHOLM

NYHET!

BORON • MAGNESIUM • GRAFIT *Moderna material till moderna flugfiskare*

KINGFISHER LONG BOW Nyheter i boron!

Nu är vi äntligen nöjda! Under två års intensiva tester har vi i samarbete med tillverkaren av vår populära Black Habit-serie, utvecklat denna nya, fantastiska spöserie i boron. Aktionstypen är givetvis "Progressive Compound Taper." I kombination med boronmaterialalets egenskaper ger det en distinkthet och känsla som vi tidigare inte erfarit. Long Bow har rörbyggd, vackert rubinfärgad klinga med matchande lindningar. Spöoglorna på underdelen är av allox- och de övriga av snaketyp.

Rullfäste i ädelträ med överkantsfästning. Och i ändbutten finns spöets specifikation snyggt ingraverat. Levereras i tub.

Välj ditt Long Bow – Get Boronized –

Namn	Längd	AFTM	Vikt
Cheyenne	8'	3-4	85 g
Navaho	8,5'	5-6	95 g
Cherokee	9'	5-6	100 g
Apache	9,5'	6-7	120 g
Comanche	10'	6-7	130 g
Sioux	10'	8	140 g
Dakota	14'	10-11	350 g

RYOBI MG Flugrullar i Magnesium

Lätthet, precision och styrka kännetecknar Ryobi's flugrullar i magnesium. Rullarna har enkelt utbytbar, utanpåliggande spole som medger fingerbromsning. I kombination med den steglöst justerbara bromsen ger det dig perfekt kontroll vid drillning av stor fisk. Rullarna är vänderbara för såväl höger- som vänsterhandsvevning och levereras i praktiska och snygga fodral. Se bl a årets nyhet 357 MG hos din handlare.

Ryobi	Vikt	Linkap./backing
255 MG	70 g	DT5/ 50 m.
355 MG	85 g	DT7/100 m.
355 MGS	Som ovan	men ljudlös
357 MG	105 g	DT8/100 m.
455 MG	115 g	WF10/100 m.

Agent
SPORTAG
Malmö

KINGFISHER BLACK HABIT Den kompletta spöserien i grafit!

Varför har Black Habit blivit så populär hos flugfiskarna? Vi tror att den främsta anledningen är aktionen. "Progressive Compound Taper" – en aktionstyp där kraften i klingan ökar med belastningen. Man ökar kastlängden och precisionen!

Hög finish, trärullfästen och små finesser som spöets namn ingraverat i rullfästets bakkant, bidrar givetvis till populariteten.

Hälsa på hos din handlare! Vi tror säkert att något spö passar just dig och ditt fiske. – Och framförallt din plånbok!

Namn	Längd	AFTM	Vikt
Black Midge	7'6"	4	85 g
Black Ant	8'	5	90 g
Black Spider	8'6"	6	95 g
Black Quill	9'	5	100 g
Black Palmer	9'	7	105 g
Black Demon	9'6"	8	115 g
Black Pennell	10'	6	120 g
Black Ghost	10'	8	125 g
Black Dose	11'	8	185 g
Black Doctor	14'	10	350 g
Black Ranger	16'	11	430 g

TIPSRUTAN

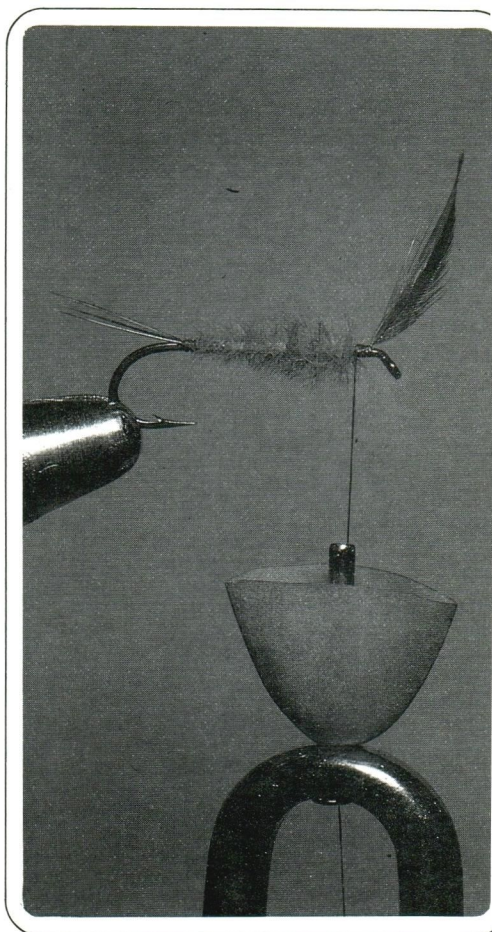
Bra hackelskydd

Av Lennart Granström

Konsten att göra en snygg avslutning på en torrfluga, beror till stor del på om man lyckas föra undan alla icke önskvärda strån när huvudet ska lindas. En bra hacklegard är ett måste. Det finns en mängd olika modeller i marknaden, men ingen har visat sig riktigt bra. Därför har jag provat mej fram, som det ofta blir när något saknas. Det som visat sig fungera bäst är inte någon avancerad konstruktion utan en avklippt fingertopp från en tunn gummihandske! Ett par diskhandskar kostar under tian i färgaffä-

ren – och då blir det fem hackelskydd på varje hand...

Man bränner ett hål med en tunn nål. Sedan trär man upp fingertoppen på trådhållaren, förutsatt att det är en av de tunna modellerna – en sådan med ett tunt rör som spets. När så flugan är färdig flyttar man bara skyddet från spetsen, längs tråden, upp till flugan där den förs upp över öglan och en bit in på hacklet. Gummits strävhet gör att stråna lätt följer med och man kan i lugn och ro tillverka ett vackert huvud.

"HADLEY"

Storlek 41 × 29 × 10 cm

PRIS: 330:– SEK

Hadley är ett exempel på engelskt hantverk när det är som bäst. Endast de bästa material kommer till användning, såsom särskilt utvalt läder, mässing o.s.v.

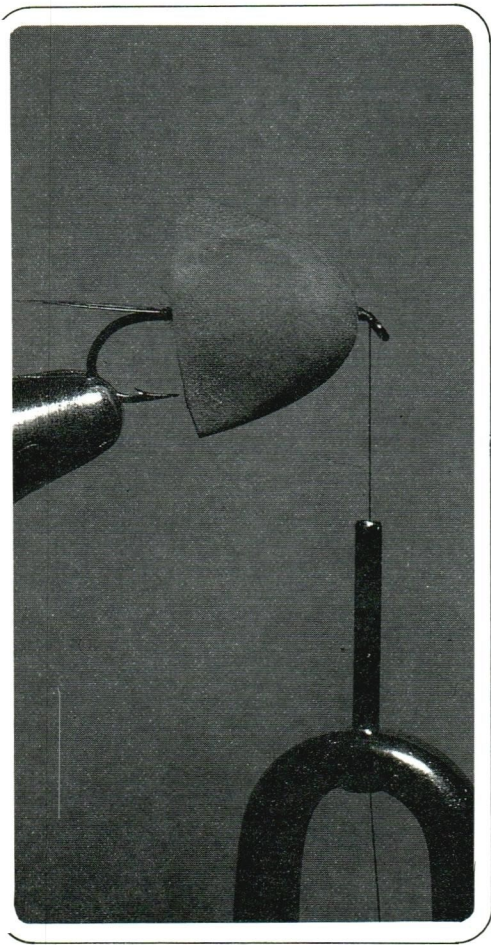
Vi har fler modeller från samma tillverkare. Detta och mycket annat finns i vår katalog 83–84 vilken erhålles mot portokostnad 5:– i frimärken.

Skarp's Fly Fishing AB

ÅVÄGEN 4. 448 00 FLODA. TEL: 0302/351 87

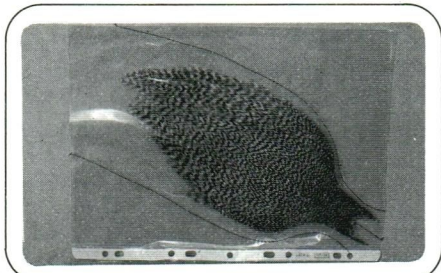

Skräddarsytt!

Många har säkert liksom jag sitt flugbindningsmaterial i plastfickor insatt i ringpärmor, och har då också sett hur bland annat dyrt inköpta tuppnackar kan få mycket stryk vid en sådan förvaring. De sjunker ner mot plastfickans botten. Efter en tids förvaring förblir fjädrarna böjda även sedan de tas loss från nacken. Ett sådant hacke, modell "halv korkskruv", gör ingen flugbindare glad.

Själv har jag därför "skräddarsytt"

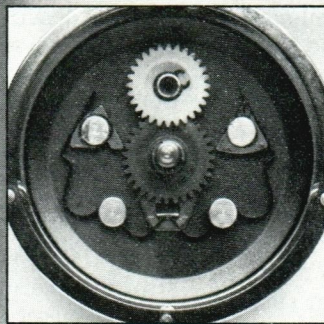
mina hackelpåsar. Jag lägger nacken ovanpå plastfickan och ritar av konturen med en kulspetspenna. Därefter syr jag två sömmar med symaskinen ställd på *stora* stygn. Tråden skär därmed inte sönder plasten. Jag syr också några stygn från botten och rakt upp mot nacken, så att den inte sjunker ända ner, utan får ett stöd att vila mot.

Worcestershire Boron och nya Speedex Mk II:

Kombinationen som matchar vad som helst!

Worcestershire Boron är spöserien som behärskar allt flugfiske.

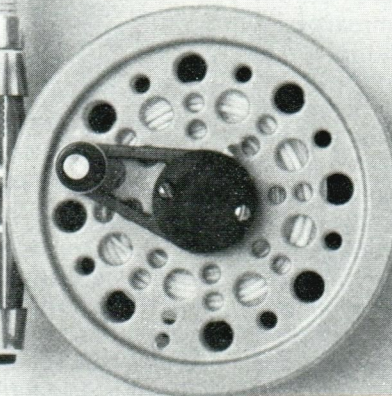
Åtta spön, från 7½ till 14 fot — superlätta eleganter med finish och utförande som minner om det klassiska spöhantverket. Kastegenskaper, styrka och vikt är också något alldeles extra. Tänk, 7½-fotsspöet väger bara 68 gram, 10-fotaren 113 gram. Det sistnämnda är ett verkligt tuftt enhandsspö för AFTM 9-11. Tillsammans med nya Speedex Mk har du därmed en topputrustning för fisket efter lax och öring, för att inte tala om det allt populärare kustfisket efter havsöring. Rullens nya bromssystem gör drillningen till en stor upplevelse. Dessutom har den utanpåliggande fläns för fingerbromsning. Utväxlingen

hjälper dig att snabbt ta in löslinan.

Lina, ja!

Får vi rekommendera Sigmas fluorescerande — mjuk, följsam och lätt att se även när det mörknar...

Elbe Shakespeare förgyller det nordiska flugfisket med spön, rullar, linor och material som täcker alla behov — från midgefiske i trånga vatten till kämpigt tvåhandsfiske i forsande älvar.

Elbe Shakespeare

Den gröna strömnattsländan

Den gröna strömnattsländan utgör basföda i många strömmar runt om i Skandinavien. Den kläcker under hela sommarhalvåret och fisken möter den som larv, puppa och flygfärdig insekt under hela flugfisksäsongen.

Av Ingemar Näslund & Bo-Göran Persson

De flesta av våra strömlevande nattsländor har en begränsad flygperiod som vanligen sträcker sig över ett par sommarveckor. Det innebär att i stort sett samtliga larver av en art kläcker ut till vuxna sländor, svärmar och lägger ägg under en relativt kort tidsperiod. Tiden för denna flygperiod är oftast densamma år från år.

En art som inte följer detta mönster är *Rhyacophila nubila*. Den har i stället en flygperiod som sträcker sig från juni till oktober. Det innebär att det under större delen av sommarperioden finns stora larver, puppor och vuxna sländor av denna art. Eftersom dessa villigt äts av fisk, och dessutom förekommer i så gott som alla rinnande vatten i Norrland, öppnas unika möjligheter för flugfiskaren. Serverar man en imitation/representation av något stadium, kan man vara ganska säker på att samma stadium finns representerat "live" på eller under vattenytan. Även om denna art sällan har massiva kläckningar, innebär dess levnadsmönster att man som flugfiskare alltid har något att falla tillbaka på. Den utgör så att säga fiskens vardagsmat. Går inget annat kan man alltid prova en *Rhyacophila*.

Eftersom denna art är så betydelse-

full och dessutom lätt att känna igen som larv, försöker vi oss också på att ge den ett svenskt namn. Det får bli det något stylvade **grön strömnattslända**. För att vidare ge flugfiskaren lite mer kött på benen, ska vi beskriva larven, puppan och den vuxna sländan lite närmare.

I sitt larvstadium har den gröna strömnattsländan mycket höga syrekrav, vilket gör att den bara trivs i starkt strömmande eller forsande vatten. Larven är ett rovdjur som på jakt efter andra botten djur kryper omkring nere bland bottenstenarna. Vanlig föda är fjädermygglarver, knottlarver och larver av åsländor. Det uppges också att den till och med kan äta stensimpans rom.

Den gröna strömnattsländans larv är helt frilevande och bygger alltså varken fångstnät eller hus. Dess längd som fullvuxen, är ca 20 mm. Kroppen är tydligt segmenterad och har en karaktäristisk grön färg. Märkligt är förresten att en av nattsländegruppens få utpräglade rovdjur utrustats med en så klorofyll-liknande grön färg. Möjligen fungerar den som kamouflage, då man ofta finner larven bland alger och vattenmossa.

Den vuxna, ljus gråbruna sländan mäter inklusive vingarna cirka 15 mm.

Gälar finns i form av ljusa trådlika tofsar på sidorna av kroppssegmenten. De sex gulbruna benen är korta och de två klorna längst bak, som hjälper larven hålla sig fast, är välutvecklade. Huvudet är något tillplattat och smalare än kroppen i övrigt.

Det faktum att sländlarver ofta förekommer driftande med strömmen gäller naturligtvis också för den gröna strömnattsländan. Undersökningar har visat att flest larver drifftar under dygnets mörka timmar, kanske en anpassning för att undgå fiskpredation. Även under dagen sker en viss drift, vilket innebär att larverna hela tiden finns tillgängliga för fisken.

Först vid förpuppningen bygger larven in sig i ett hus av grus som sammanfogas med silkestrådar. Inne i detta hus tillverkas en kokong i vilken larven förpuppar sig. Puppstadiet varar ca 14 dagar innan den färdiga puppan tuggar sig ut med hjälp av sina kraftiga käkar.

Puppan, som mer liknar den färdiga sländan, är ca 11 mm lång och likom larven klargrön. Mellanbenen är omvandlade till simben och har mörka hårfransar ytterst.

Gary LaFontaine skriver i sin bok *Caddies-flies*, att de amerikanska Rhy-

acophila-arterna har en relativt snabb utkläckning. Pupporna lämnar pupp-
huset och driftar någon meter längs
botten, innan de snabbt simmar upp
mot ytan och kläcks. Även i starkt
strömmande vatten sker detta inom
12 meter från utgångspunkten. Kan-
ske gäller samma sak för våra gröna
nattsländearter. Uppgifter om kläck-
ningstider finns emellertid från Sveri-
ge, vilket visar att sländorna huvud-
sakligen kläcks på natten. Vi har
också fått uppgifter från småländska
högländet, som säger att Rhyacophi-
lan där börjar kläcka just när natt-
mörkret faller, och att kläckningarna
då kommer igång inom några få
minuter. Det är som att vrida om en
osynlig strömbrytare – ena stunden är
det inga sländor på vattnet, minuten
efteråt finns de överallt.

Dessvärre är ju vuxna nattsländor
nästan omöjliga att skilja åt utan lupp
och facklitteratur. Det är förstås oftast
inte nödvändigt för flugfiskaren, men
faktum är att de varierar betydligt bå-
de i färg och storlek. En grov indel-
ning i olika typer kan därför vara mo-
tiverad. Den gröna strömnattsländan
har en kroppslängd av ca 12 mm och
med de ljust gråbruna vingarna blir
totallängden ca 15 mm. Bakkroppen
är precis efter kläckningen klargrön,
men bleknar sedan. Höjdpunkten i
de vuxna sländornas dygnsaktivitet
inträffar i samband med skymningen
under större delen av flygperioden.
Mot slutet av denna (oktober) blir de
emellertid dagaktiva.

Om äggläggningen skriver Gary
LaFontaine (återigen om de ameri-
kanska arterna) att honan kryper eller
dyker ner mot botten, för att där lägga
en sträng av ägg på något fast före-
mål. Sedan släpper hon helt enkelt
sitt grepp, driver passivt iväg med
strömmen för att långsamt stiga mot
ytan, där hon med svårighet tränger
igenom ytfilmen. Förmodligen är be-
teendet likartat för våra gröna ström-
nattsländor. Här finns dock utrymme
för egna iakttagelser. Förmodligen
finns det all anledning att studera och
fundera över det här, för att utveckla
både fisketeknik och flugmönster
som passar detta och andra stadier i
sländans liv. Fältet lämnas alltså öp-
pet för egna upptäckter och experi-
ment både vid bindstället och ute vid
vattnet.

Fotnot:

*I södra Sverige "ersätts" förmodli-
gen R. nubila av Rhyacophila fasci-
ata. Denna art liknar dock R. nubila
både vad gäller utseende och levnads-
mönster.*

En snart kläckningsfärdig puppa utpillad ur sin kokong. Ju närmare kläckningen desto mörkare blir vinganlagen. Vi kan imitera dem med ett thorax av haröredubbing.

Larven av den gröna strömnattsländan är frilevande. Den kryper omkring nere bland bottenstenarna i jakt på byte.

Larver och puppor av grön strömnattslända får inte saknas i flugasken. Den vingade sländan är här bunden som en Elk Hair Caddis. Man bör också ha några med ljusgrön kropp för att imitera den nykläckta sländan.

KÖP SÄLJ & BYT

Köp, sälj och byt-annonserna är gratis endast för FiN:s prenumeranter. En annons per nummer i mån av utrymme, bestående av högst tre annonserade artiklar plus namn och adress får Du gratis. Köp, sälj och byt-marknaden avser endast PRIVAT annonsering. Företag och firmor kan ej annonsera under denna vinjett.

Skicka Ditt annonsmanus (maskinskrivet eller tydligt textat) till Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg.

Säljes: GHP Special 5-kantet 14 fot splitcane fluestang 2-delt, AFTM 8-10, ubrugt, kr 2.000,-. Tlf. DK (03) 58 05 25.

Säljes: På grund av sjukdom säljer jag diverse flugbindningsmaterial. Dessutom några lax- och öringspön. Ring Janne 011/12 44 04.

Säljes: Hardy's Goldmedal 12 fot splitcane. Mogens Styhr, tel DK (07) 45 60 50.

Säljes: Flueline Cortland AFTM 7 DTF ubr, 275 DKR. Kobberbøl Jensen, tel DK (01) 71 62 42.

Sökes: Flugfiskekompisar (både bröder o systrar) från Örebro- och Kopparbergs Län i åldern 25-40 år. För personlig kontakt ring tel. 0581/160 02.

Säljes: Hardy 15'14" Salmo Grafit, Hørgård laxrulle med extra spole plus några linor. Tel. 036/11 46 21, Anders.

Säljes: Hørgård Splitcane Konk B 9¼ fot med två toppar. Högstjudande eller byte mot förslag. Tommy kvällstid tel 0647/303 81.

Säljes: Flugspö Hørgårds splitcane, Aftm 6-7, 8,5 fot (Lille-mor). Använt garanterat högst 7 ggr. Nypris 1425 kr. Högstjudande. Fluglina Cortland 444, sjunklina klass 8 WF. Använt ett fåtal ggr. högstjudande. Tel. 021-18 99 13 Christer.

Købes: Metalfiskemærker til samling - eventuel bytte. Elon Petersen, Fuglebakken 7, DK-6823 Ansager. Tel. 05-29 77 28.

Säljes: Loomis 9,6 AFTM 6-7 nytt, 900 kronor. Jerry Andersson tel 0670/134 49.

Säljes: Ryobi 3409 glasfiberstang 9' og Fluehjul m/original etui Ryobi 455. D.kr. 300,- 9½' 2-hånds splitkanestang DK kr 350,- 8,5' teleskobfluestang ABU Safari Zoom DK kr 125,-. Tlf. DK 06-98 03 42.

Säljes: Fly Fisherman, årgång 1984 (komplett (6 nr)). Thomas Jentsch, tel 040/11 30 53.

Säljes: Leonard Mod. 50 -5/6, 3-del. 2 toppar. Simroe-Maxwell-arbete. Som nytt. Orvis Battenkill 8½' lina 7-8-2-del. 1 topp. Som nytt. 1.800,- Thomas & Thomas 8½' lina 6, 3-del. 2 toppar. Imp. Som nytt. Flugrulle Hardy "The Featherweight" + fluglina DT3F. Som nytt. 450,-. Flugrulle Speedex Wide + extraspole i fordral. Ej använt. 300,-. Reidar Wine-rö, tel 0302-143 33 efter kl. 18.

Säljes: Orvis Performer 9 ft AFTM 5-6, 1.200. Orvis Tippet 7,5 ft AFTM 3-4, 800. Fenwick Graphite 16 ft AFTM 10-11, 2.100. Arjon Black Midge 7,5 ft AFTM 4-5, 300. Arjon Salmon 14 ft AFTM 10-11, 500 kronor. Köpes: Bogdan och Marryat rullar. Rune Alm, tel 0250/119 00 arb, 132 31 bost.

Titta efter
den här dekalen!

HÄR KAN DU KÖPA
Flugfiske i Norden

Följande väl sorterade redskapshandlare säljer FLUGFISKE I NORDEN i lösnummer:

Göteborg
Strömvalls, Ö:a Larmgatan 16
EL-GE Sportfiske, Gustav Dahléngsgatan 13

Helsingborg
Scandinavian Sportsmen, Drottninggatan 60

Kalmar
Vapencentralen AB

Karlstad
Vidars Fiske, Kvarnbergsg. 44

Landskrona
Artillerigatans Sport & Cykel

Lund
Sportfiskehuset,
S:a Esplanaden 20

Malmö
Fiske & Fiskar, Köpenhamnsv. 7
Wobbler Sportfiske, Tessins väg 6

Olofström
Harasjömåla Fiskecamp

Stockholm
Karpens, Valhallavägen 46
Royal Coachman, Kungsholmsg. 12
Utters, Kommendörsgatan 11

Tidaholm
Fiskelyckan, Barkvägen 4

Umeå
Blixtsport, Storgatan 87

Uppsala
Malens Sportfiske, St. Olofsg. 37

Vetlanda
Vetlanda Vapen & Fiske

Västerås
Sportfiskar'n, Klockartorpsg. 28

Växjö
Sportfiskespecialisten, Klosterg. 11

Örebro
Östlunds Sportaffär, Stortorget 11

Östersund
Sportfyndet

Danmark
Hvidovre Sport, Hvidovre. 158, Hvidovre
Jagt & Fiskeri, Hospitalsgade 3, Horsens
Pandion Split-Cane, Helsingörsgade 34,
Hillerød
Sport-Dres, Frederiksbundsv. 20, Köpen-
hamn NV
Sporten-Intersport, Fredericia

Norge
Fly Fisher A/S, Baldersgt. 26, Oslo
Pers Intersport, Storgt. 108, Porsgrunn

Finland
Finnish Fly Fishing, Sandviksg. 10, Hel-
sinki

Nr 4 okt 1984 Årgång 6

Redaktör:
Gunnar Johnson

Ansvarig utgivare:
Nore Sundin

Layout och grafisk utformning:
Jerry Pettersson

Redaktionskommitté:
Kenneth Boström
Preben Torp Jacobsen
Gunnar Johnson
Jerry Pettersson
Nore Sundin
Bengt Öste

REDAKTION: Gunnar Johnson,
Box 22, 570 20 Bodafors, Tel. 0380/
310 05.

ANNONSER och PRENUMERATIONER (även uteblivna tidningar, lösnummer etc): Bertil Ekholm Erb, Box 82, 294 01 Sölvesborg, tél. 0456/124 10.

Prenumerationspris: för 1984: Helår 140 svenska kronor. I Danmark, Norge och Finland motsvarande pris omräknat efter gällande valutakurser vid prenumerations-tillfället. Vårt postgironummer är 10794-6.

Utländska betalningar per check ska ställas på: Sparbanken Kronan 8169-5, konto nr 713380278-0. Därmed tillkommer ingen extra debitering för bankavgift.

GLÖM EJ ADRESSÄNDRA NÄR DU FLYTTAR!

Redaktionen tar gärna emot artiklar, reportage och bilder från läsarna. För ej beställt material ansvaras icke.

Eftertryck eller annat mångfaldigande av innehållet i denna tidning, helt eller delvis, är ej tillåtet enligt lagen om upphovsmannarätt.

Flugfiske i Norden utges av Förlagsaktiebolaget Flugfiske i Norden, Box 11062, 250 11 Helsingborg. Tidningen utkommer med sex nummer om året, fördelade på tre på våren och tre nr på hösten/förvintern.

Tryckt 1984 hos Abetryck, Helsingborg.

ISSN 0349-3849.

Nummer 5/6 av Flugfiske i Norden 1984 beräknas utkomma i december.

Tankar på strandkanten

Under den här vinjetten kan kända och okända gästkrönikörer medarbeta. Små filosofiska funderingar, arga åthutningar, tankar och reflexioner kring det där med flugfiske – allt är välkommet. Skriv högst 1,5 A4-papper och skicka in till redaktionen.

Införda gästkrönikor belönas med ett signerat konsttryck av Gunnar Johnson.

Men det kommer en ny sommar nästa år...

Hvem vil købe mit fiskegrej? Der er en mindre samling fluestænger, hvoraf en tre stykker er fra kendte europæiske og amerikanske fabrikker, der er hjul med liner samt et par fluestik og en del bindemateriale, alt sælges for et antageligt bud.

Det har drillet hele dagen og nu sidst har et vindstød generet mit bagkast med det resultat at fluen sidder solidt forankret på min ryg. Det var ellers stalling jeg var ude efter. Nej, jeg kan vist lige så godt holde op med dette fiskeri, det er jo alligevel kun ærgelser og spild af tid og penge. Det må være muligt at finde noget andet at bruge sin fritid til, fotografering måske. Hvorfor ikke prøve som naturfotograf – hvad tålmodighed og ærgelser angår kan det vel ikke stille en på større prøve end dette.

Jeg står et stykke ud i en norsk stallingelv med vandet fossende omkring mig og efter at være forfulgt af en del større og mindre uheld er jeg mildest sagt i dårligt humør. Jeg har mest lyst til at tage hjem til hytten hvor familien opholder sig. Vi kunne bruge resten af dagen til en tur i fjeldet eller besøge et museum eller... Nå, jeg binder en anden flue på forfanget og forsøger igen.

Ferien er forbi. Jeg sidder mageligt henslængt i en sofa på færgen fra Oslo til Frederikshavn og mine tanker kredser om den sidste uges fiskeri i Norge, for trods alle genvordighederne blev det dog til stalling, ikke rekoråfisk, men tre fisk omkring de 30 cm.

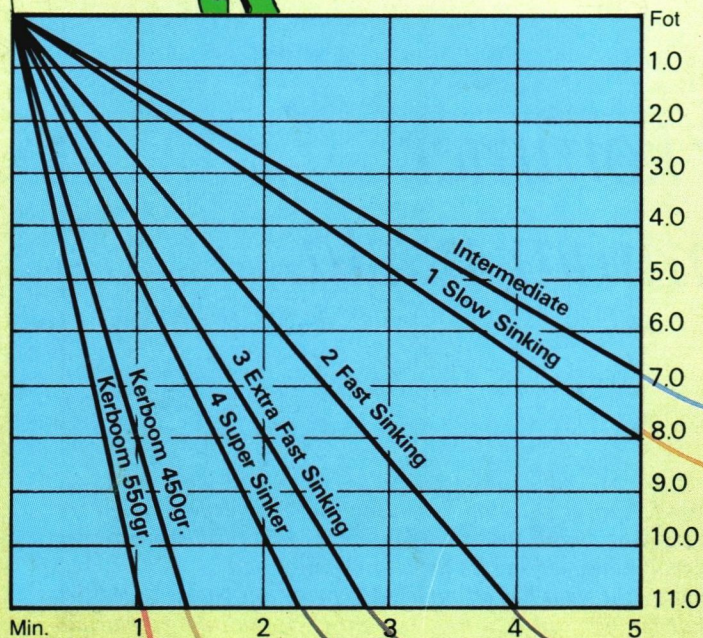
Jeg trækker mit salgstilbud tilbage, for det kunne jo være – ja, til næste år – jeg rejser mig og finder min køje.

Preben Nielsen

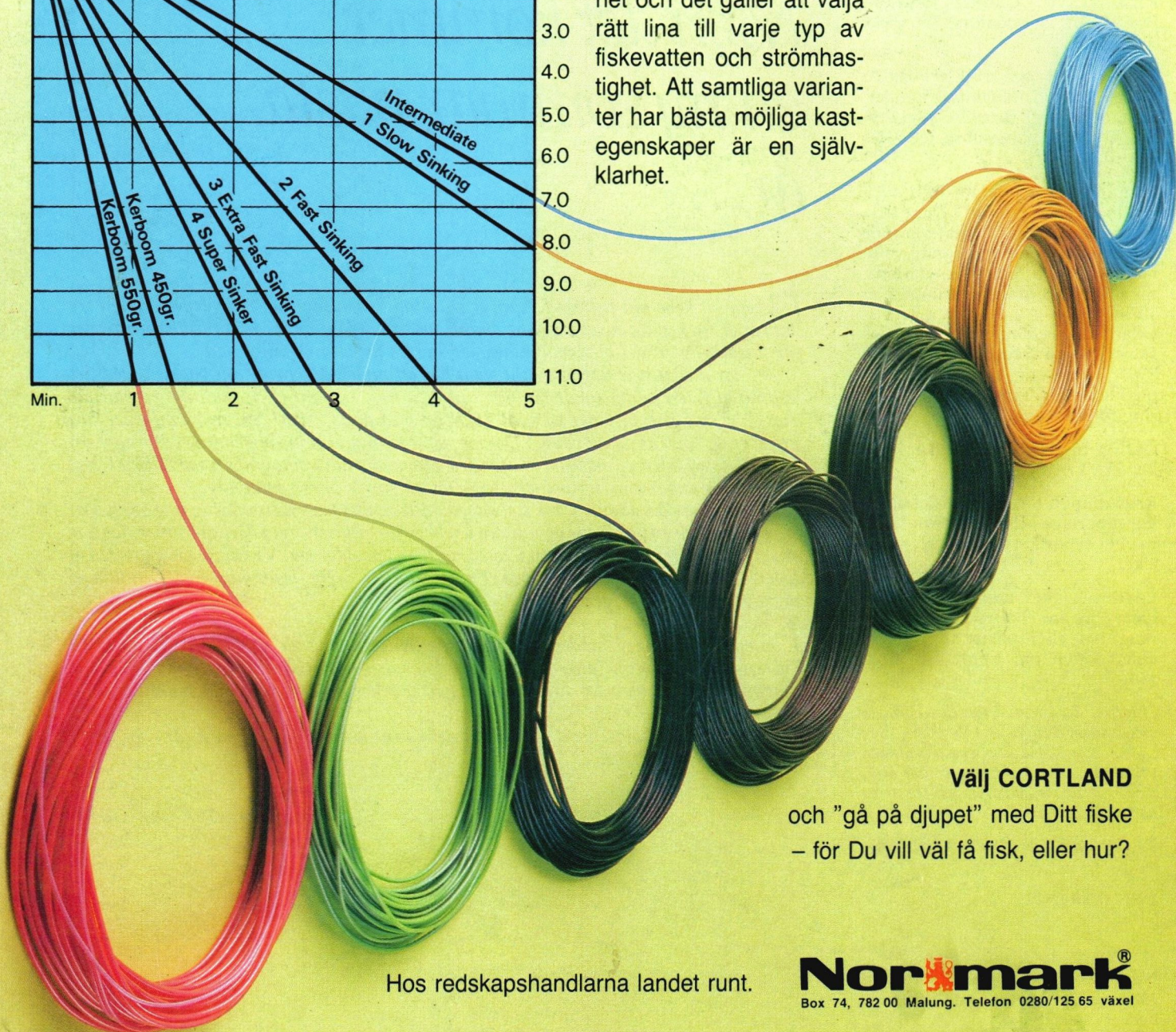
"Gå på djupet" med Ditt flugfiske – välj CORTLAND

För att få bästa möjliga resultat av fisket är det viktigt att flugan presenteras på rätt djup och på rätt sätt. Det är därför CORTLAND har tagit fram så många varianter av den sjunkande linan — helt enkelt för att hjälpa Dig få fisk.

På tabellen intill visas de olika linornas sjunkhastighet och det gäller att välja rätt lina till varje typ av fiskevatten och strömshastighet. Att samtliga varianter har bästa möjliga kasteegenskaper är en självklarhet.

Välj CORTLAND
och "gå på djupet" med Ditt fiske
– för Du vill väl få fisk, eller hur?

Hos redskapshandlarna landet runt.

Nor[®]mark
Box 74, 782 00 Malung. Telefon 0280/125 65 växel